

Pārskats
par MSNP 2020 Vides pārskata projekta sabiedriskajā apspriešanā saņemtajiem iebildumiem, komentāriem un priekšlikumiem

[VARAM; DAP] – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un Dabas aizsardzības pārvalde; [VVD] – Valsts vides dienests; [LOB] – Latvijas ornitologu biedrība; [LU.BF] - Guntis Brūmelis, Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultāte; [PDF] – Pasaules dabas fonds [S.I.] – Sandra Ikauniece; [VKP] – Vides konsultatīvā padome; [LDF] – Latvijas dabas fonds; [LEB] – Latvijas entomoloģijas biedrība	
Vispārīgi komentāri/iebildumi/priekšlikumi	ZM skaidrojums
[VVD 1] VVD nav būtisku iebildumu par izstrādāto dokumentu	
[VVD 2] 5) dokumentā ir daudz pareizrakstības kļūdu, kuras būtu vēlams izlabot	Norādījums ņemts vērā. Vides pārskata projektā (VPP) pareizrakstības kļūdas labotas
[VVD 3] 1) atbilstoši MK 23.03.2004. noteikumu Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 8. punkta prasībām Vides pārskatā ir jāiestrādā izstrūkstošā informācija, piemēram, risinājumi, lai novērstu vai samazinātu plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtisko ietekmi uz vidi; īss iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums; paredzētie pasākumi plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšanai; kopsavilkums	Iebildums ņemts vērā. VPP iekļautas attiecīgas nodaļas, kuras pilnvērtīgi varēja sagatavot tikai pēc Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas sanāksmes 2015.gada 9.janvārī un sabiedriskās apspriešanas noslēguma 23.janvārī
[PDF 1] Vides pārskata kvalitāte nav apmierinoša, vairākās vietās pārskats sagatavots pavirši, sniedzot nepilnīgu vai pretrunīgu informāciju, kā arī Vides pārskats nav pabeigts, nesniedzot visaptverošu informāciju par: - MSNP - 2020 ietekmi pasākumu līmenī; - Ietekmes uz vidi samazināšanas vai optimizēšanas pasākumiem; - Paredzētiem pasākumiem monitoringa nodrošināšanai.	VPP iekļauta arī nodaļa: Paredzētie pasākumi plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšanai
[PDF 2] Nodibinājums „Pasaules dabas fonds” vēlas norādīt, ka 2015.gada 23.janvārī, Pamatnostādņu Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas noslēguma datumā, nav publiski pieejams pilnvērtīgi izstrādāts Pamatnostādņu Vides pārskata projekta dokuments, piemēram, nav izstrādātas sadaļas <i>Ietekmes uz vidi samazināšanas vai optimizēšanas pasākumi</i> ; <i>Paredzētie pasākumi monitoringa nodrošināšanai</i> .	

[LOB 1] Vides pārskata projekts sagatavots acīmredzami tendenciozi un neprofesionāli, neiekļaujot tajā būtiskus informācijas avotus, bet izmantoto informāciju interpretējot tā, lai attaisnotu līdzšinējās tendences mežsaimniecības intensitātes palielināšanā un fokusēšanā tikai uz ekonomisko interešu īstenošanu.	VPP sagatavoja Zemkopības ministrija Meža departamenta speciālisti, VPP sagatavošanā un atsevišķu pasākumu un mežsaimniecības ietekmes uz vidi novērtēšanā tika iesaistīti arī Latvijas valsts mežzinātnes institūta „Silava” (Silava) un Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) zinātnieki, kā arī akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” (LVM) mežsaimniecības speciālisti un dabas aizsardzības eksperti. Tas norāda, kas VPP sagatavošana bija profesionāla un objektīva.
[PDF 3] Vēlamies norādīt, ka nav iekļauti pasākumi no Pamatnostādņu projekta 7.1. <i>Plānotie uzdevumi un galvenie pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai, katra mērķa rīcības virziena ietvaros</i> 44.lpp. – 52.lpp.). Lūgums skaidrot, kurš dokuments ir noteicošais Pamatnostādnes vai Vides pārskats un veikt labojumus Pamatnostādņēs vai Vides pārskatā.	Norādījums ņemts vērā. MSNP2020 projekts attiecīgi precizēts
[LOB 2] Nav norādīti novērtējuma veikšanā iesaistītie speciālisti, kas neļauj spriest par to kompetenci.	VPP sagatavoja Zemkopības ministrija Meža departamenta speciālisti, VPP sagatavošanā un atsevišķu pasākumu un mežsaimniecības ietekmes uz vidi novērtēšanā tika iesaistīti arī Latvijas valsts mežzinātnes institūta „Silava” (Silava) un Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) zinātnieki, kā arī akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” (LVM) mežsaimniecības speciālisti un dabas aizsardzības eksperti.
[LOB 3] Trūkst atsauču, kas ļautu novērtēt izteikto apgalvojumu pamatotību.	Iebildums ņemts vērā. Iespēju robežās un tur, kur tas nepieciešams, atsauces norādītas
[LOB 4] Trūkst 6., 7. un 8. nodaļas. [VKP 1] 2. Vides pārskata projektam vispār nav izstrādāta 5.3., 6., 7. un 8. nodaļa, kā arī MK noteikumos Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” prasītais alternatīvu pamatojums.	Norādījums ņemts vērā. VPP iekļautas attiecīgas nodaļas, kuras pilnvērtīgi varēja sagatavot tikai pēc Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas sanāksmes 2015.gada 9.janvārī un sabiedriskās apspriešanas noslēguma 23.janvārī.
[VKP 2] VKP neatbalsta pamatnostādņu projekta un stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekta virzīšanu apstiprināšanai, aicina novērst augstāk minētos trūkumus abos dokumentos un rīkot pamatnostādņu projekta un vides pārskata projekta pilnveidotās redakcijas apspriešanu.	VPP iekļautas attiecīgas nodaļas, kuras pilnvērtīgi varēja sagatavot tikai pēc Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas sanāksmes 2015.gada 9.janvārī un sabiedriskās apspriešanas noslēguma 23.janvārī, savukārt, MSNP2020 projekts apspriests Meža konsultatīvā padomē. Meža konsultatīvajā padomē saskaņā ar Ministru kabineta 2012.gada

	3.jūlija noteikumiem Nr.473 ir trīs vides un dabas aizsardzības interešu grupu pārstāvji: Latvijas dabas fonds, Pasaules dabas fonds, Latvijas ornitologu biedrība. Novērotāja statusā MKP pārstāvēta arī Latvijas Universitāte (LU.BF).
[VKP 3] 5. Nav vispusīgi izvērtēta normatīvo aktu un informācijas par aizsargājamiem biotopiem un sugām pieejamības ietekme uz bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, piemēram, uz īpaši aizsargājamiem biotopiem, kuri atrodas ārpus aizsargājamām teritorijām, ir reģistrēti valsts dabas datu pārvaldības sistēmā vai nav reģistrēti.	Norādījums ņemts vērā. VPP papildināts Papildus norādām, ka LVM apsaimniekotajos mežos nogabali, kuros identificēti ES aizsargājams biotops, tiek apsaimniekoti ar mērķi – <u>dabas aizsardzība</u> .
[LU.BF 1] Pamatnostādnēs un SIVN jānorāda NATURA 2000 un meža putnu monitoringu loma izveidojamajā bioloģiskās daudzveidības monitoringa sistēmā. Nepieciešams raksturot plānoto sistemātisko meža bioloģiskā daudzveidības monitoringa sistēmu, un kā tas papildinās jau esošu Bioloģiskās daudzveidības programmu, ES biotopu un sugu monitoringu, kā arī meža putnu monitoringu. To nedarot, lasītājs varētu domāt, ka monitoringa mērķis ir pierādīt, ka bioloģiskā daudzveidība ir labā stāvoklī, un nevis lai novērtētu mežu sugu un biotopu bioloģisko kvalitāti (retās sugas, dabiskās struktūras kas veicina bioloģisko daudzveidību, utml.).	Iebildums ņemts vērā. MSNP2020 teksts un VPP papildināts ar attiecīgo informāciju par DAP koordinēto Natura 2000 monitoringu. ZM nav pamata apšaubīt zinātniski pamatotas informācijas iegūšanas nepieciešamību par bioloģisko daudzveidību, metodika tiks izstrādāta 2015.gadā, ievērojot monitoringam izvirzīto mērķi un izmaksas, ko iespējams segt no valsts budžeta. Tiks izvērtēta iespēja monitoringa sistēmas integrācijai.
[LU.BF 2] Pamatnostādnēs rakstīts – „Trūkst zināšanu par procesiem, kas ar mežu ir saistīti pakārtotā veidā – vidi, mežu nozīmi laika attīstībā, teritoriālo plānošanu/ainavu plānošanu, bioloģisko daudzveidību u.tml. „Studenti ar šādām zināšanām tiek sagatavoti LU Bioloģijas Fakultātē un LU Ģeogrāfijas un Zemes Zinātņu Fakultātē. Tiek veikti pētījumi, kuru rezultāti tiek publicēti pētījumi starptautiskās izdevumos. Lai iegūtu „zinātniski pamatotu informāciju par bioloģisko daudzveidību”, nepieciešams iesaistīt kvalificētus bioloģijas speciālistus par dažādām taksona grupām, tādēļ ieteicams iesaistīt LU Bioloģijas Fakultātes un LU Ģeogrāfijas un Zemes Zinātņu Fakultātes speciālistus plānotā meža bioloģiskā daudzveidības monitoringa sistēmā (Pamatnostādnes 43.lpp, 7.1 tabula).	Ieteikums tiks ņemts vērā <u>izstrādājot metodiku</u> nacionālajam meža monitoringam, kas nodrošina zinātniski pamatotu informāciju par bioloģisko daudzveidību
[PDF 4] Vēlamies norādīt, ka nav iekļauti pasākumi no Pamatnostādņu projekta 7.1. <i>Plānotie uzdevumi un galvenie pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai, katra mērķa rīcības virziena ietvaros</i> 44.lpp. – 52.lpp.). Lūgums skaidrot, kurš dokuments ir noteicošais Pamatnostādnes vai Vides pārskats un veikt labojumus Pamatnostādnēs vai Vides pārskatā.	Norādījums ņemts vērā. MSNP2020 projekts attiecīgi precizēts
[LEB 1] LEB pozitīvi novērtē to, ka MSNP mērķis ir ilgtspējīga un starptautiski	Iebildums ņemts vērā. VPP papildināts ar sadaļu par visu MSNP

atzīta meža apsaimniekošana, kas līdzās citiem uzdevumiem nozīmē arī saglabāt bioloģisko daudzveidību un meža potenciālu īstenot nozīmīgas ekoloģiskās funkcijas, kā tas norādīts MSNP 2020 39.lpp. Tomēr, ņemot vērā to, ka MSNP 2020, kā norādīts šī dokumenta ievadā (6. lpp.), “ir uzskatāmas par Latvijas meža nozares izaugsmes un attīstības politikas galveno dokumentu”, LEB uzskata, ka MSNP 2020 un VPP pašreiz publiski pieejamajā redakcijā ir izstrādāti nepietiekamā kvalitātē, turklāt VPP ir nepilnīgi izvērtēta MSNP 2020 iespējamā ietekmē uz bioloģisko daudzveidību. LEB viedoklis pamatojams ar šā diem trim nozīmīgākajiem argumentiem: MSNP 2020 un VPP ir sagatavoti vienpusīgi, daudzviet dažādus jautājumus aplūkojot meža ekonomiskās izmantošanas kontekstā, tajā pašā laikā nepietiekami izvērtējot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas jautājumus	2020 pasākumu ietekmi uz vidi, t.sk. ietekmi uz bioloģisko daudzveidību. Pasākumu tiešā ietekme vērtēta pasākumu līmenī. ZM norāda, ka VPP sagatavoja Zemkopības ministrija Meža departamenta speciālisti, VPP sagatavošanā un atsevišķu pasākumu un mežsaimniecības ietekmes uz vidi novērtēšanā tika iesaistīti arī Latvijas valsts mežzinātnes institūta „Silava”(Silava) un Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) zinātnieki, kā arī akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” (LVM) mežsaimniecības speciālisti un dabas aizsardzības eksperti. Tas norāda, ka VPP sagatavošana bija profesionāla un objektīva.
[LEB 2] Pārsteidzoši, ka MSNP 2020 faktiski nav identificēta un raksturota neviena no Latvijā un citviet Eiropā acīmredzami pastāvošajām problēmām, kas var traucēt vai pat padarīt neiespējamu MSNP 2020 mērķu sasniegšanu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas kontekstā, turklāt jāatzīmē, ka VPP šis MSNP 2020 trūkums nav atspoguļots	Iebildums ņemts vērā VPP un MSNP2020 atspoguļotas problēmas, kas ietekmē bioloģisko daudzveidību
[LEB 3] MSNP 2020 pašreizējā projektā ir nepilnīgi integrēti citos attīstības plānošanas dokumentos un Latvijai starptautiski saistošos dokumentos noteiktie bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas jautājumi, turklāt jāatzīmē, ka VPP šis MSNP 2020 trūkums nav atspoguļots	Iebildums ņemts vērā MSNP un VPP parādīta sasaiste ar citiem plānošanas dokumentiem bioloģiskās daudzveidības un dabas kapitāla saglabāšanā
[LEB 4] Papildus ir jāatzīmē, ka VPP projekts ir sagatavots ārkārtīgi pavirši, faktiski sabiedriskajai apspriešanai ir nodots nepabeigts dokuments, jo iztrūkst 5.3. , 6. un 7. nodaļas, kurās bija jābūt atspoguļotai kopējai MSNP 2020 pasākumu ietekmei uz vidi, kā arī norādītiem ietekmes uz vidi samazināšanas vai optimizēšanas pasākumiem. Kā šādos apstākļos ir iespējams novērtēt VPP, ja nav zināms saturs vienai no tā noslēdzošajām, svarīgākajām nodaļām? LEB sagaida, ka sabiedriskajai apspriešanai tiks nodota un ar dažādām interešu grupām izdiskutēta jauna, uzlabota un papildināta MSNP un VPP redakcija, jo citādi netiks ievērots VPP 19.lpp. norādītais pārskatāmības princips, kas paredz atvērtu un pārskatāmu lēmumu pieņemšanas procesu	Norādījums ņemts vērā. VPP iekļautas attiecīgas nodaļas, kuras pilnvērtīgi varēja sagatavot tikai pēc Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas sanāksmes 2015.gada 9.janvārī un sabiedriskās apspriešanas noslēguma 23.janvārī. VPP iekļauta arī nodaļa: Paredzētie pasākumi plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšanai
[LEB 5] Noslēgumā LEB vēlas norādīt, ka ilgtspējīga meža apsaimniekošana un bioloģiskās daudzveidības saglabāšana tās ietvaros kā mērķis ir definēta jau iepriekš	Saskaņā ar <i>Forest Europe</i> Helsinku 1.rezolūziju ilgtspējīga apsaimniekošana nozīmē: <i>meža un meža zemju pārvaldīšana un</i>

– gan Latvijā (kā tas norādīts 2006.gada 18.aprīļa LR Ministru Kabineta rīkojumā Nr. 273 “Par Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādņem”), gan Eiropā. Diemžēl bioloģiskās daudzveidības samazināšanās līdz 2010.gadam nav apturēta, kā tas norādīts Eiropas bioloģiskās daudzveidības stratēģijā līdz 2020.gadam. MSNP 2020 un VPP kvalitātei būtu jābūt tādai, lai nospraustais mērķis par ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas nodrošināšanu un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu būtu ne tikai vienkārši definēts, bet arī sasniedzams	<i>izmantošana tādā veidā un apjomā, kas saglabā to bioloģisko daudzveidību, produktivitāti, atjaunošanās spēju, dzīvotspēju un to potenciālu īstenot nozīmīgas ekoloģiskās, ekonomiskās un sociālās funkcijas vietējā, nacionālā un globālā līmenī tagad un nākotnē, un kas nerada draudus citām ekosistēmām.</i> Ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu novērtē, nosakot (1) meža resursu stāvokli un to ieguldījums globālajā oglekļa apritē, (2) meža ekosistēmu veselību un dzīvotspēju, (3) meža produktīvo funkciju uzturēšanu, (4) meža ekosistēmu bioloģisko daudzveidību, (5) meža aizsargājošo funkciju uzturēšanu, un (6) sociālekonomisko funkciju un priekšnoteikumu uzturēšanu. MSNP2020 projekts izstrādāts pamatā aktualizējot 2006.gada 18.aprīļa LR Ministru Kabinētā apstiprinātās Pamatnostādnes, saglabājot meža nozares 2006.gadā izvirzītos mērķus, plānojot rīcības virzienus, pasākumus un sasniedzamos rezultātus, lai veicinātu līdzsvarotu un ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu un meža nozares attīstību.
[Lielvalodis] Esmu zemnieks Madonas novadā. Man ir 28 gadi. Šobrīd nodarbojos ar biškopību, katru gadu apļauju savus 40 hektārus zemes. Plānoju nodarboties ar bioloģisko saimniekošanu - biškopību, dārzenkopību un graudkopību. Nemo vērā faktu, ka vēsturiski visā Latvijā un arī vietā, kur dzīvoju es bija lielas LIZ platības, vēlos šur tur veikt atmežošanu - meža transformēšanu par LIZ. Tie mērogi nav lieli - kopā līdz 10 ha. Vēlos lai mani bērniem un mazbērniem šeit būtu iespēja nodarboties ne tikai ar mežsaimniecību, kura, Kioto protokola dēļ aptur atmežošanu pilnībā (1 ha atmežošanai jāsamaksā aptuveni 30 tūkstoši eiro), bet arī ar lauksaimniecību. Latvija jau tā ir viena no zaļākajām valstīm pasaulē un loģiski būtu tai vispār neuzņemt Kioto protokola saistības līdz mežu zemes samazināšanai no šodienas 65% līdz Ulmanlaiku 40%. Turklāt, sekojot Kioto regulējumam, Latvija laika gaitā kļūs arvien nekonkurētspējīgāka - tas nu ir fakts. Nemot vērā līdz šim esošus mazus atmežošanas apjomus (konkrēti no meža zemes uz LIZ), ierosinu katram zemes īpašniekam jaunajā plānošanas periodā 2015-2020 atļaut transformēt meža zemi par lauksaimniecībā izmantojamu zemi līdz 20 ha platībā, nemaksājot kompensāciju. Jau tā meža zemē ierīkot LIZ ir dārgs "prieks", turklāt	Saeima 2015.gada 13. februārī veica grozījumu Meža likumā, papildinot 3. pantu ar ceturto daļu. Grozījums tika veikts saskaņā ar vairāku pašvaldību un lauksaimnieku iesniegumiem, jo ir zemes īpašnieki, kuri vēlas zemi atgriezt lauksaimnieciskajai ražošanai. Lai zemes īpašniekiem atvieglotu šo kokiem aizaugušo lauksaimniecībā izmantojamo zemju atgriešanu lauksaimnieciskajā ražošanā, Saeima noteica, ka zemē, kas Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrēta kā lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kokus cērt saskaņā ar Ministru kabineta 2012.gada 2.maija noteikumiem Nr.309 "Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža". Grozījums Meža likumā atvieglos zemes īpašniekiem koku nociršanu Meža likuma 3.panta pirmās daļas 2.punktā minētajiem kritērijiem atbilstošā zemē un atgriezt to lauksaimnieciskajai ražošanai. Valstiskā stratēģija zemju apsaimniekošanas veicināšanai un produktivitātes kāpināšanai konceptuāli ir iestrādāta Nacionālajā

kompensācijas apjoms padara šo lietu neiespējamu. Man lauksaimniecības zeme ir izdzīvošanas jautājums, jo mežu kopt es nevaru - man nav ne speciālas meža izstrādes tehnikas, ne darbaspēka. Īstermiņā LIZ man ir daudz izdevīgāka, jo te es varu darboties pats ar ģimeni, bez starpniekiem, kuri man ir jāpiesaista, gūstot ienākumu no meža. Tāpēc lūdzu ņemt vērā manu ieteikumu.	attīstības plānā, Lauku attīstības programmā 2014.-2020.gadam. Zemkopības ministrijas uzstādītais mērķis laikposmā līdz 2020.gadam panākt lauksaimniecībā izmantojamo zemju platību apriti lauksaimnieciskajā ražošanā līdz 2 milj. ha.
Iebildumi par konkrētām vietām pārskatā	

Ievads	
[LEB 6] VPP ievadā 5.lpp. ir teikts, ka “vides pārskats ir sagatavots, balstoties uz MSNP 2020 projekta izstrādes laikā veikto nozares analīzi, veiktajiem pētījumiem, pieejamajiem politikas plānošanas dokumentiem, statistiku, informāciju un pieejamajām zināšanām par vides novērtēšanas metodēm”. Diemžēl LEB ir jānorāda, ka MSNP 2020 sagatavošanā nav izmantota visa pieejamā informācija, piemēram, nav izmantota informācija par mežos sastopamo bioloģiskās daudzveidības vērtību aizsardzības stāvokli (http://bd.eionet.europa.eu/article17/reports2012/). Pašlaik nav pieejami kvalitatīvi dati par Eiropas nozīmes aizsargājamo sugu un biotopu aizsardzības stāvokli Latvijā, tādēļ esošā informācija ir jāņem vērā, izvērtējot pašreizējo situāciju Latvijas mežos. Turklāt, šeit ir jāatzīmē arī piesardzības princips, kas pieminēts arī VPP 19.lpp. - “pieņemot lēmumus, nepieciešams izmantot piesardzības principu, pat, ja plānotās darbības tieša negatīva ietekme nav pierādīta”. Vai izstrādājot VPP un MSNP 2020 ir ņemts vērā piesardzības princips, vērtējot situāciju par īpaši aizsargājamo biotopu un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā? Jāatzīmē, ka Latvijā, Eiropā un citviet pasaulē ir publicēti dažādu zinātnisko pētījumu rezultāti par meža bioloģisko daudzveidību ietekmējošajiem faktoriem. Diemžēl MSNP 2020 un VPP izstrādes autori šādu informāciju izmantojuši ir izmantojuši ļoti maz	VPP sagatavoja Zemkopības ministrija Meža departamenta speciālisti, VPP sagatavošanā un atsevišķu pasākumu un mežsaimniecības ietekmes uz vidi novērtēšanā tika iesaistīti arī Valsts meža dienesta, Latvijas valsts mežzinātnes institūta „Silava” (Silava) un Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) zinātnieki, kā arī akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” (LVM) mežsaimniecības speciālisti un dabas aizsardzības eksperti, tādējādi nodrošinot pieejamās informācijas iekļaušanu VPP, kā arī vispusīgu MSNP pasākumu ietekmes uz vidi novērtējumu. Jāatzīmē, ka MSNP2020 ir plānoti uzdevumi, kas tieši un netieši ietekmēs bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu mežā, piem.: Iegūt un uzturēt zinātniski pamatotu informāciju par bioloģisko daudzveidību; Uzturēt bioloģisko daudzveidību mežā, u.c..
[LEB 7] VPP 5.lpp. ir teikts, ka “pamatnostādnes izstrādāja Zemkopības ministrijas darba grupa sadarbībā ar Ekonomikas ministriju un Vides un reģionālās attīstības ministriju un meža nozares interešu grupām”. Lai jebkuram būtu pilnīga pārliecība, ka ievērots VPP 19.lpp. norādītais pārskatāmības princips un ka izstrādes procesā ir piedalījušās visas ar meža nozari saistītās interešu grupas, LEB aicina detalizētāk norādīt, kas ir piedalījies MSNP 2020 izstrādes procesā līdz šī dokumenta publicēšanai Zemkopības ministrijas mājaslapā un aicinājumam piedalīties sabiedriskajā apspriešanā	Aicinājums ņemts vērā VPP teksts papildināts: MSNP 2020 izstrāde uzsākta 2012.gadā, izstrādājot Meža nozares attīstības plānu, identificējot nozares stiprās un vājās puses un galvenos izaicinājumus. Plāna izstrādes metodikas pamatā bija (1) Mežsaimniecības ekonomiskie aprēķini, par nepieciešamajām saimnieciskajām darbību apjomiem meža apsaimniekošanā privātajos un valsts mežos, kā arī šo darbību ietekmi uz meža resursiem un nodarbinātību, (2) nepieciešamo investīciju apjoms tehnoloģiju modernizācijai un nomaīņai, un, tālākparstrādes produkcijas īpatsvara palielināšanai, un (3) meža nozares zinātnes un izglītības izaicinājumu noteikšana. Plānā ietvertie risinājumi tika izmantoti arī Lauku attīstības programmas Nacionālajā attīstības plāna, Industriālās politikas pamatnostādņu, kā arī Viedās specializācijas stratēģijas izstrādes procesos. Meža nozares attīstības plāna izstrādē piedalījās:

	Latvijas Meža īpašnieku biedrība; Latvijas Kokrūpniecības federācija (7 asociācijas), Latvijas Koka būvniecības klasteris, Latvijas Valsts mežzinātnes institūts “Silava”, Koksnes Ķīmijas institūts, Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūts (MeKA), Pašvaldību savienība, Meža konsultāciju pakalpojuma centrs, Valsts meža dienests, akciju sabiedrība „Latvijas valsts meži” un Zemkopības ministrija. Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādņu projekts tika izvērtēts starpministriju (Ekonomikas ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas un Zemkopības ministrija) darba grupā 2014.gada jūlijā – augustā, apspriests Meža konsultatīvajā padomē 2014.gada 5.decembrī. un precizētais projekts pirms iesniegšanas Valsts sekretāru sanāksmē 1.aprīlī
<u>1.1.3. Meža un saistīto nozaru attīstības politikas pamatprincipi</u>	
[LOB 5] „Pieprasītākais un visefektīvāk izmantotais meža produkts ir koksne.” (6. lpp.) Lūdzam papildināt, uz kādiem datiem balstīts šis apgalvojums un kā tiek mērīta izmantošanas efektivitāte.	
[LDF 1] (6.lpp) 2. Vides pārskata projekta 1.1.2. apakšnodaļā nepieciešams pamatot vai svītrot šādus vispārīgus apgalvojumus: <i>“Plānojot un organizējot mežsaimniecību Latvijā, tiek respektētas visas meža funkcijas, ņemta vērā meža ekoloģiskā un sociālā loma.”</i> (tālāk minētā atsauce uz ierobežojumiem gar ūdenstilpēm ir tikai viens aspekts, nepieciešams plašāks skaidrojums par to, kā tiek ņemta vērā meža ekoloģiskā un sociālā loma, jo īpaši kontekstā ar mežu apsaimniekošanu īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, AS Latvijas valsts meži praksi dabas un rekreācijas ekomežu apsaimniekošanā, privāto meža īpašnieku nekailciršu mežsaimniecības iniciatīvām, kā arī publiskajām diskusijām par meža apsaimniekošanas ekoloģiskajiem un sociālajiem aspektiem un nepieciešamību šos jautājumus iekļaut arī pamatnostādnes paredzētajās rīcībās), <i>“Tāpat Latvijā tiek realizēta saudzīga prakse meža faunas un floras saglabāšanai.”</i> (nav saprotams, kā šāda prakse tiek realizēta, ja, piemēram, putnu ligzdošanas laikā ārpus aizsargājamām teritorijām notiek mežistrāde un diskusijas Zemkopības ministrijas izveidotajā darba grupā par iespējām ierobežot mežistrādi putnu ligzdošanas laikā nav notikušas kopš 2014. gada janvāra, ja Valsts meža dienests, izsniedzot apliecinājumus koku ciršanai,	Norādījums ņemts vērā VPP papildināts ar pamatojumu, kā normatīvie akti nodrošina ilgtspējīgu daudzvērtīgu meža apsaimniekošanu, t.sk. dabas vērtību saglabāšanu un dabas aizsardzības prasību ievērošanu.

neizmanto datubāzē "Ozols" reģistrēto informāciju par aizsargājamo sugu atradnēm).	
[LDF 2] (6.lpp) 3. Nav saprotams, kādēļ pamatnostādņu projektā un attiecīgi arī vides pārskata projekta 1.1.3. apakšnodaļā stipri saīsinātā un pārveidotā veidā tiek pasniegti Latvijas Meža politikā minētie ekonomisko, ekoloģisko un sociālo jautājumu principi, turklāt mainot to būtību. Piemēram, <i>"meža apsaimniekošanas principi tiek valstiski regulēti, lai stabilizētu koksnes resursu ilgtspējīgu pieejamību un prognozējamu vidi meža produktu pārstrādes attīstībai;"</i> (Latvijas Meža politikā: <i>"Meža izmantošanas apjomi tiek valstiski regulēti, ņemot vērā meža ekosistēmu produktivitāti, atjaunošanās spēju un citus būtiskus meža struktūras elementus"</i> – vai tas pamatnostādņu projekta autoriem vairs nešķiet aktuāli"?), <i>"nosakot saimnieciskās darbības papildus ierobežojumus sabiedrībai pieejamo meža ekosistēmas pakalpojumu nodrošināšanai, meža īpašniekam ir tiesības uz neiegūto ienākumu kompensāciju"</i> (Latvijas Meža politika runā par valsts noteiktu aprobežojumu radīto zaudējumu kompensēšanu citiem (ne valsts) meža īpašniekiem – vai pamatnostādņu projekts paredz kompensācijas arī valsts mežu apsaimniekotājiem?). Attiecīgi nepieciešams pilnveidot pamatnostādņu projektā definētos Meža un saistīto nozaru attīstības pamatprincipus, pietiekami atspoguļojot Latvijas Meža politikā noteiktos ekoloģisko un sociālo jautājumu principus, un tos izvērtēt vides pārskatā.	Iebildums ņemts vērā. Minētais princips precizēts atbilstoši tekstam Meža politikā: <i>„Valstiska meža izmantošanas principu regulēšana, lai stabilizētu koksnes resursu ilgtspējīgu pieejamību, radot prognozējamu vidi mežsaimniecības produkcijas pārstrādes attīstībai”</i> ZM norāda, ka MSNP2020 nevar iekļaut visus meža politikas principus, tāpēc Latvijas Meža politika pievienota pielikumā.
<u>1.1.5. Problēmas, kuras kavē meža un saistīto nozaru attīstības politikas mērķu sasniegšanu</u>	
[LU.BF 3] 7.lp. Kā papildus risks, kas kavē meža un saistīto nozaru attīstības politikas mērķu sasniegšanu (1.1.5.) būtu nepieciešams pieminēt, ka nav veikta pilnīga ES aizsargājamo biotopu inventarizācija, kas rada risku mežu sugu un biotopu saglabāšanai, it sevišķi ņemot vērā ES meža biotopu nelabvēlīgo aizsardzības statusu: http://bd.eionet.europa.eu/article17/reports2012/habitat/summary/?period=3&group=Forests&subject=9010&region=BOR	Norādījums ņemts vērā. MSNP2020 projekts un VPP teksts papildināts ar informāciju, ka nav izveidota un netiek veikta sistemātiska meža bioloģiskās daudzveidības monitoringa sistēma, it sevišķi ārpus aizsargājamā un Natura 2000 teritorijām, lai iegūtu un uzturētu zinātniski pamatotu informāciju par bioloģisko daudzveidību saimnieciskajos mežos. Informācija par ES aizsargājamiem biotopiem Latvijā, to statusu un plānotās aktivitātes ir atspoguļotas Vides politikas pamatnostādnēs 2014.–2020. gadam.

Vienlaicīgi Zemkopības ministrija norāda, ka Vides un reģionālās attīstības ministrijas informatīvā ziņojuma „Par Biotopu direktīvas ieviešanu 2007.-2012.gadā” (VSS-2081)projekts (Valsts sekretāru sanāksmes protokola Nr.49 16.§) joprojām nav izskatīts Ministru kabinetā.

Zemkopības ministrija sagatavoja un iesniedza VARAM atzinumu par biotopu novērtējumu, kas balstījās uz Latvijas Zinātņu akadēmijas, Latvijas Universitātes, Latvijas Lauksaimniecības universitātes, Daugavpils universitātes, Latvijas mežzinātnes institūta „Silava”, Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūta, kā arī citu ar meža un lauksaimniecības nozari saistītu institūciju un organizāciju .viedokļu apkopojumu, lūdzot papildināt Informatīvā ziņojuma projektu:

„Eiropas Komisijai iesniegtā ziņojumā izmantotie dati un līdz ar to arī ziņojumā izteiktais vērtējums par meža biotopu stāvokli ir ar zemu ticamību, jo:

- zinātniskās institūcijas secinājušas, ka atsevišķas vietas biotopu stāvokļa noteikšanas metodikā, pēc kuriem tika novērtēti biotopi Latvijā, nav pietiekami caurspīdīgas un zinātniski pamatotas, lai pēc iegūtajiem rezultātiem varētu secināt par biotopa stāvokli vai stāvokļa izmaiņām;
- atskaites sagatavošanā izmantotas dažādas datu bāzes un informācijas avoti, par kuru datu saturu, kvalitāti un datu avotiem nav publiski pieejamas informācijas, piemēram, dabisko meža biotopu datu bāze, piekrastes biotopu datu bāze, ekspertu personīgie dati u.c. Biotopu vērtēšanā nav izmantoti visi valstī pieejamie datu avoti, piemēram, nav vērtēti un attiecīgi izmantoti Latvijas Ģeotelpiskās aģentūras aerofoto dati un to salīdzinājums, lai gan Natura 2000 monitoringa metodikā minēts, ka biotopu platības nepieciešams kontrolēt, izmantojot attālās izpētes metodes un aerofotogrāfijas. Ziņojuma sagatavošanā nav izmantoti Latvijas meža resursu statistiskās inventarizācijas dati, piemēram, par atmirušās koksnes daudzumu Latvijas mežos, kā to apstiprina Latvijas valsts

mežzinātnes institūts „Silava” ;

- nevienam ES nozīmes meža biotopam nav vispārēja kartējuma valstī. Meža biotopu kartes veidotas uz aptuvenu ekspertu pieņēmumu pamata, uz kuru pamata izdarīti secinājumi par meža biotopu platību samazināšanos atskaites periodā vairāk par 1% gadā. Turklāt secinājumi par biotopu platību samazināšanos ir pamatoti nevis uz biotopu vērtējuma vai kartējuma pamata, bet informāciju par koku ciršanu, kas iegūta no publikācijām presē un interneta mēdijās;
- nav analizēti visi monitoringa ietvaros ievāktie lauka dati, vērtējumam par biotopu struktūru izmantoti dati tikai par mirušo koksni un bioloģiski veciem kokiem. Savukārt mērķa lielumi šiem abiem indikatoriem nav zinātniski pamatoti;
- nosakot meža biotopu mērķa platību (*favorable reference area*) iepriekšējā ziņošanas periodā un 2007.-2012. gada periodam izmantoti būtiski atšķirīgi dati, kas šī ziņojuma gadījumā nav balstīti uz zinātnisku publikāciju, bet ir projekta (Angelstams u.c.) dati. Ziņojuma sagatavošanā zinātniski pamatotas pieejas neesamību apstiprina arī fakts, ka, piemēram, mežu biotopiem, aprēķinot to mērķa platību, izmantoti dati par mežiem Latvijā pirms vairāk nekā 300 gadiem (18. gs. sākumu), savukārt šī paša ziņojuma ietvaros mērķa platības zālāju biotopiem aprēķinātas, izmantojot informāciju par zālājiem Latvijā pirms 50 gadiem, kas ir būtiski atšķirīgi atskaites periodi Latvijas dabas un ekonomikas vēsturiskajā attīstībā. Tas nozīmē, ka, vērtējot vienu un to pašu teritoriju, tiek lietotas viena otrā izslēdzošas references platības;
- biotopu novērtējumu anketās minētās divās metodēs (novērtējums balstīts uz daļējiem datiem un to ekstrapolēšanu un modelēšanu), izmantotā izlases kopu atlasēšanas metodes neatbilst nevienai no vispārējā statistikā izmantotajām, kas paredz neregulāru, sistemātisku, nejaušu vai bloku izlasi. Līdz ar to arī matemātiskie aprēķini, kas iegūti, lietojot kļūdaini izvēlēto izlases kopas atlasēšanas metodi, nevar tikt ekstrapolēti uz visu datu

	kopu, un tādejādi kalpot secinājumu izdarīšanai. Tāpēc aprēķini par biotopu platību samazinājuma procentiem, struktūru kvalitāti u.c. vērtējami kā nepilnīgi un maz ticami
[VARAM; DAP 1] (8. LPP) 1. Sadaļas „1.1.5. Problēmas, kuras kavē meža un saistīto nozaru attīstības politikas mērķu sasniegšanu” 1.1.5.1.apakšpunktā minēts, ka nav izveidota sistemātiska meža bioloģiskās daudzveidības monitoringa sistēma, lai iegūtu un uzturētu zinātniski pamatotu informāciju par bioloģisko daudzveidību produktīvi apsaimniekotā mežā, kā arī, ka nav pietiekams finansējums nacionālā meža monitoringa programmai. Kā jau norādījām priekšlikumos pamatnostādņu projektam, ierosinām izvērtēt vislabāko veidu kā īstenot meža bioloģiskās daudzveidības monitoringu - integrēt to esošajā bioloģiskās daudzveidības monitoringa programmā, to papildinot un izveidojot valstī vienotu starpnozaru bioloģiskās daudzveidības monitoringa programmu, ņemot vērā ierobežotos valsts budžeta līdzekļus, vai veidot jaunu specializētu bioloģiskās daudzveidības monitoringa programmu attiecībā uz mežu (8. lpp.).	MSNP2020 projekts paredz iegūt, uzturēt un regulāri novērtēt zinātniski pamatotu informāciju par bioloģisko daudzveidību, paredzot izveidot meža bioloģiskās daudzveidības monitoringa sistēmu. Kā loģiskāko un veidu ierobežotos valsts budžeta līdzekļu apstākļos šīs informācijas ieguvei Zemkopības ministrija redz informācijas ieguvei par bioloģisko daudzveidību apvienot ar Nacionālo meža monitoringu, kas saskaņā ar Meža likuma 1.panta 36.punktu ir meža resursu un vides stāvokļa novērošanas, analīzes un prognozēšanas sistēma, kurā tiek izmantotas zinātniskas metodes. Savukārt Meža likuma 29.¹ pants nosaka, ka Nacionālais meža monitorings tiek veikts visā valsts teritorijā, iegūstot statistisko informāciju par meža resursu un meža veselības stāvokli, kā arī meža un vides faktoru (biotisko, abiotisko, antropogēno faktoru) mijiedarbību. Saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 24.februāra noteikumiem Nr.175 „Noteikumi par nacionālajiem vides indikatoriem”, Zemkopības ministrijas kompetencē ir iegūt informāciju par šādiem bioloģiskās daudzveidības indikatoriem: atmirusī koksne, mežu platība, bioloģiski vecu mežaudžu īpatsvars pa valdošajām vietējo koku sugām (priede – 140 gadu, egle – 120 gadu, bērzs – 90 gadu, melnalksnis – 80 gadu, apse – 70 gadu, ozolu, ošu vai liepu audzes – 100 gadu). Šo informāciju iegūst LAVMI „Silava” nacionālā meža monitoringa parauglaukumos. Ņemot vērā iegūto pieredzi ES pilotprojektā BIOSOIL un kopējās starptautiskās tendences, kuras vērstas, lai papildinātu Nacionālās meža inventarizācijas metodikas ar bioloģiskās daudzveidības indikatoriem, arī MSNP2020 paredz pilnveidot Nacionālā meža monitoringa metodiku, lai iegūtu zinātniski pamatotu informāciju par bioloģisko daudzveidību, kura

	nebalstītos tikai uz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un īpaši aizsargājamo sugu un biotopu monitoringu, bet sniegtu visaptverošu informāciju par meža bioloģisko daudzveidību un tās stāvokli arī saimnieciskajos mežos. Kopējais pētījumu centrs (Joint Research Centre), kas apkopoja BIOSOIL projekta rezultātus 19 Eiropas valstīs, secināja, ka šāda sistemātiska informācija ieguve dod iespēju novērtēt bioloģisko daudzveidību Eiropas kontekstā, kā arī iegūt bioloģiskās daudzveidības indikatoru vērtību laika rindas, kas dod papildus zināšanas meža apsaimniekošanas lēmuma pieņemējiem. 2015. gadā Zemkopības ministrija plāno izstrādāt zinātniski pamatotas informācijas par bioloģisko daudzveidību ieguves <u>metodiku.</u>
[LEB 8] VPP 7.lpp. ir uzskaitītas MSNP 2020 6.nodaļā norādītās problēmas, kas kavē MSNP 2020 mērķu sasniegšanu. LEB vēlas atzīmēt, ka MSNP 2020 nav identificēta faktiski neviena problēma, kas varētu kavēt MSNP 2020 5.1. mērķa (“Latvijas mežu apsaimniekošana ir ilgtspējīga un starptautiski atzīta”) sasniegšanu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas kontekstā, izņemot to, ka “nav izveidota sistemātiska meža bioloģiskās daudzveidības monitoringa sistēma”. Jāsecina, ka MSNP 2020 autoru ieskatā Latvijā nepastāv nekādas problēmas ar bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu mežos. LEB šādam apgalvojumam nevar piekrist un vēlas norādīt, ka MSNP 2020 6.nodaļā ir jāuzskaita šādas ar bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu saistītas problēmas – nozīmīgas bioloģiskās daudzveidības vērtības nav uzskaitītas un tādēļ pakļautas iznīcināšanas riskam (1), pastāv nepietiekama bioloģiskās daudzveidības informācijas apmaiņa starp lēmumu pieņemējiem dažādos valsts pārvaldes sektoros, to skaitā starp Vides un reģionālās attīstības ministrijas un Zemkopības ministrijas pakļautībā/pārraudzībā esošajām iestādēm (2), Latvijā, saskaņā ar pašlaik piejamo oficiālo informāciju, ir nelabvēlīgs aizsardzības stāvoklis un kvalitāte Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamajiem meža biotopiem un ar tiem saistītajām aizsargājamajām sugām (3), Latvijas meža apsaimniekošanā ir būtiski ierobežoti meža ekosistēmām raksturīgie dabiskie traucējumi (piemēram, uguns), no kuriem ir atkarīga bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu meža struktūru veidošanās	Norādījums ņemts vērā daļēji. MSNP2020 projekts un VPP ir veikts šāds precizējums: <i>nav izveidota sistēma un netiek īstenots sistemātisks meža bioloģiskās daudzveidības monitorings, lai iegūtu un uzturētu zinātniski pamatotu informāciju par bioloģisko daudzveidību saimnieciskajos mežos</i> MSNP2020 projekts un VPP veikts šāds papildinājums: <i>grūtības ar dabas aizsardzības datu savietojamību, nepietiekama informācijas apmaiņa starp dažādām informācijas sistēmām, t. sk. starp dabas datu pārvaldības sistēmu „Ozols”, Meža valsts reģistru un LVM rīcībā esošo informāciju par dabiskajiem meža biotopiem</i> Jāatzīmē, ka dažas LEB ar bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu uzskaitītās problēmas ir diskutablas un daļēji arī pretrunīgas

un daudzu aizsargājamo sugu pastāvēšana, kā arī pārāk maz tiek darīts šo dabisko procesu atdarināšanai (4), Latvijā nevienam īpaši aizsargājamajam meža biotopam nav izstrādāts biotopa aizsardzības plāns (5), kā arī vēl citas problēmas, piemēram, meža apsaimniekošanas izraisītā fragmentācija. LEB vēlas norādīt, ka VPP nav atspoguļots šo problēmu identifikācijas iztrūkums MSNP 2020 projektā	
[LEB 9] Nozīmīgas bioloģiskās daudzveidības vērtības, to skaitā ES nozīmes aizsargājamo meža sugu atradnes un aizsargājami meža biotopi joprojām nav apzināti un uzskatīti, kas ir jau ilgstoši neatrisināta problēma. MSNP 2020 12. lpp. ir norādīts, ka AS “Latvijas valsts meži” (AS LVM) apsaimniekotajā teritorijā tikai 2013. gadā ir uzskatīti 7,7 tūkstoši ha aizsargājamo biotopu. LEB pozitīvi novērtē AS LVM ieguldījumu bioloģiskās daudzveidības vērtību apzināšanā, tomēr vienlaikus šis fakts vēlreiz uzskatāmi apliecina, ka lielas aizsargājamo meža biotopu platības joprojām nav identificētas. Diemžēl šie neapzinātie aizsargājami meža biotopi ir pakļauti iznīcināšanas riskam, kā to apstiprina regulāri LEB novēroti gadījumi dažādās Latvijas vietās, piemēram, 2014. gadā Krapas gāršā Gulbenes tuvumā ir bijusi ieplānota koku ciršana labas kvalitātes aizsargājamajos meža biotopos ar vairāku īpaši aizsargājamo sugu atradnēm	Vides politikas pamatnostādnes paredz aktuālās informācijas par īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izplatību, to aizsardzības mērķiem un aizsardzības stāvokli sagatavošanu, ES nozīmes aizsargājamo sugu un biotopu izplatības karšu izstrādāšanu un apsaimniekošanas vadlīniju izstrādāšanu biotopiem, kā arī izstrādāt rezultātīvo rādītāju dabas aizsardzības un saimniecisko interešu līdzsvarotības noteikšanai, savukārt MSNP2020 plāno zinātniski pamatotas informācijas iegūvi par bioloģisko daudzveidību, paredzot izveidot meža bioloģiskās daudzveidības monitoringa sistēmu, kas nodrošinās informāciju lēmuma pieņemējiem un meža apsaimniekotājiem par patieso bioloģiskās daudzveidības stāvokli saimnieciskajos mežos. Tas nozīmē, ka abi politikas dokumenti viens otru papildina un ir vērsti uz vienotu mērķu sasniegšanu.
1.1.6. MSNP 2020 rīcības virzieni un politikas rezultāti.	
[LU.BF 4] 2. 9. lpp, 1.1.6.1.1. Mainīt „nodrošināta bioloģiskās daudzveidības uzturēšana mežā” uz „nodrošināta mežu sugu un biotopu labvēlīga aizsardzības stāvokļa uzturēšana mežā”. Šajā kontekstā „bioloģiskā daudzveidība” ir pārāk neskaidrs termins. Jaunajā redakcijā tiek ietverta arī ģenētiskā un ainavas daudzveidība, saiknē ar sugām un biotopiem. Bet izslēgta ir, piemēram, augsnes vai meža tipu daudzveidības izmantošana, kuri būtu maz lietderīgi indikatori.	Zemkopības ministrijai nav principiālu iebildumu mainīt sasniedzamo rezultātu „nodrošināta mežu sugu un biotopu labvēlīga aizsardzības stāvokļa uzturēšana mežā”, taču tas zināmā mērā sašaurina izpratni par bioloģiskās daudzveidības jēdzienu, kas saskaņā ar Forest Europe definīciju nozīmē: <i>visu dzīvo organismu daudzveidību visos tās avotos un ietver daudzveidību sugu ietvaros, starp sugām un ekosistēmām</i> Iespējams, kas komentārs autors uzskata, ka Bioloģiskās daudzveidības konvencijā lietotais jēdziens „<u>ekosistēmu pieeja</u>” labāk aizsargā bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu mežā. ZM šajā sakarā norāda: <u>Ekosistēmu pieeja</u> ir sauszemes, ūdens un dzīvo resursu

	integrētas pārvaldības stratēģija, kas veicina to saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu taisnīgā veidā. Ekosistēmas pieejas piemērošana palīdzēs sasniegt trīs Bioloģiskās daudzveidības konvencijas mērķu līdzsvarošanu. Ekosistēmas pieejas pamatā ir atbilstošu zinātnisku metožu piemērošana un ir vērsta uz bioloģiskās organizācijas līmeņiem, kas ietver būtiskas struktūras, procesus, funkcijas un mijiedarbību starp organismiem un apkārtējo vidi. Ekosistēmu pieeja atzīst, ka cilvēki ar savu kultūras daudzveidību, ir daudzu ekosistēmu neatņemama sastāvdaļa. Konvencijas par bioloģisko daudzveidību puses 2004. gadā atzina ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu par konkrētu (Helsinku rezolūcija) veidu kā piemērot ekosistēmu pieeju mežu apsaimniekošanā (lēmums VII/11, COP7 (Kualalumpura, 2004)). Divu jēdzienu: ilgtspējīga mežu apsaimniekošana un ekosistēmas pieeja mērķis ir veicināt tādu meža aizsardzības un apsaimniekošanas praksi, kas ir ekoloģiski, sociāli un ekonomiski ilgtspējīga, kas rada un saglabā labklājību pašreizējām un nākamajām paaudzēm. Forest Europe un Viseiropas bioloģiskās un ainavu daudzveidības stratēģija (PEBLDS) 2006.gadā kopīgi atzina, ka ilgtspējīga meža apsaimniekošana atbilst (ir saskaņota) ar ekosistēmu pieeju. ZM norāda, ka Meža ekosistēmu daudzveidību ietekmē augsnes un meža tipu daudzveidība, tādēļ tie uzskatāmi par nozīmīgiem bioloģisko daudzveidību raksturojošiem rādītājiem.
1.2.2. Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam	
[LDF 3] (11.lpp) 4. Vides pārskata projekta 1.2.2. apakšnodaļā nepieciešams dot vērtējumu arī par to, kā pamatnostādnes sekmē/nesekmē NAP 2020 rīcības virziena <i>Dabas un kultūras kapitāla ilgtspējīga apsaimniekošana</i> mērķu sasniegšanu un uzdevumu veikšanu.	Iebildums ņemts vērā. VPP papildināts ar prasīto informāciju: MSNP 2020 dos arī ieguldījumu NAP prioritātes "Izaugsmi atbalstošas teritorijas" rīcības virziena "Dabas un kultūras kapitāla ilgtspējīga apsaimniekošana" izvirzītā mērķa „Saglabāt dabas kapitālu kā bāzi ilgtspējīgai ekonomiskajai

	<i>izaugsmei un sekmēt tā ilgtspējīgu izmantošanu, mazinot dabas un cilvēka darbības radītos riskus vides kvalitātei”</i> sasniegšanā. Dabas kapitāla ilgtspējīga apsaimniekošana NAP 2020 ietvaros nozīmē Latvijas dabas kapitāla izmantošanu, kas saistīta ar zemes, mežu, ūdeņu un dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, ekosistēmu pakalpojumu apjoma palielināšanu, produkcijas dažādošanu un produktivitātes palielināšanu, vienlīdz attīstot gan intensīvu ražošanu, gan "zaļo" ražošanu un "zaļo" patēriņu, kā arī vienlaikus rūpējoties par dabas kapitāla saglabāšanu un nenoplicināšanu, veidojot un uzturot Latvijas kā "zaļas" valsts tēlu. Būtiskākie ekosistēmu pakalpojumi ir saistīti ar lauku saimniecību produktiem, mežu ilgtspējīgu apsaimniekošanu, kā arī produktiem un pakalpojumiem, kurus spēj sniegt rekreācijas resursu izmantošana. Rīcības virziena mērķu sasniegšanu MSNP 2020 veicinās, īstenojot šādus plānotos uzdevumus: (1) atbalstīt un īstenot zemes rentablu izmantošanu un meža apsaimniekošanu, nodrošinot meža resursu pieejamību tagad un nākamajām paaudzēm (jaunaudžu kopšana, neproduktīvu mežaudžu nomaiņa, meža atjaunošana ar Latvijā iegūtu augstvērtīgu meža reproduktīvo materiālu, meža infrastruktūras izveide un uzturēšana), (2) saglabāt un uzlabot meža ilgtermiņa ieguldījumu globālajā oglekļa apritē, (3) uzturēt aktuālu informāciju par meža resursiem un zemes izmantošanu, (4) iegūt un uzturēt un regulāri novērtēt zinātniski pamatotu informāciju par bioloģisko daudzveidību, (5) atbalstīt meža īpašnieku kooperāciju, un (6) uzturēt bioloģisko daudzveidību mežā.
1.2.6. Vides politikas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam	
[LU.BF 5] (14.lpp) 3. Nav skaidri formulēta saistība starp Vides politikas pamatnostādņēs (VPP) norādītiem pasākumiem dabas aizsardzībā un MSNP. VPP norādīts, ka nepieciešams pilnveidot informāciju par īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izplatību, vajadzīga ES nozīmes aizsargājamo sugu un biotopu izplatības karšu izstrādāšana un apsaimniekošanas vadlīniju izstrādāšana biotopiem. Toties MSNP norādīts, ka nepieciešama zinātniski pamatota informācija par bioloģisko daudzveidību, paredzot izveidot meža bioloģiskās daudzveidības monitoringa	VPP un MSNP teksts papildināts ar informāciju par NATURA 2000 monitoringu, meža putnu monitoringu un fona monitoringu Vides politikas pamatnostādnes paredz aktuālās informācijas par īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izplatību, to aizsardzības mērķiem un aizsardzības stāvokli sagatavošanu, ES nozīmes

sistēmu. Nav iespējams novērtēt šo bioloģiskās daudzveidības monitoringa sistēmas lietderību, nesniedzot papildus informāciju par to. Rodas aizdomas, ka ZM plāno izveidot tādu monitoringa sistēmu kas norādītu uz labvēlīgu statusu, pretēji VARAM monitoringa programmām (NATURA monitorings, meža putnu monitorings). Nav pat informācijas par to, vai monitoringā iekļaus kā indikatorus sugas, kas ir jutīgas pret mežsaimniecības darbību, vai parastās sugas, kuras neapdraud mežsaimniecības darbība. Uzsveru, ka 2013. gadā izstrādātajā Jaunajā ES Meža Stratēģijā norādīts, ka būtiski jāuzlabo mežu sugu un biotopu saglabāšana, integrējot EU likumdošanu Meža plānos. Tāpat rakstīts, ka mežiem NATURA 2000 tīklā jātiek adekvāti apsaimniekotiem – „<i>should achieve a significant and measurable improvement in the conservation status of forest species and habitats by fully implementing EU nature legislation and ensuring that national forest plans contribute to the adequate management of the Natura 2000 network by 2020. They should build on the upcoming guide on Natura 2000 and forests;</i>” Bet Latvijā nav izstrādāts nacionālais meža plāns. Vienai no Pamatnostādnes prioritātēm vajadzētu norādīt uz nepieciešamību izstrādāt Latvijas Meža Plānu. Jā ir domāts, ka Pamatnostādnes atvietos meža plānu, tad nepieciešams pilnīgāk iesaistīt interešu grupas Pamatnostādnes izstrādē.	aizsargājamo sugu un biotopu izplatības karšu izstrādāšana un apsaimniekošanas vadlīniju izstrādāšanu biotopiem, kā arī izstrādāt rezultatīvo rādītāju dabas aizsardzības un saimniecisko interešu līdzsvarotības noteikšanai, savukārt MSNP2020 plāno zinātniski pamatotas informācijas iegūvi par bioloģisko daudzveidību, paredzot izveidot meža bioloģiskās daudzveidības monitoringa sistēmu. Tas nozīmē, ka abi politikas dokumenti viens otru papildina un ir vērsti uz vienotu mērķu sasniegšanu. Bioloģiskās daudzveidības monitoringa metodiku plānots izstrādāt 2015.gadā. Skatīt arī ZM skaidrojumu uz [VARAM; DAP 1] komentāru
[LDF 4] (14.lpp) 5. Vides pārskata projekta 1.2.6. apakšnodaļā nepieciešams korekti citēt VPP 2014.-2020. politikas mērķi dabas aizsardzībā: “Nodrošināt ekosistēmu kvalitāti, dabas aizsardzības un sociāli - ekonomisko interešu līdzsvarotību, sekmēt Latvijas kā „zaļās” valsts tēla veidošanos.” un attiecīgi izvērtēt, kā pamatnostādnes sekmē/nesekmē šī mērķa sasniegšanu, piemēram, politikas rezultātus “C1. Saglabāta un atjaunota ekosistēmu un to dabiskās struktūras, kā arī vietējo savvaļas sugu daudzveidību”, “C4. Nodrošināta aizsargājamo sugu un biotopu atjaunošana un atbilstoša apsaimniekošana, sākot ar plānošanu un nepieciešamo atbalsta pasākumu veicināšanu”. Vēršam uzmanību, ka pamatnostādņu projektā paredzētais uzdevums “<i>iegūt un uzturēt un regulāri novērtēt zinātniski pamatotu informāciju par bioloģisko daudzveidību, paredzot izveidot meža bioloģiskās daudzveidības monitoringa sistēmu</i>” pats par sevi neveicina bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu kvalitātes saglabāšanu, ja pamatnostādnes neparedz uz monitoringa rezultātiem balstītus pasākumus.	Iebildums ņemts vērā. VPP papildināts ar šādu informāciju: Vides politikas pamatnostādņu virsmērķa sasniegšanai pamatnostādnes paredz šādus mērķus attiecīgajās jomās: <i>Horizontālie jautājumi vides aizsardzībā, sasniedzamie mērķi:</i> Nodrošināt labu vides pārvaldību visos līmeņos, kā arī labu vides komunikāciju, kas balstīta uz iespējami pilnīgu un izsvērtu vides informāciju; veicināt sabiedrības plašu iesaistīšanos vides jautājumu risināšanā. <i>Augsne un zemes dzīles, otrreizējās izejvielas:</i> (1) Nodrošināt augsnes ilgtspējīgu izmantošanu un aizsardzību, (2) Nodrošināt sabiedrību ar mūsdienīgu, aktuālu informāciju par zemes dzīļu resursiem un mūsdienu ģeoloģiskajiem procesiem, kas tiek ņemta vērā attīstības plānošanā, (3) Novērst atkritumu rašanos un nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu, nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu

izmantošanu, kā arī atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

Dabas aizsardzība: Nodrošināt ekosistēmu kvalitāti, dabas aizsardzības un sociāli - ekonomisko interešu līdzsvarotību, sekmēt Latvijas kā „zaļas” valsts tēla veidošanos.

Gaisa aizsardzība: Līdz 2020.gadam samazināt gaisa piesārņojuma ietekmi uz iedzīvotājiem un ekosistēmām līdz līmenim, kas nerada draudus veselībai un neizraisa ekosistēmu degradāciju. Prasību minimums šā mērķa sasniegšanai ir spēkā esošo gaisa kvalitātes normatīvu izpilde un faktiskā emisiju apjoma samazināšana zem emisijas griestu līmeņa.

Klimata pārmaiņas: (1) nodrošināt Latvijas ieguldījumu globālo klimata pārmaiņu samazināšanā, ņemot vērā Latvijas vides, sociālās un ekonomiskās intereses, (2) veicināt Latvijas gatavību pielāgoties klimata pārmaiņām un to izraisītajai ietekmei.

Ūdens resursi un Baltijas jūra: Nodrošināt labu ūdeņu stāvokli un to ilgtspējīgu izmantošanu

Vides piesārņojums un riski - Nodrošināt dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu un aizsardzību, veicinot vides risku mazināšanu un pārvaldību

Vides veselība: Samazināt nelabvēlīgo vides faktoru ietekmi uz cilvēku veselību un labklājību, t.sk. novēršot pēc iespējas psihosomatisko ietekmi, ko rada vides veselības informācijas trūkums vai neadekvāta tās komunicēšana sabiedrībai.

Vides monitorings: Nodrošināt savlaicīgu un visaptverošu vides un klimata pārmaiņu datu un informācijas apkopošanu un vispusīgu analīzi, lai noteiktu politikas mērķus un atbilstošus pasākumus vides stāvokļa uzlabošanai un savlaicīgai reaģēšanai uz klimata pārmaiņām, kā arī novērtētu līdzšinējo pasākumu un ieguldītā finansējuma lietderību un efektivitāti

Precizēti arī MSNP ieguldījums VPP mērķu sasniegšanā: īstenojot šādus plānotos uzdevumus: (1) atbalstīt un

	īstenot zemes rentablu izmantošanu un meža apsaimniekošanu, nodrošinot meža resursu pieejamību tagad un nākamajām paaudzēm (jaunaudžu kopšana, neproduktīvu mežaudžu nomaiņa, meža atjaunošana ar Latvijā iegūtu augstvērtīgu meža reproduktīvo materiālu, meža infrastruktūras izveide un uzturēšana), (2) saglabāt un uzlabot meža ilgtermiņa ieguldījumu globālajā oglekļa apritē, (3) uzturēt aktuālu informāciju par meža resursiem un zemes izmantošanu, (4) iegūt un uzturēt un regulāri novērtēt zinātniski pamatotu informāciju par bioloģisko daudzveidību, (5) atbalstīt meža īpašnieku kooperāciju, un (6) uzturēt bioloģisko daudzveidību mežā Jāatzīmē, ka VPP informatīvajā daļā 42.lpp 68.lpp dabas aizsardzības mērķis formulēts: <i>nodrošināt dabas aizsardzības un saimniecisko interešu līdzsvarotību</i>
[VKP 4] (14.lpp) 1. Vides pārskata projekta tekstā ir daudz vispārīgu apgalvojumu bez norādes uz informācijas avotu. Tendenci interpretēt un sagrozīt citos avotos publicētu informāciju ilustrē, piemēram, atsauce uz Vides politikas pamatnostādņem (VPP) 1.2.6. nodaļā, kur “aizmirsts”, ka VPP paredz nodrošināt arī ekosistēmu kvalitāti.	Skat. iepriekšējo komentāru
[VKP 5] (14.lpp. 22. lpp. 33.lpp) .4. Nav argumentēti izvērtēta pašreizējās meža apsaimniekošanas metožu un intensitātes ietekme uz ainavu (1.2.7., 3.1.6. nodaļa) un bioloģisko daudzveidību (3.1.1. nodaļa). Turklāt nav saprotams, kādēļ vides pārskata projektā izmantota tikai tā pati informācija, kas pamatnostādņu projektā, nevis vērtēta mežu apsaimniekošanas prakse kopumā, tostarp, arī LVM pieredze ekoloģiski un sociāli augstvērtīgo teritoriju apsaimniekošanā, privāto meža īpašnieku pieredze nekailciršu mežsaimniecībā, Dabas aizsardzības pārvaldes apsaimniekotie meži.	Iebildums ņemts vērā VPP 1.2.7. sadaļā vērtēta MSNP2020 izvirzīto mērķu un uzdevumu sasaiste ar Ainavu politikas pamatnostādņem Meža apsaimniekošana (mežsaimniecība) vērtēta VPP 3.3. sadaļā <i>MSNP 2020 iekļauto nozaru attīstības ietekme uz vidi</i> 3.3.2. apakšdaļā <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i>, kas papildināta un precizēta atbilstoši sabiedriskajā apspriešanās saņemtajiem komentāriem, iebildumiem un priekšlikumiem
1.2.7. Ainavu politikas pamatnostādnes 2013.–2019.gadam	
[LDF 5] (15.lpp) 6. Nav saprotams vides pārskata projekta 1.2.7. apakšnodaļā minētais – kā “<i>MSNP 2020 izvirzītie mērķi un uzdevumi dod būtisku ieguldījumu APP 2019 mērķu un apakšmērķu sasniegšanā, paredzot vairot izpratni un zināšanas par meža un zemes apsaimniekošanas ietekmi uz ainavu un tās nozīmi Latvijas</i>	APP2019 formulētas problēmas, kuru īstenošanai nepieciešams īstenot noteiktu politiku: Atšķirīga izpratne un zināšanas par ainavu nozīmi Latvijas sabiedrībā apgrūtina lēmumu pieņemšanu par ainavu kvalitātes uzlabošanas pasākumu

<i>sabiedrībā.</i>” Kā šāda izpratnes un zināšanu vairošana sekmēs Ainavu politikas pamatnostādņēs definētā mērķa “<u>Daudzfunkcionālas un kvalitatīvas ainavas, kas visā Latvijā uzlabo cilvēku dzīves kvalitāti, veicina vietu, reģionu un valsts ekonomisko aktivitāti un atpazīstamību, kā arī nodrošina bioloģisko daudzveidību.</u>” sasniegšanu, ja pamatnostādņu projektā vispār nav analizēta mežu sociālā loma rekreācijas un vides kvalitātes kontekstā, ne arī paredzēti pasākumi mežu sociālo funkciju nodrošināšanai un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai? Mūsu ieskatā ainavu aspekts mežu apsaimniekošanā ir ļoti būtisks, tādēļ lūdzam vides pārskatā izvērtēt, kādu ietekmi uz ainavu atstāj pašreizējā meža apsaimniekošana, kā meža apsaimniekošanā tiek integrēti ainavekoloģijas principi, kādus risinājumus ar kādu ietekmi uz ainavu piedāvā pamatnostādnes.	īstenošanu visā Latvijas teritorijā, jo nav apkopojumu par pētījumiem ainavu jomā Latvijā un <u>starpdisciplināru zinātnisko pētījumu par ainavu attīstību, līdz ar to trūkst arī argumentu lēmumu pieņemšanā par ainavu politikas jautājumiem – ainavu aizsardzību, plānošanu un pārvaldību.</u> MSNP 2020 paredz koncentrēt pētījumus Latvijas meža nozares attīstībai prioritārajos pētījumu virzienos saskaņā ar RIS3 pasākumu plānu. Saskaņā ar pašreizējo redakciju potenciālās specializācijas nišas Zināšanu ietilpīgas bioekonomikas jomas ietvaros ir . Pētījumi par <i>ilgtspējīga un produktīva meža audzēšana mainīgos klimata apstākļos</i>, kas ietver arī pētījumus par ainavu plānošanu meža apsaimniekošanā. Papildus tam MSNP 2020 plāno: <i>veicināt pašvaldību kompetenču un izpratnes attīstību saskarsmes jautājumos starp meža nozari un pašvaldību</i>, tādējādi uzlabojot arī ainavu plānošanu pašvaldību teritorijās. Attiecīgi papildināts Vides pārskata projekts
[LOB 6] „...kā arī Zemkopības ministrijas un meža nozares institūciju un organizāciju rīcībā esošā informācija.” (20. lpp.) Nepieciešams norādīt precīzi, par kādu informāciju un no kādām organizācijām ir runa	Iebildums ņemts vērā Vides pārskata projekts papildināts ar šādu informāciju: Zemkopības ministrijas un meža nozares institūciju (<i>Valsts meža dienesta, akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” Valsts mežzinātnes institūta „Silava”, Latvijas Lauksaimniecības universitātes” un organizāciju (Latvijas Kokrūpniecības federācija un Latvijas Meža īpašnieku biedrība)</i>) rīcībā esošā informācija.
2.3. Sabiedrības iesaiste un konsultācijas ar institūcijām	
[LOB 7] „Laika posmā no 2012. gada februāra līdz 2014. gada oktobrim dažādos MSNP 2020 izstrādes posmos organizētas diskusijas dažādās auditorijās.” (21. lpp.) Lūdzam norādīt precīzi, kad un ar kādās „auditorijās” diskusijas notikušas. Piemēram, Vides konsultatīvā padome (VKP), kuras sastāvā ietilpst LOB, 2012. gada decembrī izteica interesi iesaistīties MSNP 2020 apspriešanā, bet saņēma Zemkopības ministrijas atbildi: „Pamatnostādņu projektu	Iebildums ņemts vērā, Vides pārskata projekts papildināts ar šādu informāciju: <i>MSNP 2020 izstrāde uzsākta 2012.gadā, izstrādājot Meža nozares attīstības plānu, identificējot nozares stiprās un vājās puses un galvenos izaicinājumus. Plāna izstrādes metodikas pamatā bija (1) Mežsaimniecības ekonomiskie aprēķini, par</i>

plānojam apspriest ar saistītajām ministrijām un interešu grupām. Projekta apspriešana plānota nākamā gada janvārī.” Par MSNP 2020 izstrādi VKP netika informēta līdz sabiedriskās apspriešanas uzsākšanai 2014. g. decembrī.	<i>nepieciešamajām saimnieciskajām darbību apjomiem meža apsaimniekošanā privātajos un valsts mežos, kā arī šo darbību ietekmi uz meža resursiem un nodarbinātību, (2) nepieciešamo investīciju apjoms tehnoloģiju modernizācijai un nomaiņai, un, tālākapstrādes produkcijas īpatsvara palielināšanai, un (3) meža nozares zinātnes un izglītības izaicinājumu noteikšana. Plānā ietvertie risinājumi tika izmantoti arī Lauku attīstības programmas Nacionālajā attīstības plāna, Industriālās politikas pamatnostādņu, kā arī Viedās specializācijas stratēģijas izstrādes procesos. Meža nozares attīstības plāna izstrādē piedalījās: Latvijas Meža īpašnieku biedrība, Latvijas Kokrūpniecības federācija (7 asociācijas), Latvijas Koka būvniecības klasteris, Latvijas Valsts mežzinātnes institūts “Silava”, Koksnes Ķīmijas institūts, Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūts (MeKA), Pašvaldību savienība, Meža konsultāciju pakalpojuma centrs, Valsts meža dienests, akciju sabiedrība „Latvijas valsts meži” un Zemkopības ministrija. Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādņu projekts tika izvērtēts starpministriju (Ekonomikas ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas un Zemkopības ministrija) darba grupā 2014.gada jūlijā – augustā, apspriests Meža konsultatīvajā padomē 2014.gada 5.decembrī. un precizētais projekts pirms iesniegšanas Valsts sekretāru sanāsmē 1.aprīlī</i>
[PDF 5] 21.lpp. <i>Laika posmā no 2012. gada februāra līdz 2014. gada oktobrim dažādos MSNP 2020 izstrādes posmos organizētas diskusijas dažādās auditorijās.</i> Lūgums precizēt izstrādes posmus un iesaistītās interešu grupas (auditorijas). Vēlamies norādīt, ka Pamatnostādņu izstrādes process nav liecinājis par labu pārvaldības praksi un velmi pro-aktīvi, godprātīgi iesaistīt vides interešu grupu konsultatīvā procesā visos dokumenta izstrādes līmeņos, tādējādi pārkāpjot arī Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memorandu.	<i>tālākapstrādes produkcijas īpatsvara palielināšanai, un (3) meža nozares zinātnes un izglītības izaicinājumu noteikšana. Plānā ietvertie risinājumi tika izmantoti arī Lauku attīstības programmas Nacionālajā attīstības plāna, Industriālās politikas pamatnostādņu, kā arī Viedās specializācijas stratēģijas izstrādes procesos. Meža nozares attīstības plāna izstrādē piedalījās: Latvijas Meža īpašnieku biedrība, Latvijas Kokrūpniecības federācija (7 asociācijas), Latvijas Koka būvniecības klasteris, Latvijas Valsts mežzinātnes institūts “Silava”, Koksnes Ķīmijas institūts, Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūts (MeKA), Pašvaldību savienība, Meža konsultāciju pakalpojuma centrs, Valsts meža dienests, akciju sabiedrība „Latvijas valsts meži” un Zemkopības ministrija. Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādņu projekts tika izvērtēts starpministriju (Ekonomikas ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas un Zemkopības ministrija) darba grupā 2014.gada jūlijā – augustā, apspriests Meža konsultatīvajā padomē 2014.gada 5.decembrī. un precizētais projekts pirms iesniegšanas Valsts sekretāru sanāsmē 1.aprīlī</i>
[LDF 6] (21.lpp) Ierosinām vides pārskata projekta 2.3 nodaļā minēt, kādās konkrēti auditorijās notika diskusijas pamatnostādņu projekta izstrādes laikā no 2012. gada februāra līdz 2014. gada oktobrim. Atgādinām, ka Latvijas Dabas fonds netika iesaistīts diskusijās par pamatnostādņu projektu pat pēc atkārtotiem mūsu lūgumiem.	<i>tālākapstrādes produkcijas īpatsvara palielināšanai, un (3) meža nozares zinātnes un izglītības izaicinājumu noteikšana. Plānā ietvertie risinājumi tika izmantoti arī Lauku attīstības programmas Nacionālajā attīstības plāna, Industriālās politikas pamatnostādņu, kā arī Viedās specializācijas stratēģijas izstrādes procesos. Meža nozares attīstības plāna izstrādē piedalījās: Latvijas Meža īpašnieku biedrība, Latvijas Kokrūpniecības federācija (7 asociācijas), Latvijas Koka būvniecības klasteris, Latvijas Valsts mežzinātnes institūts “Silava”, Koksnes Ķīmijas institūts, Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūts (MeKA), Pašvaldību savienība, Meža konsultāciju pakalpojuma centrs, Valsts meža dienests, akciju sabiedrība „Latvijas valsts meži” un Zemkopības ministrija. Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādņu projekts tika izvērtēts starpministriju (Ekonomikas ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas un Zemkopības ministrija) darba grupā 2014.gada jūlijā – augustā, apspriests Meža konsultatīvajā padomē 2014.gada 5.decembrī. un precizētais projekts pirms iesniegšanas Valsts sekretāru sanāsmē 1.aprīlī</i>
[PDF 6] (21.LPP) <i>Laika posmā no 2012. gada februāra līdz 2014. gada oktobrim dažādos MSNP 2020 izstrādes posmos organizētas diskusijas dažādās auditorijās.</i> Lūgums precizēt izstrādes posmus un iesaistītās interešu grupas (auditorijas). Vēlamies norādīt, ka Pamatnostādņu izstrādes process nav liecinājis par labu pārvaldības praksi un velmi pro-aktīvi, godprātīgi iesaistīt vides interešu grupu konsultatīvā procesā visos dokumenta izstrādes līmeņos, tādējādi pārkāpjot arī Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memorandu.	<i>tālākapstrādes produkcijas īpatsvara palielināšanai, un (3) meža nozares zinātnes un izglītības izaicinājumu noteikšana. Plānā ietvertie risinājumi tika izmantoti arī Lauku attīstības programmas Nacionālajā attīstības plāna, Industriālās politikas pamatnostādņu, kā arī Viedās specializācijas stratēģijas izstrādes procesos. Meža nozares attīstības plāna izstrādē piedalījās: Latvijas Meža īpašnieku biedrība, Latvijas Kokrūpniecības federācija (7 asociācijas), Latvijas Koka būvniecības klasteris, Latvijas Valsts mežzinātnes institūts “Silava”, Koksnes Ķīmijas institūts, Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūts (MeKA), Pašvaldību savienība, Meža konsultāciju pakalpojuma centrs, Valsts meža dienests, akciju sabiedrība „Latvijas valsts meži” un Zemkopības ministrija. Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādņu projekts tika izvērtēts starpministriju (Ekonomikas ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas un Zemkopības ministrija) darba grupā 2014.gada jūlijā – augustā, apspriests Meža konsultatīvajā padomē 2014.gada 5.decembrī. un precizētais projekts pirms iesniegšanas Valsts sekretāru sanāsmē 1.aprīlī</i>
3. Esošās situācijas analīze un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots 3.1.1. Bioloģiskā daudzveidība 3.1.1.1. Bioloģiskā daudzveidība Latvijā	
[VKP 6] (14.lpp. 22. llp. 33.lpp) .4. Nav argumentēti izvērtēta pašreizējās meža apsaimniekošanas metožu un intensitātes ietekme uz ainavu (1.2.7., 3.1.6. nodaļa) un bioloģisko daudzveidību (3.1.1. nodaļa). Turklāt nav saprotams, kādēļ vides pārskata projektā izmantota tikai tā pati informācija, kas pamatnostādņu projektā, nevis vērtēta mežu apsaimniekošanas prakse kopumā, tostarp, arī LVM pieredze ekoloģiski un sociāli augstvērtīgo teritoriju apsaimniekošanā, privāto meža īpašnieku pieredze	Iebildums ņemts vērā Meža apsaimniekošana (mežsaimniecība) vērtēta VPP 3.3. sadaļā <i>MSNP 2020 iekļauto nozaru attīstības ietekme uz vidi</i> 3.3.2. apakšsadaļā . <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums,</i> kas papildināta un precizēta atbilstoši sabiedriskajā apspriešanās saņemtajiem komentāriem,

nekailciršu mežsaimniecībā, Dabas aizsardzības pārvaldes apsaimniekotie meži.	iebildumiem un priekšlikumiem
[LU.BF 6] 22.lpp. Nodaļā 3.1.1.1. Bioloģiskā daudzveidība Latvijā, nepieciešams informācija par ES aizsargājamiem meža biotopiem un sugām, kā arī to novērtēto statusu: http://bd.eionet.europa.eu/article17/reports2012/habitat/summary/?period=3&group=Forests&subject=9010&region=BOR Uzsveru, ka ES aizsargājami biotopi un sugas tiek pilnīgi ignorētas Pamatnostādņēs. Tas rada nopietnu risku, ka tās nākotnē būs vēl vairāk apdraudētas mežsaimniecības darbības ietekmē.	Norādījums ņemts vērā daļēji VPP papildināts ar informāciju par dabiskajiem meža biotopiem un ES aizsargājamiem meža biotopiem. VPP papildināts arī informāciju attiecībā uz dabisko meža biotopu aizsardzību valstij piederošajos LVM apsaimniekotajos mežos: <i>LVM veic šādu pasākumus vides mērķu sasniegšanai:</i> – <i>Nodrošina vecu mežu īpatsvaru meža masīvos (ekoloģiski definētās teritorijās (~10-20 t.ha);</i> – <i>Nosaka teritorijas ar augstu bioloģiski vērtīgu platību koncentrāciju (ekomeži dabai), teritorijas sabiedrības rekreācijas teritorijas (ekomeži rekreācijai) un medņu riestus, kurās apsaimniekošanas metodes (noteikta vecumstruktūra, kailcirsmu izvietošana un veidošana, galvenās cirtes paņēmiens u.c.) atšķirīgas, un ir vērstas uz nosaukto vērtību nodrošināšanu;</i> – <i>Audzēm nosaka apsaimniekošanas mērķi piemērotu apsaimniekošanas režīmu un paņēmienu izvēlei</i> ZM norāda, ka informācija par ES aizsargājamo meža biotopu statusu Latvijā ir atspoguļota Vides politikas pamatnostādņēs 2014.–2020. gadam. Vienlaicīgi Zemkopības ministrija norāda, ka <u>Vides un reģionālās attīstības ministrijas informatīvā ziņojuma „Par Biotopu direktīvas ieviešanu 2007.-2012.gadā” (VSS-2081)projekts (Valsts sekretāru sanāksmes protokola Nr.49 16.§) joprojām nav izskatīts Ministru kabinetā.</u> Zemkopības ministrija sagatavoja un iesniedza VARAM atzinumu par biotopu novērtējumu, kas balstījās uz Latvijas Zinātņu akadēmijas, Latvijas Universitātes, Latvijas Lauksaimniecības universitātes, Daugavpils universitātes, Latvijas mežzinātnes institūta „Silava”, Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūta, kā arī citu ar meža un lauksaimniecības nozari saistītu institūciju un organizāciju viedokļu

	apkopojumu, lūdzot papildināt Informatīvā ziņojuma projektu.: „Eiropas Komisijai iesniegtā ziņojumā izmantotie dati un līdz ar to arī ziņojumā izteiktais vērtējums par meža biotopu stāvokli ir ar <u>zemu ticamību</u>. Skatīt arī ZM skaidrojumu uz [LU BF 3] komentāru Vienlaicīgi ZM norāda, ka MSNP 2020 rīcības virzienā <i>Meža un meža zemes efektīva un ilgtspējīga apsaimniekošana</i> paredz nodrošināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu mežā, kas ietver arī biotopu aizsardzību.
[LEB 10] LEB uzskata, ka MSNP 2020 un VPP ir sagatavoti vienpusīgi, daudzviet vērtējot meža apsaimniekošanas ekonomiskos un sociālos jautājumus, bet neapskatot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas jautājumus. Par to liecina tādi izteikumi, kā MSNP 2020 11.lpp norādītais, ka “aptuveni 90% zemju cieši no pārlietu mitruma”, 14.lpp. norādītais, ka “būtiskākie mežaudžu bojājumu cēloņi ir vējgāzes un snieglauzes”. LEB ir pilnībā saprotams, ka meža apsaimniekošanas ekonomisko jautājumu kontekstā šie apgalvojumi var būt pareizi, tomēr, mežs veic arī nozīmīgas ekoloģiskās funkcijas, tādēļ ir nepieciešams papildus norādīt, ka atbilstošās teritorijās pārmitrie meži var būt īpaši būtiski bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā, un ka dabiskie traucējumi kā vējgāzes un uguns ietekme ir nozīmīgi bioloģisko daudzveidību veicinoši faktori. Tā kā MSNP 2020 attiecas uz visu Latvijas teritoriju, to skaitā mežu platībām īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, šajā dokumentā ir svarīgi sniegt daudzpusīgu izvērtējumu, kas ietvertu visus ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas principus.	Komentārs ņemts vērā daļēji Teksts VPP teksts precizēts un papildināts. ZM norāda, ka saskaņā ar <i>Forest Europe</i> Helsinku 1.rezolūziju ilgtspējīga apsaimniekošana nozīmē: <i>meža un meža zemju pārvaldīšana un izmantošana tādā veidā un apjomā, kas saglabā to bioloģisko daudzveidību, produktivitāti, atjaunošanās spēju, dzīvotspēju un to potenciālu īstenot nozīmīgas ekoloģiskās, ekonomiskās un sociālās funkcijas vietējā, nacionālā un globālā līmenī tagad un nākotnē, un kas nerada draudus citām ekosistēmām.</i> Ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu novērtē, nosakot (1) meža resursu stāvokli un to ieguldījums globālajā oglekļa apritē, (2) meža ekosistēmu veselību un dzīvotspēju, (3) meža produktīvo funkciju uzturēšanu, (4) meža ekosistēmu bioloģisko daudzveidību, (5) meža aizsargājošo funkciju uzturēšanu, un (6) sociālekonomisko funkciju un priekšnoteikumu uzturēšanu. MSNP2020 un VPP teksts papildināts: Saskaņā ar 1999.gada 24.augustā Ministru kabinetā (protokols Nr.43 13.§) apstiprināto koncepciju „Meža nozares valsts pārvaldes institucionālās uzbūves optimizācija”, lai nodrošinātu maksimāli efektīvu valsts mežīpašuma apsaimniekošanu valsts mežīpašuma valdītājs tiek noteikts atbilstoši apsaimniekošanas

	galvenajam mērķim: (1) meža teritorijās, kuru galvenais apsaimniekošanas mērķis ir dabas aizsardzība (rezervāti, nacionālie parki), tiek nodots VARAM institūciju valdījumā, (2) valsts mežīpašumam, kura apsaimniekošanas galvenais mērķis ir ilglaicīgo zinātnisko pētījumu bāzes uzturēšana, tiek izveidota Meža pētīšanas stacija, un (3) mežu apsaimniekošanai, kuru apsaimniekošanas galvenais mērķis ir valsts kā meža īpašnieka ekonomisko interešu īstenošana, tiek izveidota AS „LVM”. MSNP2020 attiecas uz tiem Latvijas mežiem, kuru apsaimniekošanas galvenais mērķis ir meža īpašnieka ekonomisko interešu īstenošana. MSNP2020 neparedz mērķus un neplāno pasākumus VARAM institūciju valdījumā nodoto meža teritoriju (rezervāti, nacionālie parki) apsaimniekošanai.
[VARAM; DAP 2] (22. lpp.). 2. Sadaļā „3.1.1.1. Bioloģiskā daudzveidība Latvijā” ir plaši aprakstīta sugu daudzveidība Latvijā, minot pat ar mežu nesaistītas sugas - jūras gliemežus un jūras gliemenes, bet nav minēti īpaši aizsargājami meža biotopi, kas ir ļoti nozīmīgi bioloģiskajai daudzveidībai mežā. Nepieciešams papildināt sadaļu ar informāciju par īpaši aizsargājamiem meža biotopiem un to stāvokli (22. lpp.).	Iebilduma ņemts vērā VPP papildināts ar informāciju par dabiskajiem meža biotopiem un ES aizsargājamiem meža biotopiem. VPP papildināts arī informāciju attiecībā uz dabisko meža biotopu aizsardzību valstij piederošajos LVM apsaimniekotajos mežos. Savukārt Informācija par ES aizsargājamiem biotopiem Latvijā, to statusu un plānotās aktivitātes ir atspoguļotas Vides politikas pamatnostādņēs 2014.–2020. gadam. Vienlaicīgi Zemkopības ministrija norāda, ka <u>Vides un reģionālās attīstības ministrijas informatīvā ziņojuma „Par Biotopu direktīvas ieviešanu 2007.-2012.gadā” (VSS-2081)projekts</u> (Valsts sekretāru sanāksmes protokola Nr.49 16.§) joprojām nav izskatīts Ministru kabinetā. Zemkopības ministrijas viedokli par informatīvajā ziņojumā ietvertu informāciju skat.iepriekš. [LU BF 3]
[LEB 11] Latvijā ir nelabvēlīgs aizsardzības stāvoklis Eiropas Savienības nozīmes	Iebildums ņemts vērā daļēji

Īpaši aizsargājamajiem meža biotopiem un daudzām tajos sastopamajām īpaši aizsargājamajām sugām (Eiropas Padomes 21.05.1992. direktīva 92/43/EEK par dabisko biotopu, savvaļas faunas un floras aizsardzību, Biotopu direktīva) (http://bd.eionet.europa.eu/article17/reports2012/). Tas noteikts, izmantojot Eiropas komisijas izstrādātas, valstīm pieejamas vadlīnijas, kur atspoguļota metodiskā pieeja biotopu un sugu aizsardzības stāvokļa novērtēšanai dažādās situācijas atkarībā no pieejamo izejas datu kvalitātes. Jāatzīmē, ka Latvijas situācija nav unikāla, jo, atskaitot atsevišķas situācijas, galvenokārt Lietuvā, līdzīgs neapmierinošs vērtējums daudziem ar mežu saistītajiem aizsargājamajiem biotopiem un sugām ir arī citās Latvijai atbilstošā biogeogrāfiskā reģiona valstīs. Jāatzīmē arī, ka tas nav pārsteidzoši, jo, kā norādīts Eiropas bioloģiskās daudzveidības stratēģijā līdz 2020. gadam, līdzšinējais mērķis līdz 2010. gadam apturēt bioloģiskās daudzveidības samazināšanos Eiropā nav sasniegts. Netiešs apstiprinājums aizsargājamo meža biotopu nelabvēlīgajam stāvoklim ir atrodams arī MSNP 2020 12.lpp., kur norādīts, ka vairāk nekā 50% no AS LVM jaunatrastajiem aizsargājamajiem meža biotopiem, to kvalitāte ir tikusi novērtēta tikai kā vidēja vai zema. Kādēļ MSNP 2020 autoru ieskatā tā netiek uzskatīta par problēmu, kādēļ VPP projektā šis fakts nav konstatēts?	MSNP2020 projekts un VPP papildināti: <i>grūtības ar dabas aizsardzības datu savietojamību, nepietiekama informācijas apmaiņa starp dažādām informācijas sistēmām, t. sk. starp dabas datu pārvaldības sistēmu „Ozols”, Meža valsts reģistru un LVM rīcībā esošo informāciju par dabiskajiem meža biotopiem</i> Informācija par ES aizsargājamiem biotopiem Latvijā, to statusu un plānotās aktivitātes ir atspoguļotas Vides politikas pamatnostādnēs 2014.–2020. gadam. Vienlaicīgi Zemkopības ministrija norāda, ka <u>Vides un reģionālās attīstības ministrijas informatīvā ziņojuma „Par Biotopu direktīvas ieviešanu 2007.-2012.gadā” (VSS-2081)projekts (Valsts sekretāru sanāksmes protokola Nr.49 16.§) joprojām nav izskatīts Ministru kabinetā.</u> ZM norāda, ka LVM biotopu vērtējums neraksturo Latvijas vai ES nozīmes aizsargāto biotopu kvalitāti, bet saimnieciskajos mežos identificēto biotopu kvalitāti. LVM biotopu monitoringam tiek izmantotas anketas, kādas izmanto arī Dabas aizsardzības pārvalde. LVM biotopa kvalitāti papildus anketām vērtē pēc 4 baļļu skalas atbilstoši attiecīgā biotopa indikatorsugu un speciālo sugu sastopamības īpatsvaram. Saimnieciskajos mežos 2013.gadā atrasto biotopu kvalitāte bija: izcila kvalitāte - 7,2%, laba kvalitāte - 40,6%; vidēja kvalitāte – 38,5% un zema kvalitāte – 13,7
[LU.BF 7] 22.lpp. Nodaļā 3.1.1.2. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, nepieciešams norādīt aizsargāto mežu platības (% no meža teritorijas) „pa saimnieciskās darbības aprobežojumu veidiem (aizliegta galvenā cirte, aizliegta galvenā un kopšanas cirte, aizliegta kailcirte, aizliegta mežsaimnieciskā darbība)”, atbilstoši MK noteikumiem Nr. 248. Tas sniegtu informāciju par meža apsaimniekošanas ietekmes risku. Informācija par ciršanas aprobežojumiem Pamatnostādnēs ir neobjektīvi prezentēta, pretēji MK noteikumiem Nr, 248, un rada	Norādījums ņemts vērā VPP norādīta aizsargāto mežu platība (% no meža teritorijas), saimnieciskās darbības ierobežojumi: aizliegta galvenā cirte, aizliegta galvenā un kopšanas cirte, aizliegta kailcirte, aizliegta mežsaimnieciskā darbība. Skatīt arī MSNP 2020 1. pielikumu

sagrozītu priekšstatu, ka Latvijā ciršana tik pat kā nenotiek aizsargājamās teritorijās, un ja notiek, tad tikai ar mērķi uzlabot bioloģisko daudzveidību, kas neatbilsts reālai situācijai.	
3.1.1. Bioloģiskā daudzveidība 3.1.1.2. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas	
[S.I. 1] 22.lpp. Dabas resursi Noteikti prasū papildināt nodaļu ar informāciju par aizsargājamiem meža biotopiem un to aizsardzības stāvokli Latvijā, kā informācijas avotu var izmanto Eiropas Komisijas Eiropas Bioloģiskās daudzveidības topiku centra (EIONET) mājas lapu	Lūgums ņemts vērā VPP sadaļa 3.1.1.3. <i>Bioloģiskā daudzveidība mežā</i> papildināta informācija par aizsargājamiem biotopiem meža biotopiem. ZM norāda, ka informācija par ES nozīmēs aizsargājamiem biotopiem Latvijā, to statusu, kvalitāti un plānotajām aktivitātēm ir atspoguļota Vides politikas pamatnostādņēs 2014.–2020. gadam. Vienlaicīgi Zemkopības ministrija norāda, ka <u>Vides un reģionālās attīstības ministrijas informatīvā ziņojuma „Par Biotopu direktīvas ieviešanu 2007.-2012.gadā” (VSS-2081)projekts (Valsts sekretāru sanāksmes protokola Nr.49 16.§) joprojām nav izskatīts Ministru kabinetā.</u> ZM viedokli par informatīvajā ziņojumā „Par Biotopu direktīvas ieviešanu 2007.-2012.gadā” iekļauto informāciju un skat.iepriekš: [LU BF 3]
[PDF 7] 22.lpp. - 28.lpp. aplūkota bioloģiskā daudzveidība, tās aizsardzība pasākumi. Lūgums papildināt, norādot trūkumus saistībā ar bioloģiski augstvērtīgu mežaudžu (Latvijas un ES nozīmes aizsargājamo biotopu) inventarizāciju un mērķtiecīgu to aizsardzību (piemēram, Ziņojums par ES Biotopu direktīvas ieviešanu Latvijā), kā arī apsaimniekošanu visos Latvijas mežos. Nepieciešams aprakstīt Zemkopības ministrijas vadītas darba grupas uzsākto darbu saistībā ar meža apsaimniekošanas telpiskās plānošanas attīstību, meža apsaimniekošanas sezonālajiem aprobežojumiem. Lūgums aplūkot arī dabiskus procesus atdarinošu metožu nepielietošanu mežsaimniecībā (Latvijas meža politikas princips, 1998).	Lūgums ņemts vērā VPP sadaļa 3.1.1.3. <i>Bioloģiskā daudzveidība mežā</i> papildināta ar informāciju par aizsargājamiem meža biotopiem un LVM veiktajiem pasākumiem un informāciju par meža apsaimniekošanā pielietotajām dabiskus procesus atdarinošām metodēm.
[VARAM; DAP 3] (22., 23. lpp.) 3. Sadaļā „3.1.1.2. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas” ir minētas tikai dažas īpaši aizsargājamo dabas teritoriju kategorijas, bet nav minētas tādas teritorijas kā dabas rezervāti, nacionālie parki, dabas liegumi	Iebildums ņemts vērā Precizētas dabas liegumu un Natura 2000 teritoriju skaitliskās vērtības.

(vienīgi skaitliskajā informācijā un kartē). Jāprecizē skaitliskā informācija: šobrīd ir 261 dabas liegumi (nevis 260), 333 Natura 2000 teritorijas (nevis 346) (22., 23. lpp.).	VPP papildināts ar informāciju par dabas rezervātiem, nacionālajiem parkiem un biosfēras rezervātiem.
3.1.1. Bioloģiskā daudzveidība 3.1.1.3. Bioloģiskā daudzveidība mežā	
[LU.BF 8] 23.lpp. Nodaļā 3.1.1.3. Bioloģiskā daudzveidība mežā, nepieciešams norādīt dabiskos procesus un struktūras (lielu dimensiju koki, atmiruši koksne), kuri nodrošina bioloģisko daudzveidību mežos. Nepieciešams arī aprakstīt meža apsaimniekošanas ietekmi uz dabiskajām struktūrām. Proti, nepieciešams izskaidrot kas ir „dabai draudzīgu metožu pielietošana mežu apsaimniekošanā”	Norādījums ņemts vērā VPP papildināts ar informāciju par dabai draudzīgu metožu pielietošanu VPP 3.sadaļā 3.3.2. <i>Mezsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i> sniegta informācija par LVM veiktajiem pasākumiem, lai tuvinātu ekosistēmas to dabiskajai struktūrai, un saglabātu meža struktūras elementus, kas uztur bioloģisko daudzveidību. ZM papildus norāda, ka viens no svarīgākajiem uzdevumiem LVM vides mērķu sasniegšanai ir ietekmes uz vidi samazināšana. LVM speciālistu darba grupa ir izvērtējusi LVM saimnieciskās darbības veidus un noteikusi tos, kuriem ir būtiskākā negatīvā ietekme uz vidi, lai plānotu nepieciešamos profilaktiskos pasākumus ietekmes samazināšanai. LVM jau plānošanas procesā izslēdz tās darbības, kam varētu būt būtiska negatīva ietekme uz vidi. Visos koku ciršanas gadījumos LVM katrā konkrētā meža darbu vietā apzina un veic pasākumus iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai, nosakot piemērotāko mežsaimniecības laiku, saglabājamās meža struktūras elementus, ūdeņu, mītrzemju klātbūtni, attālumu līdz aizsargājamām teritorijām u. c
[LU.BF 9] 23.lpp. 7. Nodaļā 3.1.1.3. Bioloģiskā daudzveidība mežā, tiek aprakstīta AS LVM ieguldījums reto sugu un aizsargājamo biotopu inventarizāciju. Šis darbs ir apsveicams. Tomēr 50 tūkst. ha dabisko mežu biotopi nav juridiski aizsargāti, jo nav ietverti Dabas aizsardzības pārvaldes (DAP) administrētāja dabas datu sistēmā sistēmā OZOLS. Kamēr AS LVM nav nodevusi DAP telpisko informāciju par retajam sugām un Latvijas un ES aizsargājamiem biotopiem, tie atbilstoši LR likumdošanai nav aizsargāti. Sniegtā informācija par retām sugām un aizsargājamiem biotopiem nav caurskatāma, kamēr tā nav ietverta DAP Dabas datu pārvaldības sistēmā OZOLS, un pastāv risks, ka nākotnē meža apsaimniekošana tos	Iebildums ņemts vērā VPP papildināts ar informāciju, ka LVM apsaimniekotajos mežos nogabali, kuros identificēti ES aizsargājami biotopi, tiek apsaimniekoti ar mērķi – dabas aizsardzība. ES aizsargājamo biotopu saglabāšanu nodrošina LVM noteiktie stratēģiskie mērķi dabas daudzveidības saglabāšanai (avots: LVM vidēja termiņa stratēģija). ZM norāda, ka DAP un LVM speciālisti gatavo priekšlikumus

apdraudēs. Vai AS LVM tās teritorijas aizsargās? Kādēļ šī informācija netiek nodota valsts pārvaldes institūcijai, kurai deleģēta sugu un biotopu aizsardzības uzraudzīšana? Varbūt kāds nākotnē izlems, ka to ir par daudz un vēlēšies tos nocirst? Vai šī informācija tiek izmantota, lai izrēķinātu ciršanas apjomus? Kamēr nav atbildes uz šīm jautājumiem, sniegtā informācija ir lieka gan SIVN, gan pamatnostādņēs. Bez augšminēto datu nonākšanu DAP Dabas datu pārvaldības sistēmā OZOLS, un ES aizsargājamo biotopu un sugu izcelšanu kā prioritāti Pamatnostādņēs, kā arī izveidojumā bioloģiskā daudzveidības monitoringa sistēmā, nav iespējams nodrošināt bioloģiskās daudzveidības uzturēšanu mežā (1 rīcības virziens). [S.I. 2] 3.1.1.3. Bioloģiskā daudzveidība mežā tiek aprakstītas Akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži”(turpmāk – AS LVM) No AS LVM pēdējo gadu laikā, kopš tiek veiktas SIVNā minētās inventarizācijas, nav saņemta nekāda informācija ieviešanai. Šī situācija SIVNā būtu NOTEIKTI jāuzsver kā liela problēma, kas apdraud bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas nodrošināšanu mežos	vides inventarizācijas datu apmaiņai. Vienlaicīgi ZM norāda, datu bāzē „Ozols” saskaņā ar 2014.gada 9.jūnija MK noteikumiem Nr.293 „Dabas datu pārvaldības sistēmas uzturēšanas, datu aktualizācijas un informācijas aprites kārtība” tiek uzturēta informācija arī par teritorijām, sugām.u.c. kurām nav aizsardzības statusa. LVM inventarizēto meža biotopu informācijas iekļaušana datu bāzē nenozīmē to „juridisko aizsardzību”.
[LEB 12] VPP 24.lpp. norādīts, ka” 2013.gadā AS “LVM” teritorijā veikts aizsargājamo putnu, augu sugu un biotopu monitorings” un ka “monitoringa rezultātus izmanto, plānojot saimniecisko darbību”. Tajā pašā laikā nav pieminēts, ka dati par īpaši aizsargājamo sugu aizsardzības stāvokli tiek iegūti arī bioloģiskās daudzveidības monitoringa programmā visā valsts teritorijā, ne tikai AS “LVM” apsaimniekotajos mežos. Tāpat nav aprakstītas līdzšinējās šīs monitoringa programmas finansējuma problēmas. LEB nav skaidrs, kādēļ MSNP 2020 nav izmantota informācija no valsts bioloģiskās daudzveidības monitoringa programmas, turklāt šī progamma MSNP 2020 nav pat pieminēta	Norādījums ņemts vērā MSNP2020 un VPP iekļauta informācija par VARAM īstenoto Bioloģiskās daudzveidības monitoringa programmu NATURA 2000 teritorijās
[LOB 8] „Piem., melno stārķu ligzdu apkārtne papildus esošajai ligzdošanas vietas aizsardzībai 500 m rādiusā AS „LVM” nosaka mežsaimnieciskās darbības aizliegumu ligzdošanas periodā...” (24. lpp.) Iepriekš šajā pašā lappusē rakstīts, ka 500 m rādiusā ap lielajām ligzdām neplāno mežsaimniecisko darbību. Ko tāda gadījumā nozīmē papildus aizliegums mežsaimnieciskajai darbībai ligzdošanas sezonas laikā ap melno stārķu ligzdām?	Iebildums ņemts vērā VPP teksts precizēts, norādot, ka LVM nodrošina melno stārķu ligzdu aizsardzību 500m rādiusā ap ligzdu līdz eksperta lēmumam par atbilstošā potenciālā mikrolieguma un tā buferzonas platības noteikšanu. Potenciālais mikroliegums un tā buferzona tiek apsaimniekota atbilstoši normatīvo aktu prasībām. LVM mežos vēsturiski izveidotajiem melnā stārķa mikroliegumiem, kam saskaņā ar eksperta lēmumu, vēsturiski noteiktā mikrolieguma un tam atbilstošās buferzonas platība nenodrošina nepieciešamo aizsardzību pret traucējumu, LVM

	nosaka saimnieciskās darbības aizliegumu ligzdošanas periodā 500m rādiusā ap ligzdu.
[PDF 8] 24.lpp minēti pēdējos gados īstenotie pasākumi bioloģiskās daudzveidības aizsardzībai AS Latvijas valsts meži valdījumā esošajās teritorijās. Lūgums aprakstīt īstenotās iniciatīvas bioloģiskās daudzveidības aizsardzībai <u>citā īpašnieku mežos</u>. Ja gadījumā redakcijas autori uzskata, ka AS Latvijas valsts meži valdījumā esošajās teritorijās bioloģiskās daudzveidības aizsardzības pasākumi kompensē vai daļēji kompensē visos mežos šo vajadzības īstenošanu, tad tas nav šobrīd esošajā redakcijā norādīts.	Lūgums ņemts vērā VPP papildināts ar informāciju, par bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu visos, t.sk. privātajos un pašvaldību mežos, atbilstoši normatīvo aktu prasībām par dabas aizsardzību meža apsaimniekošanā. (skat.iepriekš) VMM papildināts arī ar informāciju par Latvijas lauksaimniecības konsultāciju centrs sadarbībā ar Pasaules dabas fonda iniciatīvu, kas popularizē izlases ciršu saimniecības priekšrocības un ieguvumus mazo meža īpašumu apsaimniekošanā . Norādām, ka citu īpašnieku mežos papildus normatīvo aktu prasībām bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu atbalstīs MSNP 2020 pasākums - kompensācijas par saimnieciskās darbības ierobežojumiem, t.sk. Natura 2000 teritorijās.
[LDF 7] (23. – 28. lpp) Vides pārskata projekta 3.1.1.3.apakšnodaļā nepieciešams kritiski izvērtēt un pamatot, kā normatīvo aktu ievērošana u.c. prakse meža apsaimniekošanā, tostarp ne tikai AS “Latvijas valsts meži” apsaimniekotajās platībās, ietekmē bioloģisko daudzveidību mežā. Nepieciešams plašāks skaidrojums, ko ietver platības, kurās AS „Latvijas valsts meži” “2013.gadā tikai dabas aizsardzības mērķiem apsaimnieko 16% mežu platību, bet no kopējās - visu meža zemju platības, tas ir vairāk kā 20%”, kādi ciršu veidi tiek veikti/ir atļauti šajās teritorijās, kādi vēl apsaimniekošanas pasākumi tiek veikti šajās teritorijās. Nav saprotams, kādēļ detāli tiek stāstīts par AS “LVM” veiktajiem pasākumiem sugu un biotopu aizsardzībā, taču nekas nav minēts par citu valsts institūciju, pašvaldību un privāto mežu apsaimniekošanu. Turklāt nepieciešams sniegt vērtējumu, kā sugu un biotopu aizsardzību sekmē tas, ka AS “LVM” iegūtie dati par aizsargājamām dabas vērtībām netiek iekļauti valsts dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” un nav pieejami vides aizsardzības institūcijām. Tāpat arī šādā gadījumā, “slēpjot” datus, ko īsteno <u>valsts mežu apsaimniekotājs</u>, nav iespējams “sabiedriskais monitoring” par to dabas vērtību stāvokli, par kurām saskaņā ar vides	Lūgums ņemts vērā VPP 3.1.1.3. sadaļa papildināta ar detalizētu normatīvo aktu un attiecīgo normu uzskaitījumu, kas ietekmē bioloģisko daudzveidību mežā DAP un LVM speciālisti gatavo priekšlikumus vides inventarizācijas datu apmaiņai

aizsardzības normatīviem informācija var būt publiski pieejama. [VARAM; DAP 4] (24.lpp.) 4. Sadaļā „3.1.1.3. Bioloģiskā daudzveidība mežā” minēts akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” (LVM) veiktais aizsargājamo putnu, augu sugu un biotopu monitorings un aizsargājamo sugu un biotopu kartēšana. Kopumā tas ir pozitīvi vērtējams, tomēr nav ņemts vērā tāds būtisks faktors, ka LVM konstatētās īpaši aizsargājamās sugas un biotopi netiek reģistrēti īpaši aizsargājamo sugu un biotopu valsts reģistrā – Dabas aizsardzības pārvaldes uzturētajā dabas datu pārvaldības sistēmā, kuras izveides un uzturēšanas tiesiskais pamats izriet no Sugu un biotopu aizsardzības likuma. Minēts, ka LVM apzina, kartē un ziņo (jāatzīmē, ka šie ir uzņēmuma iekšējās darbības ziņojumi), bet nav minēts, ka (kādā veidā) LVM nodrošina konstatēto īpaši aizsargājamo sugu un biotopu aizsardzību. LVM veiktais sugu un biotopu monitorings būtu integrējams vienotā meža bioloģiskās daudzveidības monitoringa programmā, kā jau iepriekš minēts, izvērtējot vislabāko veidu, kādā to īstenot (24.lpp.).	Iebildums ņemts vērā VPP norādīts, ka starp problēmām, kuras kavē meža un saistīto nozaru attīstības politikas mērķu sasniegšanu ir: <i>grūtības ar dabas aizsardzības datu savietojamību, nepietiekama informācijas apmaiņa starp dažādām informācijas sistēmām, t. sk. starp dabas datu pārvaldības sistēmu „Ozols”, Meža valsts reģistru un LVM rīcībā esošo informāciju par dabiskajiem meža biotopiem</i> DAP un LVM speciālisti gatavo priekšlikumus vides inventarizācijas datu apmaiņai
3.1.1. Bioloģiskā daudzveidība Meža dioloģiskās daudzveidības Indikatoru novērtējums:	
[LU.BF 10] 25.lpp. Nodaļā 3.1.1.3. Bioloģiskā daudzveidība mežā tiek veikts Meža bioloģiskās daudzveidības Indikatoru novērtējums. Tas netiek veikts Pamatnostādņēs un SIVN saskaņā ar minētiem MK noteikumos Nr. 248. „Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanas kārtība”:	
Atbilstoši MK noteikumiem Nr. 248., aizsargāto mežu platība jānorāda „pa saimnieciskās darbības aprobežojumu veidiem (aizliegta galvenā cirte, aizliegta galvenā un kopšanas cirte, aizliegta kailcirte, aizliegta mežsaimnieciskā darbība)”. To nedarot, sanāk spēle ar cipariem, ka tas tas tiek darīts 11. lpp: „gandrīz 18% no meža platības ir noteikti dažādi saimniecības darbības ierobežojumi”. Objektīvāk būtu teikt: 90% no meža platības atļauta galvenā cirte.	Iebildums ņemts vērā VPP iekļauta precizēta informācija par aizsargāto mežu platību sadalījumu pa saimnieciskās darbības aprobežojumu veidiem (aizliegta galvenā cirte, aizliegta galvenā un kopšanas cirte, aizliegta kailcirte, aizliegta mežsaimnieciskā darbība) Skatīt arī MSNP 2020 projekta 1. pielikumu
Atbilstoši MK noteikumiem Nr. 248. mežaudžu vecumstruktūras raksturošanai jānorāda „mežaudžu platība un krāja pa valdošajām koku sugām un vecuma desmitgadēm”. Mežaudžu vecumstruktūra par vecuma desmitgadēm objektīvāk atspoguļos riskus ilgtspējīgai meža apsaimniekošanā, kas saistītas ar nevienmērīgu vecumstruktūru – piemēram, priežu vecāko desmitgažu klašu platību sarukumu nākotnē, ja ciršanas apjomi tiks rēķināti pēc maksimālās peļņas. SIVN 30 lpp. 3.	Iebildums ņemts vērā Mežaudžu vecumstruktūra norādīta desmitgadēs Skatīt MSNP 2020 projekta 1. pielikumu

attēlā sajauktas kopā visas sugas un vecumstruktūra dalīta četrās klasēs, kas rada subjektīvu interpretāciju, risku bioloģiskai daudzveidībai, kā arī sociāliem faktoriem . Nepieciešamas norādīt vecumstruktūru pa sugām un vecuma desmitgadēm. Svarīgākās mežaudzes bioloģiskai daudzveidībai ir tieši vecie pāraugušie meži. <u>Sabiedrībai svarīgi ir, piemēram, veci priežu meži ar vecumu virs 80 gadiem.</u> Atspoguļot datus pašreizējā redakcijā šī informācija tiek paslēpta gan Pamatnostādņēs, gan SIVN.	
Atbilstoši MK noteiktumiem Nr. 248. gaisu piesārņojošās vielas jānorāda kā „gaisu piesārņojošo vielu uzkrāšanās meža augsnē (Ca²⁺, Na⁺, NO₃⁻, SO₄²⁻; NH₄⁻)”. Pamatnostādnes Pielikumā 1. 2.1. , 1. attēlā vajadzētu norādīt izmaiņas pa gadiem, nevis ar taisnām līknēm, izņemot gadījumā, ja izmaiņas ir statistiski būtiskas.	Iebildums ņemts vērā VPP papildināts ar informāciju par gaisu piesārņojošo vielu uzkrāšanas meža augsnē. Skatīt MSNP 2020 projekta 1. pielikumu
Atbilstoši MK noteiktumiem Nr. 248., augsnes stāvokli raksturo ar meža augšņu īpašībām (pH, organiskais C, N, P, K, C/N, katjonapmaiņas kapacitāte, piesātinājums ar apmaiņas katjoniem), kas atšķiras no izvēlētā sadalījuma pa meža augšņu veidiem.	Iebildums ņemts vērā VPP papildināts ar informāciju par meža augšņu īpašībām Skatīt MSNP 2020 projekta 1. pielikumu
[LDF 8] (25.-27. Lpp) Vēršam uzmanību, ka vides pārskata projekta 25.-27.lpp. nav apskatīti visi meža bioloģiskās daudzveidības indikatori atbilstoši MK noteikumiem Nr. 248 (07.05.2013.) „Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanas kārtība”: 1) atmirusī koksne ir jāvērtē arī sadalījumā pa caurmēra grupām (6-30 cm, 30 cm un vairāk), pie tam bioloģiskajai daudzveidībai svarīga ir tieši resno dimensiju atmirusī koksne; 2) aizsargātie meži jāapskata arī pa saimnieciskās darbības aprobežojumu veidiem (aizliegta galvenā cirte, aizliegta galvenā un kopšanas cirte, aizliegta kailcirte, aizliegta mežsaimnieciskā darbība); 3) vispār nav apskatīti tādi indikatori kā “ainavas raksts” un “apdraudētās meža augu un dzīvnieku sugas”. Attiecīgi vides pārskata projektu nepieciešams papildināt, izvērtējot augstāk minētos indikatorus (ja pietrūkst informācijas, tad jādod problēmas skaidrojums un plānotais risinājums), kā arī precizēt, cik lielās platībās konkrēti kādi saimnieciskās darbības ierobežojumi ir noteikti, ņemot vērā visu aizsargājamo teritoriju zonējumus un reālos mežsaimnieciskās darbības ierobežojumus, jo norādītie 582 628 ha (gandrīz 18 % no meža platības) ietver arī neitrālo zonu un aizsargājamo	Iebildums ņemts vērā VPP papildināts ar detalizētu informāciju par atmirušās koksnes dimensijām un informāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem Skatīt arī MSNP 2020 projekta 1. pielikumu

ainavu apvidus, kur ierobežojumi ir minimāli. Tāpat būtu precizējama arī tabula ar aizsargājamo teritoriju kategoriju uzskaitījumu, jo pašreizējā redakcijā tā nav pārskatāma un nav iespējams izsekot, kā iegūts kopējais hektāru skaits. Turklāt turpat tālāk tiek minēts, ka “<i>Latvijā kopumā ir 392 000 ha mežu, kas tiek apsaimniekoti saskaņā ar Ministru konferenču par mežu aizsardzību Eiropā klasifikāciju un vadlīnijām bioloģiskās daudzveidības, ainavu un īpašu dabisku elementu saglabāšanai</i>”, un rodas jautājums, kādas teritorijas ir ietvertas šajā platībā, jo identiskā tabulā pamatnostādņu projekta 1. pielikumā starptautiskā klase ir norādīta visām aizsargājamo teritoriju kategorijām.	
[LOB 9] "Mežā uzkrātais atmirušās koksnes apjoms pēdējos piecos gados ir palielinājies līdz 23,5 kubikmetriem uz hektāru..." (25. lpp.) Vai mirušās koksnes apjoms tiešām ir palielinājies, vai skaitļu atšķirības nosaka citi faktori? Kāds varētu būt iemesls mirušās koksnes apjoma pieaugumam? [S.I. 3] 25.lp par daudzveidības indikatoriem minēta mirusī koksne. Ļoti svarīgi ir norādīt ne tikai mirušās koksnes apjomu, bet arī vidējo caurmēru, ideālā variantā vidējo kubatūras sadalījumu caurmēra klasēs. Tieši caurmērs nevis kopējais mirušās koksnes apjoms ir nozīmīgs rādītājs bioloģiskajai daudzveidībai. Publiskajā telpā līdz šim nav bijusi pieejama tāda informācija, kas ir ļoti svarīga tālākai interpretācijai. Pretējā gadījumā apjoma rādītājs viens pats par sevi ir ļoti nepilnīga un, iespējams, pat maldinoša informācija, kas esošo situāciju neraksturo, bet dod nepareizu signālu par lielu mirušās koksnes apjomu, liekot izdarīt kļūdainus secinājumus, ka ar to pietiek no mirušās koksnes atkarīgo sugu labvēlīgam aizsardzības stāvoklim.	Iebildums ņemts vērā VPP papildināts ar informāciju par Nacionālā meža monitoringa novērojumos iegūtajiem rezultātiem par atmirušās koksnes sadalījumu pa dimensijām Atmirušās koksnes apjoma pieauguma iemesls ir ikgadējais atmirums mežaudzē, kas paliek meža ekosistēmā un netiek izvākts. LVM mežos atmirušo koksni neizvāc no meža tāpēc, ka to pieprasa ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas sertifikācijas noteikumi.
[S.I. 4] 25.lp. tiek runāts par meža bioloģiskās daudzveidības indikatoru novērtējumu. Pie indikatora „Mežaudžu dabiskums” <u>minēti 15 tūkstoši cilvēka neietekmēta meža</u>. Nav skaidrs, ko ar to domājuši dokumenta sagatavotāji, jo Latvijā principā visus mežus senākā vai nesenākā pagātnē cilvēks ir ietekmējis, un ekoloģiskā nozīmē par neskartiem mežiem Latvijā vispār nevar runāt. Lietojot šo skaitli, nepieciešams iekavās norādīt, ko ar to dokumenta autori ir domājuši (ģeogrāfisku vietu Latvijā vai informācijas avotu vai tamlīdzīgi).	Norādījums ņemts vērā VPP platība precizēta atbilstoši MK noteikumu definīcijai: <i>Cilvēka neskarts mežs – dabiska meža ekosistēma (ar dabisku mežaudzes attīstības gaitu, koku sugu sastāvu, atmirumu un atjaunošanās gaitu), kurā ilgu laiku nav būtiski iejaucies cilvēks.</i> Atbilstoši definīcijai VPP ieskaitīta meža platība kas iekļauta dabas rezervātos un nacionālo parku dabas rezervātu zonā. Kopējā platība 6889 ha, kas sastāda 0.2% no kopējās meža platības

[VARAM; DAP 5] (26. lpp.) 5. Sadaļā „3.1.1.3. Bioloģiskā daudzveidība mežā” 26. lpp. atkārtojas 22. lpp. minētā informācija, tabulā par aizsargājamām teritorijām nav norādīts, vai tie ir hektāri vai teritoriju skaits. Kā jau norādījām priekšlikumos pamatnostādņu projektam, jāprecizē informācija par norādīto aizsargājamo meža teritoriju īpatsvaru - 582628 ha (gandrīz 18% no meža platības) (26. lpp.). [PDF 9] 26.lpp. – 27.lpp. <i>sniegta tabula ar meža platību sadalījumu aizsargājamās teritorijās dažādos īpašuma veidos.</i> Lūgums sniegt informāciju pa saimnieciskās darbības aprobežojuma veidiem aizsargājamās teritorijās dažādos īpašuma veidos. [S.I. 5] 26.lpp. Apgalvojums ir neskaidrs un mulsinošs, ko labi ilustrē klāt pievienotā tabula. Minētais platību apjoms 582628 ha veidojas arī no teritorijām ar aprobežojumiem, kuru mērķi nav sugu un biotopu aizsardzība, bet izriet no citiem normatīvajiem aktiem, t.sk. „Aizsargjoslu likuma”, piemēram, meži pilsētu administratīvajās teritorijās. Atgādinu, ka aizsargjoslu mērķis ir aizsargāt dažāda veida platības (gan dabiskus, gan mākslīgus) objektus no nevēlamas ārējās iedarbības, nodrošinot to ekspluatāciju un drošību vai pasargāt vidi un cilvēku no kāda objekta kaitīgās ietekmes. Tāpēc dokumentā būtu korekti un pareizi atsevišķi uzsvērt platības, kurās aprobežojumi noteikti sugu un biotopu aizsardzībai (cipars kopā ĪADT 38135 ha) kopā ar mikroliegumiem un to buferzonām (38135 ha un 36408 ha), iepriekš gan ņemot vērā mikroliegumu platību pārklāšanos ar ĪADT platībām, jo virknē gadījumu mikroliegumi ir izveidoti īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Un atsevišķi norādīt platības, kurās aprobežojumi saimnieciskai darbībai izriet no normatīvajiem aktiem ar citiem vides mērķiem, pretējā gadījumā sniegtā informācija ir sagrozīta, maldinoša un sniedz nepareizu informāciju par sugu un biotopu aizsardzību Latvijā. S.I. 6] 27.lp. minēts, ka Latvijā kopumā ir 392 000 ha mežu, kas tiek apsaimniekoti saskaņā ar Ministru konferenču par mežu aizsardzību Eiropā klasifikāciju un vadlīnijām bioloģiskās daudzveidības, ainavu un īpašu dabisku elementu saglabāšanai un tālāk uzskaitītas klases. Lai gūtu priekšstatu un vērtējumu par mežu aizsardzības situāciju Latvijā atbilstoši minētajai klasifikācijai, nepieciešams norādīt arī klasēm atbilstošās mežu platības Latvijā.	Norādījums ņemts vērā VPP iekļauta precizēta informācija VPP papildināts ar informāciju par aizsargājamo teritoriju platību un saimnieciskās darbības aprobežojumu sadalījumu dažādos īpašumu veidos Skatīt arī MSNP 2020 projekta 1. pielikumu MK 2013.gada 7.maija noteikumi Nr.248 „Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanas kārtība” indikators 4.9 aizsargātie meži iekļauj: īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, mikroliegumu un to buferzonu mežus un <u>mežus pilsētu administratīvajās robežās</u> Ievērojot to, ka MK 2013.gada 7.maij noteikumi Nr.248 „Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanas kārtība” neprasa novērtēt mežu sadalījumu atbilstoši Forest Europe (MCPFE) kategorijām, informācija svītrotā

[PDF 10] Lūgums sniegt sasaistes izvērtējumu ar nacionālajiem attīstības plānošanas dokumentiem, kuri minēti Pamatnostādņu projektā (26.lpp. – 38.lpp.)	Norādījums ņemts vērā daļēji VPP papildināts ar informāciju par sasaisti ar . <i>Zemes politikas pamatnostādņēm 2008. – 2014.gadam</i> . VPP nav iekļauta informācija par MSNP2020 sasaisti ar <i>Latvijas preču un pakalpojumu eksporta veicināšanas un ārvalstu investīciju piesaistes pamatnostādnes 2010.–2016.gadam</i>, kuru īstenošana neatstāj tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi
[PDF 11] (28.lpp.). <i>Neīstenojot šos pasākumus netiks nodrošināta ilgtspējīga meža apsaimniekošana un bioloģiskā daudzveidība mežā, kas ir ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas neatņemama sastāvdaļa</i> Iepazīstoties ar problēmām (telpiskās plānošanas trūkums, Latvijas meža politikas principu nepietiekoša īstenošana, Biotopu direktīvas ziņojums, Putnu direktīvas ziņojums) bioloģiskas daudzveidības aizsardzībā mežā, nekas neliecina, ka pasākumi ir pietiekoši ilgtspējīgas mežsaimniecības nodrošinājumam. [LDF 9] (28.lpp) Tā kā pamatnostādņu projektā nav vispusīgi analizētas ar bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu saistītās problēmas un nav paredzēts neviens pasākums, kas salīdzinot ar pašreizējo situāciju sekmētu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos (kompensācijas meža īpašniekiem paredz normatīvi un Lauku attīstības programma, tāpat arī ciršanas apjoma noteikšanu valsts mežos, dabas aizsardzības prasību ievērošanu un kontroli nosaka normatīvi), mūsu ieskatā pamatnostādņu projekta neīstenošana neietekmēs bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu mežos.	Neīstenojot MSNP2020 plānotos uzdevumus netiks sasniegts pamatnostādņu mērķis: <i>Latvijas mežu apsaimniekošana ir ilgtspējīga un starptautiski atzīta</i>. Tas nozīmē, ka netiks veikti plānotie pasākumi meža bioloģiskās daudzveidības uzturēšanā. Jāatzīmē, ka nevar plānot konkrētus pasākumus, kamēr nav iegūta zinātniski pamatota informācija par bioloģiskās daudzveidības stāvokli mežos, kuru apsaimniekošanas mērķis ir mežsaimniecības, jeb saimnieciskās darbības mežos. Savukārt balstoties uz metodiski neprecīzu informācijas ievākšanu un interpretēšanu var nonākt pie nepareiziem secinājumiem To parādīja piem. Biotopu direktīvas ziņojums, Putnu direktīvas ziņojums Vides un reģionālās attīstības ministrijas informatīvā ziņojuma „<i>Par Biotopu direktīvas ieviešanu 2007.-2012.gadā</i>” (VSS-2081)projekts (Valsts sekretāru sanāksmes protokola Nr.49 16.§) joprojām nav izskatīts Ministru kabinetā. MSNP 2020 uzdevumi un pasākumi ir vērsti galvenokārt uz privāto mežu apsaimniekošanas stiprināšanu, t.sk. kooperācijas veicināšanu. Kā pierāda Ziemeļvalstu un Latvijas pieredze lieli un spēcīgi kooperatīvi ir ekonomiski dzīvotspējīgi, kas spējīgi arī investēt papildus normatīvo aktu prasībām noteiktajiem bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas pasākumiem. To demonstrē arī

	LVM darbība: LVM meža apsaimniekošana atbilst bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas standartiem, ko apliecina meža arī apsaimniekošanas sertifikāti. AS „LVM” pārvaldītie meži ir sertificēti saskaņā ar starptautiski apstiprinātiem FSC principiem un kritērijiem. Kopš 2011 AS „LVM” pārvaldītie meži ir sertificēti arī atbilstoši PEFC shēmai.
[S.I. 6] 28.lp., kur uzskaitītas iespējamās izmaiņas, ja MSNP netiktu īstenots, otrā rindkopā minēti MSNP plānotie uzdevumi, t.sk. iegūt un uzturēt un regulāri novērtēt zinātniski pamatotu informāciju par bioloģisko daudzveidību mežā. No MSNP un SIVN nekļūst skaidrs kā uzdevumu plānots sasniegt. MSNP atsevišķās vietās ir minēta vajadzība izveidot bioloģiskās daudzveidības monitoringa sistēmu. Ņemot vērā to, ka valstī jau pastāv bioloģiskās daudzveidības monitoringa programma, kā arī apzinoties ierobežotos budžeta līdzekļus, daudz lietderīgāk būtu runāt par integrētas starpnozaru bioloģiskās daudzveidības programmas izveidošanu, izmantojot jau esošās izstrādātās programmas un papildinot ar trūkstošajām jomām. Šādas programmas izstrādei iespējams piesaistīt ne tikai budžeta, bet arī dažādu ES finanšu instrumentu līdzekļus. Esošā programma ir sadalīta vairākos līmeņos un paredz bioloģiskās daudzveidības monitoringa veikšanu visā Latvijas teritorijā, vienlīdz labi pārstāvēt sugas un biotopus aizsargājamās teritorijās un ārpus tām, līdz ar to jaunas paralēlas bioloģiskās daudzveidības programmas veidošana uzskatāma par nelietderīgu finanšu līdzekļu izmantošanu, kas atstās negatīvu ietekmi uz valsts budžetu.	Lūdzu, skatīt ZM skaidrojumu iepriekš par [VARAM; DAP 1] iebildumu
<i>Iespējamās izmaiņas, ja MSNP 2020 netiktu īstenotas</i>	
[LDF 10] (28.lpp) Tā kā pamatnostādņu projektā nav vispusīgi analizētas ar bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu saistītās problēmas un nav paredzēts neviens pasākums, kas salīdzinot ar pašreizējo situāciju sekmētu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos (kompensācijas meža īpašniekiem paredz normatīvi un Lauku attīstības programma, tāpat arī ciršanas apjoma noteikšanu valsts mežos, dabas aizsardzības prasību ievērošanu un kontroli nosaka normatīvi), mūsu ieskatā pamatnostādņu projekta neīstenošana neietekmēs bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu mežos.	Neīstenojot MSNP2020 plānotos uzdevumus netiks sasniegts pamatnostādņu mērķis: <i>Latvijas mežu apsaimniekošana ir ilgtspējīga un starptautiski atzīta</i> . Tas nozīmē, ka netiks veikti plānotie pasākumi meža bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā: Uzturēt bioloģisko daudzveidību mežā un Iegūt un uzturēt zinātniski pamatotu informāciju par bioloģisko daudzveidību Jāatzīmē, ka nevar plānot konkrētus pasākumus, kamēr nav iegūta zinātniski pamatota informācija par bioloģiskās daudzveidības stāvokli mežā.
3.1.2 Mežs un meža zemes	
[S.I. 7] 29.lpp. trešajā rindkopā pirmā teikuma „Palielinoties meža zemes auglībai, ir	Norādījums ņemts vērā

samazinājusies sila platība...” daļu izteikt redakcijā „Iztrūkstot dabiskajiem traucējumiem (meža zemsedzes degšanai) ir palielinājusies zemes auglība, kā rezultātā samazinājusies sila platība...”. Esošā redakcija neatpoguļo cēloņus, kāpēc palielinājusies augsnes auglība un izūd sili. Meža zemsedzes degšanas iztrūkums silos ir gavenais cēlonis silu izzušanai, kā zināms no daudziem meža ekoloģijas pētījumiem šāda tipa mežos Skandināvijā.	papildināts ar skaidrojumu, kāpēc notiek meža ekosistēmas eitrofikācija (palielinās augsnes auglība Uzkrājoties trūdvielām meža augsnē un gaisa piesārņojuma (autotransports, dažādi rūpniecības un lauksaimniecības izmeši, pārrobežu gaisa piesārņojums, u.c.) ietekmē notiek eitrofikācija (augšnes bagātināšanās ar barības vielām), kā rezultātā pietiekami ilgā laika periodā ir samazinājies nabadzīgo podzolaugsņu uz smilts cilmieža īpatsvars. ZM norāda, ka dabisko traucējumu trūkums neizskaidro meža augsnes auglības palielināšanos, jo Latvijā ik gadus izdeg pietiekoši lielas platības. Saskaņā ar VMD sniegto informāciju 2007.2014.gados sila, mētrāja, lāna un damakšņa meža augšanas tipos ir izdeguši 973 hektāru meža, no tiem Sl - 89 ha, Mr – 133 ha, Ln – 345ha un Dm – 406 ha. Pie tam, 1992. gadā izdega 8412 ha, 1999. – 1544 ha, 2002. – 2364 ha un 2006.gadā – 2390 hektāru meža.
[LDF 11] (29.lpp) Nepieciešams sniegt pamatojumu vai svītrot tekstu “<i>Vērojama arī stabila tendence viena meža hektāra koksnes krājas pieaugumam. Tas nozīmē, ka mežaudžu ražība uzlabojas.</i>” vides pārskata 29.lpp. Piemēram, ir pieejama arī informācija https://www.zm.gov.lv/public/files/CMS_Static_Page_Doc/00/00/00/30/09/Meap.pdf, kas rāda stabilu tendenci, ka koksnes krāja uz hektāru samazinās.	Norādījums ņemts vērā VPP teksts precizēts: <i>Vērojama arī stabila tendence ciršanas vecumu sasniegušo mežaudžu vidējā koksnes krāja uz viena meža hektāra palielinās: saskaņā ar nacionālā monitoringa datiem 2003.-2008. gadā vidējā ciršanas vecumu sasniegušo audžu krāja bija 345 m³/ha, 2009-2013.gadā – 368m³/ha</i>
[LOB 10] „Tas liecina, ka Latvijas mežos uzkrājas mežaudzes ar samazinātu spēju aktīvi piesaistīt gaisa CO2. Tas samazina arī Latvijas mežu kopējo pielāgošanās spēju klimata pārmaiņām.” (30. lpp.) Lūdzam šos apgalvojumus pamatot ar datiem un atsaucēm. Pētījumi liecina, ka vecu mežu aizstāšana ar jauniem rada CO2 emisijas, nevis veicina tā piesaisti. (Harmon M.E., Ferrel W.K., Franklin J.F. 1990. Effects on Carbon Storage of Conversion of Old-Growth Forests to Young Forests. – <i>Science</i>, 247: 699-701.) Kādi pētījumi liecina par to, ka veci meži „samazina mežu kopējo pielāgošanās spēju”?	Meža monitoringa dati parāda, ka pēc galvenās cirtes vecuma sasniegšanas pakāpeniski samazinās krājas pieaugums, attiecīgi, arī CO₂ piesaiste dzīvajā biomasā. Meža atjaunošana rada īslaicīgu oglekļa uzkrājuma samazinājumu zemsegā un augsnē, taču kompensē ar oglekļa uzkrājumu strauji augošajā mežaudzē pēc meža atjaunošanas, kā arī kompensē oglekļa uzkrājumu koksnes produktos, tādējādi nodrošinot aizstāšanas efektu, kas neveidojas dabiskās sukcesijas ceļā atjaunos mežos. Vecos mežos var būt liels oglekļa uzkrājums, taču nenotiek piesaiste. Arī veci meži atjaunojas, taču ilgākā laikā, nenodrošinot aizstāšanas efektu, kas būtisks enerģētikas un

[PDF 12] (30.lpp.). <i>Mežaudžu vecumstruktūrā pēdējās desmitgadēs visām galvenajām koku sugām ir palielinājies ciršanas vecumu sasniegušo un pāraugušo mežaudžu īpatsvars. Piemēram, apšu audzēs ciršanas vecumu sasniegušo un pāraugušo audžu īpatsvars veido 46 procentus no kopējās apšu audžu platības. Tas liecina, ka Latvijas mežos uzkrājas mežaudzes ar samazinātu spēju aktīvi piesaistīt gaisa CO2. Tas samazina arī Latvijas mežu kopējo pielāgošanās spēju klimata pārmaiņām</i> Lūgums svītrot vai papildināt. Nepieciešams šo diskutēt plašākā kontekstā ar bioloģiskās daudzveidības aizsardzību un dažādiem ekosistēmas pakalpojumiem. Divas rindkopas tālāk aplūkots meža ekosistēmas multifunkcionālais raksturs, kas pauž plašāku skaitījumu. [S.I. 8] 30.lp. rindkopā, kas sāks otrajā rindā no augšas, ir runāts par to, ka mežaudžu vecumstruktūrā pēdējās desmitgadēs ir palielinājies ciršanas vecumu sasniegušo un pāraugušo mežaudžu īpatsvars. Lai precīzi atspoguļotu šīs situācijas iemeslus, ņemot vērā ilustrējošo attēlu MSNP pielikumā, ir svarīgi norādīt cēloņus tik nozīmīgām īpatsvara izmaiņām, kas saistīti ar pēdējās desmitgadēs īstenoto meža politiku. Nepieciešams papildināt tekstu ar teikumu „Lielā mērā tas noticis pateicoties izmaiņām meža likumdošanā 2000.gadā, kas atcēla mežu iedalīšanu aizsardzības kategorijās ar paaugstinātu cirtmetu, kā arī cirtmeta pazemināšanu apsei”.	rūpniecības sektoriem. Lūgums ņemts vērā VPP papildināts ar skaidrojumu, kāpēc palielinās pieaugušo mežaudžu īpatsvars: <i>Pāraugušo audžu uzkrāšanas norāda uz to, ka netiek nocirstas visas ciršanas vecumu sasniegušās mežaudzes</i> VPP autori norāda, ka aplūkota mežaudžu vecumstruktūras un meža resursu kopumā ietekme uz klimata pārmaiņu samazināšanu. Pāraugušo apšu audžu uzkrāšanās jāskata arī kontekstā ar meža kapitāla vērtību un meža ekonomisko dzīvotspēju. VPP sadaļā 3.1.1.3. izvērtēta Bioloģiskā daudzveidība mežā.
[LDF 12] (30.lpp) Nav saprotams, kādēļ mežaudžu vecumstruktūras raksturošanai tiek izmantoti dati uz 2010. gadu (3. att. vides pārskata projekta 30. lpp.) un vai dati par ciršanas vecumu pārsniegušo apšu īpatsvaru arī attiecas uz 2010. gadu? Attiecīgi nepieciešams aktualizēt minētos datus uz 2014. gadu, kā arī paskaidrot, norādot informācijas avotus, vai svītrot tekstu “<i>Tas liecina, ka Latvijas mežos uzkrājas mežaudzes ar samazinātu spēju aktīvi piesaistīt gaisa CO². Tas samazina arī Latvijas mežu kopējo pielāgošanās spēju klimata pārmaiņām.</i>” vides pārskata projekta 30. lpp.	Lūgums ņemts vērā VPP precizēts ar aktualizētu informāciju par 2013.gadu, kas iegūta no nacionālā meža monitoringa 2.cikla rezultātiem
3.1.3. Lauksaimniecības zemes	
[S.I. 9] 31.lp. 3.1.3 <i>Lauksaimniecības zemes</i> rindkopā par iespējamām izmaiņām, ja MSNP tiek īstenots, ir frāze attiecība uz mežu ieaudzēšanu lauksaimniecības zemēs – „Pasākums uzlabos augsnes kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, palīdzēs sakārtot Latvijai raksturīgo lauku ainavu”. Vai autori saprot, ko uzrakstījuši šajā frāzē?...Nav skaidrs, kādā veidā pasākums uzlabos augsnes kvalitāti, meža ieaudzēšana vienkārši	VPP atstāta pašreizējā redakcija Jāatzīmē, ka mežam ir nozīmīga loma bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā. Tas norādīts daudzos sabiedriskajā apspriešanās iesniegtajos komentāros. Meža ieaudzēšana veicina oglekļa uzkrāšanos augsnē.

mainīs augsnes īpašības no tām, kas raksturīgas lauksaimniecības zemēm uz tām, kas vairāk raksturīgas meža ekosistēmam, un ekoloģiski vienas nav labākas par otrām. Attiecībā uz lauku ainavu – kādu sakārtošanu autori domā? Mežu ieaudzēšana palielinās meža īpatsvaru lauku ainavā, vai šāda ainava uzskatāma par sakārtotātku? Lūdzu dzēst šo bezjēdzīgo un SIVN diskreditējošo teikumu. Drīzāk pasākums vērtējams ar negatīvu ietekmi uz lauku putnu populācijām un lauku putnu indeksu, kas ir nozīmīgs bioloģiskās daudzveidības rādītājs Latvijā, ietverts kā startēģiskais indikators „Latvijas ilgtspējīgas attīstības startēģijā 2030”, un noteikti jāmin kā iespējamās negatīvās izmaiņas pasākuma īstenošanā.	Vēsturiski aptuveni 95% Latvijas teritorijas bija mežs, tāpēc varētu uzskatīt, ka ilggadīgie zālāji un aramzemes ir saimnieciskās darbības rezultātā pārveidota meža ekosistēma un attiecīgi, arī lauku putni lielā mērā ir cilvēka saimnieciskās darbības rezultāts. Meža ieaudzēšana lauksaimniecības zemēs var dažādot lauku ainavu (Zemgales līdzenums), radīs labvēlīgākus apstākļus augu, putnu un dzīvnieku migrācijai.
3.1.5. Iekšzemes ūdeņi un ūdens bioloģiskie resursi <i>Iespējamās izmaiņas, ja MSNP 2020 netiktu īstenotas</i>	
[PDF 13] (33.lpp.).MSNP 2020 neīstenošana neatstās ietekmi uz ūdens resursiem un uz ūdens ieguves apjomiem valstī jo netiek plānotas darbības un pasākumi, kas tiešā veidā ietekmē ūdens resursus Pamatnostādnēs, 7.1. Plānotie uzdevumi un galvenie pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai, katra mērķa rīcības virziena ietvaros minēta meža infrastruktūras izveide un uzturēšana. Vai meža infrastruktūras izveide neietekmēs ūdens resursu kvalitāti? Vai tas nav aplūkojams Vides pārskatā?	ZM skaidrojums Pastiprināta barības vielu izskalošanās no nosusinātām augsnēm rodas tajos gadījumos, kad nav, kas šīs atbrīvotās barības vielas izmanto (papuves, nekultivēti kūdrāji, u.c.). Mežos ir mazāka nosusināšanas pakāpe nekā LS zemēs, atbrīvotās barības vielas strauji un intensīvi tiek iesaistītas apritē (augu biomasas veidošanā). Latvijā nosusinātos mežos veikti ilglaicīgi novērojumi liecina, ka gan slāpekļa, gan fosfora savienojumu ienese pārsniedz iznesi Indriksons, Zālītis 2000; Indriksons 2009). Papildus tam meža infrastruktūras izveide tiek plānota, lai maksimāli izvairītos no negatīvas ietekmes, t.sk. uz ūdens resursu kvalitāti. Tiek veikti preventīvie pasākumi ūdens kvalitātes nodrošināšanai. Jāatzīmē arī, ka viens no meža infrastruktūras uzturēšanas (arī renovācijas) mērķiem ir esošo meliorācijas sistēmu darbības nodrošināšana. Ja tas netiek darīts, platības pārpurvojas, un stāvošā ūdenī (anaerobos apstākļos) ir paaugstināts organiskā piesārņojuma veidošanās risks. Pastiprinātas noteces (piemēram, plūdu) gadījumā iespējama gan slāpekļa un fosfora savienojumu, gan toksiskā metildzīvsudraba nonākšana virsūdeņos no šādām platībām. Šādi secinājumi iegūti, piemēram, Kanādā, pētot noteci no bebru veidotiem uzpludinājumiem (Roy et al. 2009).

3.1.6. Ainavas un kultūrvēsturiskais mantojums	
[S.I. 10] 33.lpp. rindkopā <i>Ietekme uz ainavu un kultūras mantojumu</i> jāatzīmē arī negatīvā ietekme, kad ceļu būves rezultātā tiek iznīcināti nelineārie vēsturiskie zemes ceļi, tiek iztaisnoti vai pārbūvēti, veidojot mežsaimniecībai piemērotākus augstas izturības ainavā lineārus ceļus, noplicinot ainavas daudzveidību un vēsturi. Īpaši negatīvi vērtējams tas ir aizsargājamās teritorijās, piepilsētu un piejūras mežos.	Komentārs ņemts vērā daļēji. VPP precizēts un papildināts ar meža ceļu būves novērtējumus 3.3.2.sadaļā <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i>, kas papildināta un precizēta atbilstoši sabiedriskajā apspriešanā saņemtajiem komentāriem, iebildumiem un priekšlikumiem. Sadaļā dota detalizēta meža ceļu būves un rekonstrukcijas ietekme uz vidi: uz meža resursiem, bioloģisko daudzveidību, augsnes, gaisa un ūdeņu kvalitāti, ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu un klimata pārmaiņām. <u>Novērtējumā nav norādīta meža ceļu būves negatīvā ietekme uz ainavu.</u> Komentārā dots subjektīvs vērtējums, kas vēlreiz norāda uz Ainavu politikas pamatnostādņēs minēto problēmu: <i>ka nav metodisku vadlīniju ainavu novērtēšanai dažādos teritorijas attīstības plānošanas līmeņos, pašlaik Latvijas ainavas tiek vērtētas, izmantojot dažādas pieejas. Līdz ar to trūkst salīdzināmas, visaptverošas un pēctecīgas informācijas par Latvijas ainavām.</i> Jāatzīmē, ka ceļu iztaisnošana notiek arī ārpus meža, kuru sabiedrība neuztver negatīvi.
[VKP 7] (14.lpp. 22. lpp. 33.lpp) .4. Nav argumentēti izvērtēta pašreizējās meža apsaimniekošanas metožu un intensitātes ietekme uz ainavu (1.2.7., 3.1.6. nodaļa) un bioloģisko daudzveidību (3.1.1. nodaļa). Turklāt nav saprotams, kādēļ vides pārskata projektā izmantota tikai tā pati informācija, kas pamatnostādņu projektā, nevis vērtēta mežu apsaimniekošanas prakse kopumā, tostarp, arī LVM pieredze ekoloģiski un sociāli augstvērtīgo teritoriju apsaimniekošanā, privāto meža īpašnieku pieredze nekailciršu mežsaimniecībā, Dabas aizsardzības pārvaldes apsaimniekotie meži.	Komentārs ņemts vērā. VPP precizēts un 3.3.2.sadaļā <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i> papildināts ar ciršanas metožu un intensitātes ietekmes uz vidi (uz meža resursiem, bioloģisko daudzveidību, augsnes, gaisa un ūdeņu kvalitāti, ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu un klimata pārmaiņām.) novērtējumu.
[LU.BF 11] 34. lpp. rakstīts, ka tiek ieviesta ekoloģiskā plānošana, kā teritorijas pārvaldības instruments. Piekrītu, ka Rāznes nacionālo parka ekoloģiskais plāns tika izmantots lai noteiktu funkcionālo zonējumu. Ziemeļu biosfēras ekoloģiskais plānā tika norādīts nepieciešamā vecu mežu īpatsvars izdalītās teritorijās. Ja šī informācija	Komentārs ņemts vērā. VPP precizēts un papildināts ar informāciju par LVM ciršanas apjoma izvietojuma vadlīnijām, saskaņā ar kurām LVM nodrošina, ka izvietojot ciršanas apjomu 70 gadus un vecāku

tiek izmantota AS LVM cirsmu plānošanā, tad vajadzētu atsaukt uz kādu AS LVM meža apsaimniekošanas plānu, kurā redzams, ka šis ekoloģiskais plāns ir integrēts cirsmu plānošanā. [PDF 14] (34.lpp.) Aizsargājamo ainavu apvidi iekļauti arī NATURA 2000 tīklā, turklāt tiek ieviesta ainavu ekoloģiskā plānošana, kā teritorijas pārvaldības instruments (ainavu ekoloģiskie plāni ir izstrādāti Ziemeļvidzemes Biosfēras rezervātam un Rāznes Nacionālajam parkam), ainavu aizsardzība tiek integrēta teritorijas un dabas aizsardzības plānošanā Lūgums norādīt konkrētas pašvaldību teritorijas, kur šobrīd tiek īstenota ainavu ekoloģiskā plānošana meža apsaimniekošanas plānošanā un praksē Latvijā.	audžu īpatsvars skuju koku masīvos nav mazāks par 30% un nav mazāks par 20% - lapu koku masīvos. http://www.lvm.lv/sabiedrībai/meza-apsaimniekosana/meza-apsaimniekosanas-cikls/planosana/mezu-apsaimniekosanas-plani
3.1.6. Ainavas un kultūrvēsturiskais mantojums Iespējamās izmaiņas, ja MSNP2020 netiktu īstenotas	
[PDF 15] (35.lpp.) MSNP 2020 tiešā veidā neparedz pasākumus ainavas un kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšanai un aizsardzības statusa noteikšanai. Tomēr izvirzot mērķi - ilgtspējīga meža apsaimniekošana, tiks uzlabota arī izpratne par meža lomu ainavu veidošanā. Lūgums norādīt par meža apsaimniekošanas telpiskās plānošanas pasākumu trūkumu un dažāda līmeņa konsultatīvo procesu trūkumu ar sabiedrību par ainaviskām vērtībām Pamatnostādnēs. Lūgums precizēt otro teikumu, nav saprotams, ko redakcijas autori ar to ir domājuši.	MSNP 2020 plānoti pasākumi, kas veicinās ainavu izpratnes uzlabošanai norādīti iepriekš - Skatīt ZM skaidrojumu uz [LDF 5] komentāru
[S.I. 11] 35.lp. 3.1.6. Ainavas un kultūrvēsturiskais mantojums rindkopā par iespējamām izmaiņām, ja MSNP tiek īstenots, ir frāze „Ietekmi uz ainavu tiešā veidā atstās neizmantoto un aizaugušo teritoriju sakārtošana, tāpēc apmežošanas un aizaugušo teritoriju kopšanas pasākumi katrā konkrētā vietā atstās pozitīvu ietekmi arī uz ainavu”. Nav skaidrs, kas ir domāts ar „teritoriju sakārtošanu” un kā tas saistāms ar mežu politiku, lūdzu paskaidrot plašāk. Apmežošanas pasākumi var atstāt arī negatīvu ietekmi uz ainavu, kad tiek apmežotas lauksaimniecības zemes un iznīcināta tradicionālā vai kultūrvēsturiskā ainava vai aizsegti kultūrvēsturiski objekti. Šis risks ir ļoti liels, ņemot vērā sadaļā iepriekš minēto, ka kopumā nav ieviesti ainavu plānošanas un izvērtēšanas pasākumi. Lūdzu šo atzīmēt pie iespējamām negatīvām ietekmēm. Un lūdzu paskaidrot, kas domāts ar frāzi „aizaugušo lauksaimniecības zemju sakopšana”, kas ir sadaļas noslēguma teikumā.	VPP atstāta pašreizējā redakcija Komentārā dots subjektīvs vērtējums, kas vēlreiz norāda uz Ainavu politikas pamatnostādnēs minēto problēmu: ka <i>nav metodisku vadlīniju ainavu novērtēšanai dažādos teritorijas attīstības plānošanas līmeņos, pašlaik Latvijas ainavas tiek vērtētas, izmantojot dažādas pieejas. Līdz ar to trūkst salīdzināmas, visaptverošas un pēctecīgas informācijas par Latvijas ainavām.</i> Vēsturiski aptuveni 95% Latvijas teritorijas bija mežs, tāpēc varētu uzskatīt, ka lauksaimniecības zeme ir saimnieciskās darbības rezultātā pārveidota meža ekosistēma. Meža ieaudzēšana lauksaimniecības zemēs var dažādot lauku ainavu (Zemgales līdzenums), radīs labvēlīgākus apstākļus augu, putnu

	un dzīvnieku migrācijai. Jāatzīmē, ka mežam ir nozīmīga loma bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā. Tas norādīts daudzos sabiedriskajā apspriešanās iesniegtajos komentāros. Meža ieaudzēšana veicina oglekļa uzkrāšanos augsnē
[LDF 13] (35.lpp) Varam piekrist, ka būtisku ieguldījumu ainavas veidošanā dod jūras piekrastes, upju un ezeru aizsargjoslu, pilsētu meži un meži aizsargjoslās ap pilsētām, kā arī aizsargājamās dabas un kultūrvēsturiskās teritorijās, kur pastāv konkrēti ierobežojumi koku ciršanai. Taču vides pārskatā nepieciešams izvērtēt un ar konkrētiem faktiem pamatot, kā ainavu pašlaik ietekmē meža apsaimniekošana aizsargājamo ainavu apvidos un ārpus aizsargājamām teritorijām, kādus risinājumus valsts, pašvaldību un privāto mežu apsaimniekotāji pielieto pašlaik un kādus piedāvā pamatnostādņu projekts, lai sekmētu pozitīvu ietekmi uz ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu. Nepieciešams sniegt pamatojumu, kādēļ sagaidāma pozitīva ietekme uz ainavu, vai svītrot tekstu <i>“Ietekmi uz ainavu tiešā veidā atstās neizmantoto un aizaugušo teritoriju sakārtošana, tāpēc apmežošanas un aizaugušo teritoriju kopšanas pasākumi katrā konkrētā vietā atstās pozitīvu ietekmi arī uz ainavu.”</i> vides pārskata projekta 35.lpp.	VPP precizēts un 3.3.2.sadaļā <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i> papildināts ar ciršanas metožu un intensitātes ietekmes uz vidi (uz meža resursiem, bioloģisko daudzveidību, augsnes, gaisa un ūdeņu kvalitāti, ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu un klimata pārmaiņām.) novērtējumu.
3.2. Vides kvalitāte un piesārņojuma slodze 3.2.1. Gaisa kvalitāte un piesārņojuma slodze <i>Iespējamās izmaiņas, ja MSNP 2020 netiktu īstenotas</i>	
[LOB 11] „Tādējādi, neīstenojot MSNP 2020, gaisa kvalitāte netiks uzlabota.” (36. lpp.) Dažas rindkopas iepriekš šajā pašā lappusē norādīts, ka viens no galvenajiem smalko cieto daļiņu avotiem Latvijā ir emisijas no koksnes kurināmā sadedzināšanas siltuma enerģijas ražošanai. Šis aspekts novērtējumā vispār nav apskatīts.	Komentārs ņemts vērā VPP teksts papildināts ar skaidrojumu vērtējot MSNP 2020 ietekmi uz enerģētikas nozari VPP 3.3. sadaļā
[PDF 16] (36.lpp.) MSNP2020 Tiešus pasākumus gaisa kvalitātes un piesārņojuma slodzes samazināšanai, bet daži īstenotie pasākumi atstās netiešu ietekmi uz gaisa kvalitāti un piesārņojumu kā, piem., meža ieaudzēšana lauksaimniecības zemēs, samazinās putekļu daudzumu. Tādējādi, neīstenojot MSNP 2020, gaisa kvalitāte Izprotot meža ieaudzēšanas lauksaimniecības zemēs	Komentārs ņemts vērā VPP teksts precizēts un papildināts: <i>Daži īstenotie pasākumi atstās netiešu ietekmi uz gaisa kvalitāti un piesārņojumu, piem., atbalsts zemes rentablai izmantošanai un meža apsaimniekošanai, nodrošinot meža resursu pieejamību</i>

pozitīvo nozīmi, kā arī potenciālos apmežojuma apjomus, nav saprotama otrā teikuma pamatotība dažādos mēroga līmeņos.	<i>tagad un nākamajām, meža ieaudzēšana lauksaimniecības zemēs un meža apsaimniekošanas risku mazināšana uzlabos gaisa kvalitāti, veselīgs mežs samazina putekļu daudzumu vairāk kā neveselīgs, klimata riskiem pakļauts mežs. Visi pasākumi, kas vērsti uz meža produktivitātes paaugstināšanu uzlabo gaisa kvalitāti, samazina CO₂ koncentrāciju un palielinās skābekļa koncentrāciju.</i>
[LDF 14] (36.lpp) 15. Nepieciešams papildus skaidrojums, kuros gadījumos “meža ieaudzēšana lauksaimniecības zemēs samazinās putekļu daudzumu” (vides pārskata projekta 36.lpp.) un vai šis aspekts tiek ņemts vērā, vērtējot apmežošanas projektus.	MSNP2020 plānotais pasākums Meža ieaudzēšana lauksaimniecībā izmantojamā zemē, kaut arī Latvijas mērogā un kopējā lauksaimniecībā neizmanto zemju apjoma mērogā ir neliels, tas atstās pozitīvu ietekmi uz gaisa kvalitāti un samazinās piesārņojuma slodzi. Apmežošanas projektu vērtēšanu nosaka Lauku atbalsts programmu regulējošie Ministru kabineta noteikumi
3.2.3. Virszemes ūdens kvalitāte un piesārņojuma radītā slodze	
[LOB 12] „...notiek hidroloģiskā režīma pasliktināšanās.” (37. lpp.) Lūdzam skaidrot jēdzienu „hidroloģiskā režīma pasliktināšanās”.	Komentārs ņemts vērā VPP precizēts un 3.3.2.sadaļā <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i> papildināts ar ciršanas metožu un intensitātes ietekmes uz vidi (uz meža resursiem, bioloģisko daudzveidību, augsnes, gaisa un ūdeņu kvalitāti, ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu un klimata pārmaiņām.) novērtējumu.
<i>Iespējamās izmaiņas, ja MSNP 2020 netiktu īstenotas</i>	
[PDF 17] (37.lpp.) Neīstenojot MSNP 2020, salīdzinot ar scenāriju, kad meliorācijas sistēmas netiek atjaunotas vai renovētas un notiek hidroloģiskā režīma pasliktināšanās, ilgtermiņā notiks augsnes glejošanās un koku augšanas apstākļu pasliktināšanās. Lūgums skaidrot apgalvojuma ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, kā arī raksturot meliorācijas sistēmu ietekmi uz bioloģisko daudzveidību.	Komentārs ņemts vērā VPP precizēts un 3.3.2.sadaļā <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i> papildināts ar ciršanas metožu un intensitātes ietekmes uz vidi (uz meža resursiem, bioloģisko daudzveidību, augsnes, gaisa un ūdeņu kvalitāti, ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu un klimata pārmaiņām.) novērtējumu. Meliorācijas sistēmu renovācijas pasākuma ietekme uz vidi, t.sk. uz meža bioloģisko daudzveidību vērtēta VPP 5.2. sadaļā.
3.2.2. Augsnes kvalitāte <i>Iespējamās izmaiņas, ja MSNP 2020 netiktu īstenotas</i>	

[S.I. 12] 37.lp. 3.2.2. <i>Augsnes kvalitāte</i> otrajā rindkopā par iespējamām izmaiņām, ja MSNP tiek īstenots, lūdzu papildināt ar frāzi „Vienlaicīgi aizsargājamās teritorijās sugu un biotopu saglabāšanai nelielos apjomos paredzama meliorācijas sistēmu likvidēšana”. Šāds pasākums jau tiek īstenots mežos, un ir paredzams, ka līdzīgas aktivitātes turpināsies, tāpēc būtu korekti to minēt SIVN.	Komentārs ņemts vērā VPP teksts papildināts 5.2. sadaļā, vērtējot meliorācijas sistēmu renovācijas pasākuma ietekmi uz vidi, ar informāciju par meliorācijas sistēmu slēgšanas nepieciešamību meža dabisko apstākļu atjaunošanai aizsargājamās teritorijās un pasākuma ietekmi uz sugu un biotopu saglabāšanu nelielos apjomos. Vienlaicīgi ZM norāda, ka saskaņā ar Starptautiskajām SEG emisiju aprēķināšanas vadlīnijām meliorācijas sistēmu slēgšana atstāj negatīvu ietekmi uz SEG emisiju apjomu., ievērojami palielinās CH₄, N₂O un CO₂ emisiju apjoms.
3.2.3. Virszemes ūdens kvalitāte un piesārņojuma radītā slodze	
[VKP 8] (37.lpp. 64.lpp) 8. Attiecībā uz ietekmi uz virszemes ūdens kvalitāti 3.2.3.sadaļā ir tikai aprakstošā veidā apskatīta slāpekļa ietekme uz eitrofikāciju, bet ir pilnīgi ignorēta būtiskākā - fosfora slodze. Tāpat arī meliorācijas ietekmes aprakstā vides pārskata 5.1.sadaļā 64.-65. lpp ir skatīta galvenokārt īslaicīgā suspendēto vielu ienese, bet nav skatītas būtiskākās fosfora un humīnvielu ieneses no meliorācijas sistēmām un to ilglaicīgā ietekme uz ūdeņiem. [VVD 4] (37.lpp) 2) Nepieciešams pārskatīt vai pamatot ar atsauci uz informācijas avotu Vides pārskata 3.2.3. apakšpunkta pēdējā teikumā pausto viedokli, ka meža meliorācijas sistēmu renovācija pozitīvi ietekmēs ūdens kvalitāti upēs un ezeros. Meliorācijas ūdeņu ieplūdes apjoma pieaugums vai sateces baseina paplašināšana palielina biogēnu slodzi uz virszemes ūdensobjektiem. Meliorācijas ūdeņu ieplūde bez atbilstošu pasākumu veikšanas pasliktina virszemes ūdeņu ekoloģisko kvalitāti (tas minēts arī Vides pārskata 5.2.1. apakšpunkta sadaļā Ietekme uz meža ūdens resursiem) [PDF 18] (38.lpp.) <i>MSNP 2020 neīstenošana neradīs būtiskas izmaiņas uz ūdens resursu kvalitāti jo netiek plānotas darbības un pasākumi, kas tiešā veidā ietekmē ūdens resursu kvalitāti. Savukārt izvirzītais mērķi Ilgtspējīga meža apsaimniekošana pozitīvi ietekmēs arī ūdeņu kvalitāti, jo pieaugs meža kā ūdens kvalitātes uzlabotāja nozīme</i> Pamatnostādņēs, 7.1. Plānotie uzdevumi un galvenie pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai, katra mērķa rīcības virziena ietvaros minēta	Iebildums ņemts vērā Skat. ZM skaidrojumu uz [PDF 13] komentāru.

meža infrastruktūras izveide un uzturēšana. Vai meža infrastruktūras izveide neietekmēs ūdens resursu kvalitāti? Vai tas nav aplūkojams Vides pārskatā? [LDF 15] (38.lpp) Nepieciešams sniegt pamatojumu, norādot informācijas avotu, vai svītrot tekstu <i>“Savukārt izvirzītais mērķi Ilgtspējīga meža apsaimniekošana pozitīvi ietekmēs arī ūdeņu kvalitāti, jo pieaug meža kā ūdens kvalitātes uzlabotāja nozīme. Tas attiecas arī uz plānoto atbalstu meža meliorācijas sistēmu renovācijai, jo ūdens upēs un ezeros, kur tas ieplūst no drenētām minerālaugsnēm, ir tīrāks.”</i> vides pārskata projekta 38. lpp.	
[LOB 13] „Savukārt pieaugušo un pāraugušo mežaudžu īpatsvara palielināšanās samazina un CO2 piesaistes intensitāti un potenciālu nākotnē.” (38. lpp.) Norādīt atsauci uz datiem šī apgalvojuma pamatošanai.	CO₂ piesaistes intensitāti un potenciālu raksturo krājas pieaugums, gan tekošais, gan vidējais. Rezultāti, kas norāda uz pieauguma samazināšanos vecākās audzēs publicēti augšanas gaitas tabulās. Joprojām plašākais mežsaimniecības tabulu krājums Latvijā: Нормативы для таксации леса Латвийской ССР, Rīga 1988. 3.5.; 3.6.; 3.7. tabulas. Tajās raksturots tekošais un vidējais pieaugums. Tabulas izstrādājis J.Matuzānis 1983.gadā. Informāciju par pieauguma samazināšanos var atrast arī: J.Matuzānis „Audžu augšanas gaitas un produktivitātes modeļi” I.Liepa. Pieauguma mācība. LLU, Jelgava, 1996. CO₂ piesaistes intensitātes un potenciāla samazināšanos pieaugušās un pāraugušās audzēs uzskatāmi parāda arī Meža resursu monitoringa 2.cikla dati par krājas pieauguma dinamiku galvenās cirtes vecumu pārsniegušās audzēs.
3.2.4. Klimata pārmaiņas	
[PDF 19] (39.lpp.)Savukārt pieaugušo un pāraugušo mežaudžu īpatsvara palielināšanās samazina un CO2 piesaistes intensitāti un potenciālu nākotnē Lūgums svītrot vai precizēt plašākā kontekstā. Ļoti fragmentēta pieeja bez visaptveroša skatījuma uz ekosistēmas pakalpojumiem plašākā kontekstā un bioloģiskās daudzveidības nodrošinājuma nepieciešamībām. [LOB 14] „Savukārt pieaugušo un pāraugušo mežaudžu īpatsvara palielināšanās samazina un CO2 piesaistes intensitāti un potenciālu nākotnē.”	VPP sadaļā 3.2.4. Klimata pārmaiņas netiek visaptveroši aprakstīti ekosistēmas pakalpojumi, bet vērtēta mežaudžu ietekme uz klimata pārmaiņām. Pieaugušās un pāraugušās audzēs CO₂ piesaistes intensitāte ir mazāka nekā jaunaudzēs, vidēja vecuma audzēs vai briestaudzēs. Pieaugušās un pāraugušās audzes ir mazāk spējīgas pielāgoties klimata pārmaiņām. CO₂ piesaistes intensitāti un potenciālu raksturo krājas

(38. lpp.) Norādīt atsauci uz datiem šī apgalvojuma pamatošanai.	pieaugums gan tekošais, gan vidējais. Rezultāti, kas norāda uz pieauguma samazināšanos vecākās audzēs publicēti augšanas gaitas tabulās. Joprojām plašākais mežsaimniecības tabulu krājums Latvijā: Нормативы для таксации леса Латвийской ССР, Rīga 1988. 3.5.; 3.6.; 3.7. tabulas. Tajās raksturots tekošais un vidējais pieaugums. Tabulas izstrādājis J.Matuzānis 1983.gadā. Informāciju par pieauguma samazināšanos var atrast arī: J.Matuzānis „Audžu augšanas gaitas un produktivitātes modeļi” I.Liepa. Pieauguma mācība. LLU, Jelgava, 1996. CO₂ piesaistes intensitātes un potenciāla samazināšanos pieaugušās un pāraugušās audzēs uzskatāmi parāda arī Meža resursu monitoringa dati par krājas pieauguma dinamiku galvenās cirtes vecumu pārsniegušās audzēs.
[LDF 16] (40.lpp) Tā kā meža ekosistēma ir ievērojama CO² piesaistītāja, bet atmežošana samazina piesaistītos apjomus, vides pārskata projekta 3.2.4. apakšnodaļā, raksturojot esošo situāciju, lūdzam sniegt informāciju par meža infrastruktūras (ceļu un grāvju) trašu vajadzībām atmežoto platību un tā rezultātā radītajām emisijām un attiecīgi izvērtēt pamatnostādņu sagaidāmo ietekmi.	Lūgums ņemts vērā VPP precizēts un papildināts ar meža ceļu būves novērtējumus 3.3.2.sadaļā <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i>, kas papildināta un precizēta atbilstoši sabiedriskajā apspriešanā saņemtajiem komentāriem, iebildumiem un priekšlikumiem. Sadaļā dota detalizēta meža ceļu būves un rekonstrukcijas ietekme uz vidi: uz meža resursiem, bioloģisko daudzveidību, augsnes, gaisa un ūdeņu kvalitāti, ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu un klimata pārmaiņām.
[LOB 15] „Nokrišņu pieauguma un sadalījuma maiņu rezultātā ir paredzamas siltākas un mitrākas ziemas un vasaras ar izteiktiem sausuma periodiem. Tas nozīmē, ka meža apsaimniekošana jāpielāgo iespējamām klimata izmaiņām.” (40. lpp.) Ņemot vērā šo informāciju, aicinājums veicināt mežu meliorāciju ir pretrunā ar mērķi pielāgoties klimata pārmaiņām. Mitrāji (t.sk., slapjie meži) ne tikai mazina plūdu riskus, bet arī palīdz nodrošināt ūdens pieejamību sausuma periodā. http://ec.europa.eu/environment/water/flood_risk/pdf/Note%20-%20Better%20environmental%20options.pdf	Lūgums ņemts vērā VPP precizēts un papildināts ar meža ceļu būves novērtējumu 3.3.2.sadaļā <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i> ZM norāda, kas Baltijas jūras baseinā reģionālie klimata modeļi 21. gs. paredz gaisa temperatūras palielināšanos, kas var izraisīt veģētācijas perioda pagarināšanos, kā arī nokrišņu daudzuma palielināšanos kopumā. Jāatzīmē, MSNP 2020 neplāno jaunu

	meža meliorācijas sistēmu ierīkošanu. Meliorāciju sistēmu atjaunošana neietekmē ūdens daudzumu meža ekosistēmā, bet rada ūdens kustību un gāzu apmaiņu koku sakņu zonā. Latvijā melioratīvās būvniecības rezultātā nekad nav ietekmēti augstie purvi (<i>Zālītis P. Mežs un ūdens. Salaspils, 2012. 356 lpp.</i>).
[PDF 20] (40.lpp.) <i>Papildus tam pamatnostādnes paredz uzdevumu, kas ietekmē klimata pārmaiņu mazināšanu un SEG emisiju piesaisti: Atbalstīt un īstenot zemes rentablu izmantošanu un meža apsaimniekošanu, nodrošinot meža resursu pieejamību tagad un nākamajām paaudzēm (jaunaudžu kopšana, neproduktīvu mežaudžu nomaiņa, meža atjaunošana ar Latvijā iegūtu augstvērtīgu meža reproduktīvo materiālu, meža infrastruktūras izveide un uzturēšana), jo palielinās meža bioloģisko daudzveidību, produktivitāti, atjaunošanās spēju un dzīvotspēju, tātad palielinās arī oglekļa piesaisti.</i> Lūgums pārfrāzēt apgalvojumu, jo nav saprotams, kādā kontekstā šeit minēta bioloģiskā daudzveidība.	Lūgums ņemts vērā VPP teksts precizēts „bioloģiskā daudzveidība” svītrotā
[LOB 16] „Atbalstīt un īstenot zemes rentablu izmantošanu (..), jo palielinās meža bioloģisko daudzveidību...” „Jāatzīmē, ka pasākums ne tikai samazinās klimata pārmaiņas bet arī uzlabos meža pielāgošanos klimata pārmaiņām.” (40. lpp.) Lūdzam skaidrot un ar datiem pamatot, kā zemes rentabla izmantošana (t.sk., meža infrastruktūras izveide, neproduktīvo mežaudžu nomaiņa) palielinās meža bioloģisko daudzveidību un uzlabos meža pielāgošanos klimata pārmaiņām [LDF 17] (40.lpp) Vides pārskata projekta 3.2.4. apakšnodaļā nepieciešams sniegt pamatojumu vai svītrot tekstu “<i>Papildus tam pamatnostādnes paredz uzdevumu, kas ietekmē klimata pārmaiņu mazināšanu un SEG emisiju piesaisti: Atbalstīt un īstenot zemes rentablu izmantošanu un meža apsaimniekošanu, nodrošinot meža resursu pieejamību tagad un nākamajām paaudzēm (jaunaudžu kopšana, neproduktīvu mežaudžu nomaiņa, meža atjaunošana ar Latvijā iegūtu augstvērtīgu meža reproduktīvo materiālu, meža infrastruktūras izveide un uzturēšana), jo palielinās meža bioloģisko daudzveidību, produktivitāti, atjaunošanās spēju un dzīvotspēju, tātad palielinās arī oglekļa piesaisti. Jāatzīmē, ka pasākums ne tikai samazinās klimata pārmaiņas, bet arī uzlabos meža pielāgošanos klimata pārmaiņām.</i>”, jo īpaši skaidrojums nepieciešams, kā minētie pasākumi palielinās bioloģisko daudzveidību un kā meža infrastruktūras izveide un uzturēšana samazinās klimata pārmaiņas un veicinās meža pielāgošanos klimata	Lūgums ņemts vērā VPP teksts precizēts „bioloģiskā daudzveidība” svītrotā VPP teksts papildināts arī ar skaidrojumu: <i>Saskaņā LVMI „Silava” veiktajiem pētījumos un arī, piem. (Seidl et al., 2014 Neture Climate Change) konstatēts, ka viens no nozīmīgiem aspektiem, kas saistīts ar klimata izmaiņām, ir sagaidāma vēja bojājumu apjoma palielināšanās. Turklāt, ņemot vērā dzīves vides uzlabošanas vairākumam dendrofāgo kukaiņu sugu, tie var būt ne tikai tiešie (vēja) bojājumi, bet arī sekundārie bojājumi. Savlaicīgu kopšanas ciršu izpilde un neproduktīvo (t.sk., piemēram, sabrūkošo egļu audžu uz kūdras augsnēm) savlaicīga nomaiņa veicinās audžu noturību, samazinot bojājumu apjomu. Piemērota infrastruktūra uzlabos iespējas operatīvi likvidēt vētras sekas, samazinot sekundāro bojājumu apjomu. Tātad kopumā plānotie pasākumi veicinās audžu pielāgošanos (dzīvotspējas saglabāšanos). Otrs klimata izmaiņu aspekts ir ugunsbīstamības paaugstināšanās (skat. Silavas pētījumu pārskatus) – piemērotas infrastruktūras izveidei ir izšķiroša loma ugunsgrēku savlaicīgā konstatēšanā</i>

pārmaiņām.	<i>un to bojājumu apjoma samazināšanā</i> Savukārt meža meliorācijas sistēmu atjaunošana ietekme uz klimata izmaiņām detalizēti skaidrota VPP 5.2.nodaļā
3.3.1. Kokrūpniecība <i>Iespējamās izmaiņas, ja MSNP2020 netiktu īstenotas</i>	
[LOB 17] „MSNP 2020 īstenošana un kokrūpniecības attīstība atstās pozitīvu ietekmi uz vidi, jo paredz...” (42. lpp.) Nepieciešams skaidrot un ar datiem pamatot, kā (1) līdz (3) punkts sniegtajā uzskaitījumā atstās pozitīvu ietekmi uz vidi.	Iebildums ņemts vērā VPP teksts precizēts, svītroti uzdevumi: (1) un (3), jo Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas sanāksmē 2015. gada 9. janvārī vērtējot visu pasākumu ietekmi uz vidi tika konstatēts, ka MSNP 2020 plānotie uzdevumi: (1) atbalstīt investīcijas darba vietu izveidošanai lauku teritorijās koksnes tālākapstrādes produktu ražošanā, kurā rada augstu pievienoto vērtību un (3) atbalstīt pirmreizējās investīcijas koksnes biomasas un kokapstrādes savukārt blakusproduktu pārstrādei, <u>neatstās ietekmi uz vidi</u>, savukārt uzdevums (2) palielināt darba ražīgumu, pārejot uz jaunākās paaudzes tehnoloģijām un iekārtām - <u>atstās netiešu pozitīvu ietekmi uz vidi</u>
3.3.2. Mežsaimniecība	
[PDF 21] (42.lpp.)<i>Meža un meža apsaimniekošanas daudzfunkcionalitāte jau 300 gadus ir noteikusi un attīstījusi meža īpašnieku un sabiedrības izpratni un zināšanas par meža apsaimniekošanu.2013. gada apritēja 300 gadu, kopš Hans Karls fon Kalovičs (Hans Carl von Carlowitz) savā grāmatā Sylvicultura oeconomica attīstīja ilgtspējīgas mežsaimniecības principus.</i> Nav saprotams, ko redakcijas autori domājuši ar šādu teikumu iekļaušanu Vides pārskatā. Lūgums izprotot dokumenta raksturu un nozīmību veikt redakcionālus labojumus, izvairoties no liekas informācijas paausanas.	ZM skaidrojums: Ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas principus sākotnēji ir, attīstījuši mežsaimniecības speciālisti, un, pateicoties viņu pūlēm Eiropā, t.sk. Latvijā, meži ir spējīgi pildīt to daudzās funkcijas. 2013. gada apritēja 300 gadu, kopš Hans Karls fon Karlovičs (Hans Carl von Carlowitz) savā grāmatā <i>Sylvicultura oeconomica</i> attīstīja ilgtspējīgas mežsaimniecības principus. Mūsdienās ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas jēdziens ir attīstījies un ar to saprot: meža pārvaldīšanu un izmantošanu tādā veidā un intensitātē, kas saglabā meža bioloģisko daudzveidību, produktivitāti, atjaunošanās spēju, dzīvotspēju un potenciālu tagadnē un nākotnē, spēju pildīt nozīmīgas ekoloģiskās, ekonomiskās un sociālās funkcijas vietējā, nacionālā un globālā līmenī, kā arī nerada draudus citām ekosistēmām (Helsinki 2.rezolūcija (1993)). Profesors

	F.Šmithūzens (<i>F. Schmithūsen</i>) uzskata, ka tieši Hansa Karla fon Karloviča ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas principi ir pamatā mūsdienu izpratnei par ilgtspējīgu attīstību, jo mežsaimnieki, veidojot jaunas mežaudzes, tās veido nākamajām paaudzēm. Meža stāvoklis šodien ir apliecinājums tam, ka iepriekšējo paaudžu zināšanas un praktizētā mežsaimniecība atbilda tam standartam, ko šodien uzskatām par ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu. Savukārt mūsu paaudzes pienākums, liekot lietā paaudzēs uzkrāto pieredzi un pētījumos iegūtās zināšanas ir veidot un apsaimniekot Latvijas mežus tā, lai attīstītu meža potenciālu, kas nodrošina to spēju īstenot nozīmīgas ekoloģiskās, ekonomiskās un sociālās funkcijas, t.sk. <u>nodrošina produktivitāti</u>, atjaunošanās spēju, dzīvotspēju un meža bioloģisko daudzveidību pietiekošā apjomā.
[PDF 22] (42.lpp.) Ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu veic vairāk kā 100 tūkstošu lauku saimniecību, pašvaldības, privātie un valsts komersanti, dodot ienākumus meža īpašniekiem, t.sk. valstij, un meža apsaimniekošanā iesaistītajiem darbiniekiem, kā arī ar mežu saistītajiem kokrūpniecības uzņēmumiem. Lūgums sniegt pārskatu apgalvojumam par ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas īstenošanu vairāk kā 100 tūkstošu lauku saimniecību, pašvaldību, privātu un valsts komersantu mežsaimniecības praksē. Pamatnostādnēs, 6. <i>Problēmas, kuras kavē meža un saistīto nozaru attīstības politikas mērķu sasniegšanu</i> minēts: mežsaimnieciskie darbi privātos mežos darbi netiek veikti savlaicīgi un labā kvalitātē; nav izveidota sistemātiska meža bioloģiskās daudzveidības monitoringa sistēma, lai iegūtu un uzturētu zinātniski pamatotu informāciju par bioloģisko daudzveidību produktīvi apsaimniekotā mežā; nepietiekama zināšanu pārnese un informācija meža īpašniekiem. Jautājumi, kuru īstenošanu nepieciešams iekļaut Pamatnostādnēs arī norāda uz trūkumiem ilgtspējīgas mežsaimniecības attīstībā - meža apsaimniekošanas telpiskās plānošanas nepieciešamība nodrošinot ainavu ekoloģijas principu integrāciju, bioloģiski augstvērtīgo mežu aizsardzība un apsaimniekošana, dabai tuvu meža apsaimniekošanas modeļu pielietojums, meža apsaimniekošanas sezonālo aprobežojumu nosacījumu izstrāde un iekļaušana praksē, dabas atjaunošanas projektu	ZM skaidrojums: Meža apsaimniekošanu regulējošo normatīvi aktu ievērošana nodrošina ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu. 42.lpp. nav pieminēti tie 2013. gadā VMD konstatētie 985 gadījumi, kad meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs pārkāpis meža apsaimniekošanas normatīvo aktu prasības, kas sastāda 0,9% no kopējā Meža valsts reģistrā reģistrēto īpašnieku skaita (106582). Uzskaitītās problēmas nav attiecināmas tiešā veidā uz ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu. MSNP 2020 tiek plānoti galveno identificēto problēmu risināšanas pasākumi.

Īstenošana u.tml	
[LDF 18] (42.lpp) Vides pārskata projekta 3.3.2. apakšnodaļā nepieciešams sniegt skaidrojumu, vai un kā teksts: “<i>Daudzfunkciju mežsaimniecība var elastīgi reaģēt uz daudzveidīgajām sociālajām interesēm un pielāgot meža apsaimniekošanu vietējiem sociālajiem un ekoloģiskajiem apstākļiem, jo piedāvā daudzveidīgas iespējas kā reaģēt uz tirgus tendencēm un mainīgajām sabiedrības vajadzībām un vērtībām.</i>” attiecas uz pašreizējo situāciju Latvijas mežsaimniecībā un ko matsajā sakarā paredz pamatnostādņu projekts.	ZM skaidrojums Ievērojot to, ka mežs pilda daudzas sabiedrībai nozīmīgas ekoloģiskās, ekonomiskās un sociālās funkcijas (aizsargā un uzlabo augsni un ūdens resursus, dod mājvietu nozīmīgai daļai bioloģiskās daudzveidības, piedāvā rekreācijas iespējas un samazina klimata izmaiņas, u.c.), un tā produktiem un pakalpojumiem ir daudzfunkcionāls raksturs, meža apsaimniekošanai var būt dažādi mērķi. No tiem galvenie ir ekonomisku labumu ieguve (saimnieciskā darbība), dabas un vides aizsardzība un rekreācija pakalpojumu sniegšana. Tāpēc meža apsaimniekošanas ilgtspēja jāvērtē kompleksi atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 7. maija noteikumiem Nr. 248 „Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanas kārtība”, saskaņā ar 6 Paneiropas meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas kritērijiem: (1) meža resursu saglabāšana, atbilstoša uzlabošana un to ieguldījumu globālajā oglekļa apritē, (2) meža ekosistēmu veselības un dzīvotspējas uzturēšana, (3) meža produktīvo funkciju uzturēšana un attīstība, (3) meža aizsargājošo funkciju uzturēšana un atbilstoša uzlabošana meža apsaimniekošanā un (6) sociālekonomisko funkciju un priekšnoteikumu uzturēšana. Mežsaimniecības daudzfunkcionālā ietekmes vērtējums parādīts 1 pielikumā. MSNP 2020 novērtēta meža apsaimniekošanas atbilstība ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas kritērijiem un indikatoriem.
[VKP 9] (42.lpp) 7. Nav argumentēti izvērtēta mežsaimniecības, tostarp dažādu ciršu veidu un apjomu ietekme no bioloģiskās daudzveidības, ainaviskā un sociālā aspekta, kā arī tas, kā pamatnostādņu projektā iekļautie principi ciršanas apjomu valsts mežos noteikšanai nodrošinās mežu bioloģiskās daudzveidības (piemēram, aizsargājamie biotopi ārpus aizsargājamām teritorijām), ainaviskās vērtības un sociālo funkciju saglabāšanos (3.3.2., 5.1. nodaļa)	Iebildums ņemts vērā VPP 3.2.2 sadaļā <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi</i> novērtējums teksts papildināts ar dažādu ciršu veidu ietekmes novērtējumu, t.sk. MSNP 2020 ietekme uz meža resursiem, uz bioloģisko daudzveidību, uz augsnes, gaisa un ūdeņu kvalitāti, kā arī ietekme uz ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu un klimata pārmaiņām.
[LOB 18] „Meža īpašnieku kooperācija ir viens no efektīvākajiem risinājumiem atbildīgai un produktīvai privāto mežu apsaimniekošanai.” (43.	Iebildums ņemts vērā VPP 3.2.2 sadaļā <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi</i>

lpp.) Nepieciešams skaidrot, kas tieši tiek saprasts ar „atbildīgu un produktīvu” mežu apsaimniekošanu un kā to veicina īpašnieku kooperācija.

teksts precizēts un papildināts:

Kā viena no problēmām, kas kavē MSNP 2020 ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas mērķu sasniegšanu identificēta, ka mežsaimnieciskie darbi privātos mežos netiek veikti savlaicīgi un labā kvalitātē. 2010. gada meža īpašnieku aptaujas rezultāti parādīja, ka 15% meža īpašnieku nav izrādījuši interesi par meža īpašumu: īpašumos, kas ir robežās no 5 ha līdz 20 ha saimnieciskā darbība pēdējo 10 gadu laikā nav veikta 20-30% īpašumu platību. Lielākos īpašumos šādu platību īpatsvars ir mazāks par 12%, bet īpašumos, kas lielāki par 100 ha, neapsaimniekotu platību īpatsvars ir mazāks par 1%. Savukārt, publicētais 2014. gadā publicētais LLU pētījums „Zemes ekonomiski efektīva, ilgtspējīga un produktīva izmantošana lauksaimniecības un mežsaimniecības produkcijas ražošanai” parādīja, saimnieciskajai darbībai pieejamos meža īpašumos, kas mazāki par 10 ha, meži netiek apsaimniekoti 52.0% - 23.7% no kopējās platības. Tas nozīmē, ka šie meža īpašnieki nesaņem ienākumus no sava īpašuma un šāda mežsaimniecība nav ekonomiski dzīvotspējīga. Daļa no šiem meža īpašniekiem nedzīvo savā īpašumā.

Mazu un vidēju meža īpašumu apsaimniekošanas efektivitātes uzlabošana iespējama, attīstot kopīgu īpašumu apsaimniekošanu, kā arī nodrošinot meža īpašnieku informētību un zināšanas. Meža īpašnieku kooperācija ir viens no efektīvākajiem privāto mežu apsaimniekošanas risinājumiem, kas balstās uz meža profesionālu apsaimniekošanu un apsaimniekošanas plānošanu. Kā rāda Skandināvijas valstu ilglaicīga pieredze, šāda meža apsaimniekošana ekonomiski dzīvotspējīgāka. MSNP 2020 ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas mērķa sasniegšanai paredz meža īpašnieku kooperācijas attīstību, tam piesaistot LAP finansējumu. Papildus tam ZM norāda, ka Vīnes Eiropas meža ministru konferences rezolūcija „Ilgspējīgas Eiropas mežu apsaimniekošanas ekonomiskās dzīvotspējas veicināšana”

	uzsver, ka mežu ekonomiskā dzīvotspēja ir <u>ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas balsts un priekšnoteikums, lai saglabātu mežu daudzveidīgos labumus sabiedrības labā un dotu ieguldījumu ilgtspējīgā attīstībā un cilvēku iztikas nodrošināšanai, it sevišķi, lauku apvidos</u>
[LOB 19] „Pareizi izkopjot jaunaudzēstajiem kokiem ievērojami palielinās augšanas telpa un samazinās meža audzēšanas cikla ilgums, respektīvi, vēlamo rezultātu iegūst vidēji par 10-20 gadiem ātrāk...” (44. lpp.) Šis apgalvojums ir viens no piemēriem veiktā novērtējuma vienusīgumam. Nav vērtēts kā meža audzēšanas cikla samazināšanās ietekmētu meža bioloģisko daudzveidību, turklāt acīmredzot ar „vēlamo rezultātu” domāts iegūstamās koksnes apjoms.	ZM skaidrojums Šāds apgalvojums balstās uz ilglaicīgiem Latvijas mežzinātnes pētījumiem. Savukārt jaunaudzē kopšanas ietekme uz meža resursiem, uz bioloģisko daudzveidību, uz augsnes, gaisa un ūdeņu kvalitāti, kā arī ietekme uz ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu un klimata pārmaiņām vērtēta VPP 3.2.2 sadaļā <i>Mezsaimniecības un tās vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i>
[PDF 23] <i>Atbilstoši koku sugu sastāvam mežos pārsvarā tiek lietotas boreālajām koku sugām piemērotākais ciršanas veids – kailcirtes, kuru platība vidēji ir mazāka par 2 hektāriem</i> (44.lpp.). Lūgums sniegt pamatojumu šim apgalvojumam par ciršanas veidu un optimālā atvēruma lielumu boreālajos mežos. Vai šeit uzlūkot visi boreālie meži? Lūgums papildināt informāciju par ciršanas veidu un optimālā atvēruma lielumu melnalkšņu staignajos un platlapju mežos.	Iebildums ņemts vērā, teksts papildināts VPP 3.2.2 sadaļā <i>Mezsaimniecība, un tās vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i> ar dažādu ciršu veidu ietekmes novērtējumu.
[LOB 20] „...boreālajām koku sugām piemērotākais ciršanas veids – kailcirtes...” (44. lpp.) Lūdzam skaidrot jēdzienu „boreālās koku sugas” un skaidrot, kā izpaužas kailciršu piemērotība šīm sugām. LVMI „Silava” norāda, piemēram, ka dabā vienvecuma egļu (boreālajiem mežiem raksturīga koku suga!) audzes neveidojas, tāpēc „ļoti iespējams, ka pēc četrdesmit gadiem šie tīrie egļu meži sāks nīkuļot un tos nāksies nocirst pirms ciršanas vecuma sasniegšanas”. (http://www.la.lv/zinatnieki-bridina-no-eglu-meziem-varot-sanakt-tikai-papirmalka/)	Lūgums ņemts vērā, teksts papildināts VPP 3.2.2 sadaļā <i>Mezsaimniecība un tās vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums: Galvenajā cirtē ievāc galvenās cirtes vecumu (vai caurmēru) sasniegušā mežaudzē izaudzēto ražu. Galvenās ražas novākšanu var veikt ar izlases (pakāpenisko, regulēto vai grupu) ciršu paņēmieni, kā arī kailcirtē. Atbilstoši koku sugu sastāvam mežos pārsvarā tiek lietotas boreālajām (priedes, bērza, baltalkšņa, apses) koku sugām piemērotākais ciršanas veids – kailcirtes, kurā vienlaidus izcirstā platība vidēji ir mazāka par 2 hektāriem Jāatzīmē, ka citās valstīs par kailcirti neuzskata vienlaidus izcirtumu, kura platība mazāka par 3 ha. Kailcirtes ir arī racionālākais koksnes ražas ievākšanas veids, veido labvēlīgus apstākļus ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas konkurētspējas saglabāšanai globālajā tirgū. Šāds cirtes veids nodrošina telpu meža selekcijas rezultātu praktiskai realizācijai,</i>

	<i>t.i., meža atjaunošanai ar tādu meža reproduktīvo materiālu,, kam ir ģenētiski noteikta augstāka ražība. Priekšroku kailcirtei parasti dod pilnas biežības (biežība >0.7) vienvecuma audzēs, ja augsti koku bojājuma riski, piemēram: nenoturīgas augsnes, audze atklāta valdošajiem R, DR vējiem, kā arī novācot mežaudzes ar nozīmīgu pamežu (ievas, lazdas, korintes u.c.).</i>
[LDF 19] (44.lpp) Vides pārskata projekta 44. lpp. ir teikts, ka “<i>koksnes ieguve rada zināmu traucējumu meža ekosistēmā, ietekmē bioloģisko daudzveidību, ainavu, augsnes kvalitāti un ūdens līmeni</i>”, taču vides pārskatā ir nepieciešams arī analizēt, kā šīs ietekmes izpaužas Latvijas mežsaimniecības, tostarp cirsmu koncentrēšanas un sadrumstaloto privāto mežu apsaimniekošanas rezultātā. Tāpat nepieciešams izvērtēt kailcirtes un izlases ciršu izmantošanas potenciālu un nepieciešamību ne tikai no koku sugu, bet arī augšanas apstākļu, meža tipu un meža ekoloģisko un sociālo funkciju aspekta. Ja tiek minēts, ka kailciršu platība vidēji ir mazāka par 2 ha, lūdzam sniegt arī informāciju, kāds īpatsvars pēc nocirstās platības ir kailcirtes cirsmu platībām līdz 2 ha un kāds – cirmām, kas lielākas par 2 ha.	Lūgums ņemts vērā Teksts papildināts VPP 3.3.2 sadaļā <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i> ar galvenās cirtes ietekmi uz vidi (meža resursiem, uz bioloģisko daudzveidību, uz augsnes, gaisa un ūdeņu kvalitāti, kā arī ietekme uz ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu un klimata pārmaiņām) novērtējumu. Teksts papildināts ar informāciju par LVM darbību: realizējot kailcirtes priežu mežos un saglabājot dabiskam mežam raksturīgās struktūras, tiek atdarināts liela mēroga dabiskais traucējums – meža degšana, tai sekojošā augsnes sagatavošana veicina augsnes virskārtas mineralizāciju; realizējot izlases un pakāpeniskās cirtes, tiek atdarināti zemas intensitātes dabiskie traucējumi (vējgāzes, atsevišķu koku izgāšanās, slimību un kaitēkļu bojājumi), veidojot atvērumus audzes vainaga klājā, saglabājot audzes stabilitāti, mikroklimatu, saglabājot dabiskam mežam raksturīgās struktūras (bioloģiski vecie koki, sausie koki un atmirusī koksne dažādās trūdēšanas stadijās, pamežs, paauga, pārmitrās ieplakas, īslaicīgi vai pastāvīgi pārplūstoši klajumi, neskartas koku grupas), meža videi raksturīgo sugu daudzveidību (dobumainie koki, dzeņveidīgo putnu izkalti koki, veci celmi un koksnes sēnes, skudru pūžņi un putnu ligzdas). Kā vienā, tā otrā gadījumā tiek veicināta mozaikveida audzes struktūras veidošanās. Savukārt meža masīvu/ainavu līmenī, plānojot meža apsaimniekošanu, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai AS „LVM” nodrošina, ka 70 gadus un vecāku audžu īpatsvars netiek samazināts zem noteiktā, AS „LVM” neatjauno meža meliorācijas sistēmas vietās, kur tas var negatīvi ietekmēt pārmitro mežu biotopu dabisko attīstību, saglabā

	ainavā dabas daudzveidībai īpaši nozīmīgas vietas (aizsargājamo sugu dzīvotnes, aizsargājamus biotopus, meža robežjoslas ar ūdeņiem, mitrzemēm, citām nemeža zemēm). Teksts papildināts ar VMD informāciju par kailciršu platību: Saskaņā ar VND informāciju vidējā kailcirtes platība 2012., 2013. un 2014. gadā valstī bija attiecīgi 1.44, 1.44 un 1.32 hektāri. Jāatzīmē, ka citās Eiropas valstīs par kailcirti neuzskata vienlaidus izcirtumu, kura platība mazāka par 3 ha.
[LOB 21] „Koksne ir būtiskākais meža ekosistēmu resurss.” (44. lpp.) Pēc kādiem kritērijiem tiek vērtēts, ka koksne ir „būtiskākais resurss”?	ZM skaidrojums Mežsaimniecības un mežistrādes devums (neto apgrozījums) valsts ekonomikā 2011. gadā ir vairāk, kā 5 reizes lielāks par mežā iegūto nekoksnes produktu un pakalpojumu vērtību kopā ņemot (avots: Buklets „Meža nozare skaitļos un faktos” www.zm.gov.lv).
[LDF 20] (44.lpp) Tā kā MK 21.06.2010. sēdes protokollēmums paredz Meža un saistīto nozaru pamatnostādņēs ietvert “arī maksimāli pieļaujamo koku ciršanas apjomu noteikšanas pamatprincipus, kuros ietverti ekonomiskie, dabas aizsardzības un sociālie aspekti”, bet publiska diskusija par šiem principiem pamatnostādņu projekta izstrādes laikā nav notikusi, vides pārskatā minēto aspektu iekļaušana/neiekļaušana pamatnostādņēs būtu īpaši rūpīgi jāvērtē. Atbalstām pamatnostādņu projektā iekļautos principus ciršanas apjomu noteikšanai (45. lpp.), taču mūsu ieskatā ar tiem nepietiek, lai atrisinātu šādas pašlaik ļoti aktuālas problēmas: 1) AS “LVM” veikto dabas vērtību inventarizāciju rezultāti netiek iekļauti valsts dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” un nav pieejami vides aizsardzības institūcijām un sabiedrībai; 2) nosakot maksimāli pieļaujamo ciršanas apjomu valsts mežos netiek ņemtas vērā aizsargājamās sugas un biotopi, kas atrodas platībās bez juridiski noteikta galvenās cirtes aizlieguma; 3) nav paredzēti nekādi risinājumi vai nosacījumi sociāli un ainaviski nozīmīgo mežu apsaimniekošanai; 4) maksimāli pieļaujama ciršanas apjoms praksē tiek uzskatīts par “nocērtamo apjomu” un, ņemot vērā trīs iepriekš minētās problēmas, rada lielus riskus ekoloģiski un sociāli nozīmīgu mežu nociršanai kailcirtē. Konkrēts apliecinājums šādu problēmu	ZM skaidrojums Minēto problēmu uzskaitījums nesatiecas uz maksimāli pieļaujamo ciršanas apjomu noteikšanas principiem, bet attiecas uz meža apsaimniekošanas praksi. Mežsaimniecības (meža apsaimniekošanas) ilgtspējība, t.sk. maksimālo ciršanas apjomu ietekme, vērtēta atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 7. maija noteikumiem Nr. 248 „Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanas kārtība”, saskaņā ar 6 Paneiropas meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas kritērijiem: (1) meža resursu saglabāšana, atbilstoša uzlabošana un to ieguldījumu globālajā oglekļa apritē, (2) meža ekosistēmu veselības un dzīvotspējas uzturēšana, (3) meža produktīvo funkciju uzturēšana un attīstība, (3) meža aizsargājošo funkciju uzturēšana un atbilstoša uzlabošana meža apsaimniekošanā un (6) sociālekonomisko funkciju un priekšnoteikumu uzturēšana. ZM norāda, ka AS „LVM” ciršanas apjomus nosaka atbilstoši

pastāvēšanai ir smagās diskusijas par AS "LVM" ekomežu apsaimniekošanu, bet pamatnostādņu projekts neparedz nekādu atbalstu AS "LVM" centieniem ekomežos respektēt dabas un sociālās interese. Tādējādi arī vides pārskatā ir **jāiekļauj izvērtējums par augstāk minētajām problēmām un jāpiedāvā risinājumi ietekmes mazināšanai**. Tostarp vides pārskatā jāanalizē līdzšinējā Dabas aizsardzības pārvaldes un AS "LVM" pieredze MK noteiktā "ciršanas apjoma izpildē" sugu un biotopu aizsardzības un mežu sociālās nozīmes kontekstā un **jāpiedāvā papildus risinājumi pamatnostādņu projektā iekļautajiem principiem un rīcībām**.

LVM apstiprinātajai stratēģijai un aprēķina atbilstoši LVM stratēģiskās plānošanas modelim, kas ietver vides un ekonomiskos nosacījumus. Tādējādi: 2001-2005. gadu periodā AS „LVM” galvenajā cirtē nocirta 69.5% no MK maksimāli atļautā platības apjoma, 2006.–2010. gadu periodā – 92.2%, bet 2010.–2015. gadu periodā – 87.4%.

LVM stratēģiskās plānošanas modelis paredz šādus nosacījumus:

Vides nosacījumi:

- *neplāno ciršanu audzēs, kas sasniegušas noteiktu vecumu, piem. priedei > 161, eglei > 151, bērzam >121, apsei > 101, osim > 91, melnalksnim > 91, baltalksnim >61. Ozolu audzēs ciršanu neplāno vispār;*
- tiek noteikts valdošo koku sugu mežaudžu īpatsvars LVM apsaimniekotajos mežos: priedei > 35%, eglei >=20%, bērzam >=20%, melnalksnim >=4%;
- Oglekļa uzkrājums un CO₂ bilance nedrīkst samazināties;
- Dabas aizsardzības teritoriju (nogabalu platības ar fiksētu vietu) īpatsvars: 1. un 2. apsaimniekošanas mērķa mežaudžu kopējā platība ir lielāka vai vienāda ar 15% no kopējās mežaudžu platības; 3. apsaimniekošanas mērķa mežaudžu kopējā platība attiecībā pret kopējo mežaudžu platību no 1. līdz 3. periodam palielinās >=10-12.5%;
- Bioloģiskai daudzveidībai nozīmīgu un potenciāli nozīmīgu audžu (Dažādvecuma meža biotopi) kopējā platība nesamazinās šādām audzēm: Ia bonitātes priežu audzes (vecākas par 140 gadiem), I bon. priežu audzes (vecākas par 130 gadiem), II bon priežu audzes (vecākas par 115 gadiem), III bon priežu audzes (vecākas par 105 gadiem), IV bon priežu audzes (vecākas par 90 gadiem), V bon priežu audzes (vecākas par 75 gadiem).
- Nedrīkst samazināties arī bērzu un apšu audžu kopējā platība,

	bērzu tīraudžu kopējā platība, bērzu mistraudžu kopējā platība, egļu tīraudžu kopējā platība, egļu mistraudžu kopējā platība, melnalkšņu tīraudžu kopējā platība, melnalkšņu mistraudžu kopējā platība, kā arī Ba, Oz, Os audžu kopējā platība. <u>Ekonomiskie nosacījumi:</u> – optimizācijas mērķis - maksimizēt mežaudžu tīro tagadnes vērtību (TTV) nākamajos periodos – <i>pieļaujamās peļņas svārstības starp periodiem $\leq 20\%$,</i> – <i>tieks noteikts mazākais pieļaujamais stratēģisko sortimentu piegādes apjoms jebkurā periodā,</i> – <i>pieļaujamās kopējo koksnes produktu piegāžu svārstības starp periodiem: pieaugums $\leq 20\%$, samazinājums $\geq 15\%$</i> Kā norādīts iepriekš AS „LVM” un DAP speciālisti izvērtē iespēju, kā dabas vērtību inventarizācijas rezultātu iekļaut dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols”
[LOB 22] „Meža ceļu blīvums samazina pievešanas attālumu mežistrādes procesā, samazinot augsnes sablīvēšanu un saimnieciskās darbības rezultātā radušos gaisa piesārņojumu un SEG emisijas...” (45. lpp.) Lūdzam dot atsauci uz salīdzinošiem datiem (ceļš salīdzinājumā ar mežu bez ceļa) par augsnes sablīvēšanos, gaisa piesārņojumu un SEG emisijām, kas pamato šo apgalvojumu.	Lūgums ņemts vērā Teksts papildināts VPP 3.3.2 sadaļā <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i> <i>Optimāls meža ceļu blīvums samazina pievešanas attālumu mežistrādes procesā, samazina augsnes sablīvēšanu, un saimnieciskās darbības rezultātā radušos gaisa piesārņojumu un SEG emisijas, kā arī samazina meža produkcijas pašizmaksu, palielina mežaudžu pieejamību, it īpaši ilgtermiņa perspektīvā, nodrošinot iespēju īstenot oglekļa piesaisti veicinošus pasākumus meža apsaimniekošanā audzēs, kas pašlaik nav pieejamas saimnieciskajai darbībai. Latvijā pētījumi ceļu būves ietekmes kvantificēšanai nav veikti, taču, ja salīdzina Somijas un Zviedrijas dienvidus, kur ceļu meža blīvums ir vairākkārt lielāks, un oglekļa piesaiste un meža apsaimniekošanas radītais aizstāšanas efekts arī ir lielāks, nekā Latvijā</i>

	<i>Saskaņā LVMI „Silava” veiktajiem pētījumos un arī, piem. (Seidl et al., 2014 Neture Climate Change) konstatēts, ka viens no nozīmīgiem aspektiem, kas saistīts ar klimata izmaiņām, ir sagaidāma vēja bojājumu apjoma palielināšanās. Turklāt, ņemot vērā dzīves vides uzlabošanas vairākumam dendrofāgo kukaiņu sugu, tie var būt ne tikai tiešie (vēja) bojājumi, bet arī sekundārie bojājumi. Savlaicīgu kopšanas ciršu izpilde un neproduktīvo (t.sk., piemēram, sabrūkošo egļu audžu uz kūdras augsnēm) savlaicīga nomaiņa veicinās audžu noturību, samazinot bojājumu apjomu. Piemērota infrastruktūra uzlabos iespējas operatīvi likvidēt vētras sekas, samazinot sekundāro bojājumu apjomu. Tātad kopumā plānotie pasākumi veicinās audžu pielāgošanos (dzīvotspējas saglabāšanos). Otrs klimata izmaiņu aspekts ir ugunsbīstamības paaugstināšanās (skat. Silavas pētījumu pārskatus) – piemērotas infrastruktūras izveidei ir izšķiroša loma ugunsgrēku savlaicīgā konstatēšanā un to bojājumu apjoma samazināšanā</i>
[VVD 5] (45.lpp)3) Vides pārskatā ir nepieciešams detalizētāk izvērtēt meža ceļu ietekmi uz meža fragmentāciju, kā arī izvērtēt un pamatot meža ceļa platuma 20 metri nepieciešamību	Priekšlikums ņemts vērā VPP sadaļā 3.3.2. <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i> teksts precizēts ar skaidrojumu kādu ietekmi ceļu būves un rekonstrukcija atstās uz bioloģisko daudzveidību, t.sk. uz meža fragmentāciju: Kā fragmentācijas piemērs tiek pieminēta klasisko autoceļu ietekme, kur tiek veidoti uzbērumi un ierīkoti nožogojumi, tādējādi ietekmējot (izolējot) atsevišķas dzīvnieku populācijas. Līdz 20metrim platus meža ceļus nevar uzskatīt par mežu fragmentāciju, jo pašizrobošanās kā pozitīvā pazīme ir minēta visiem meža biotopiem, piem., sausā skujkoku mežā traucējums noteiktā apjomā un intensitātē ir nepieciešams, piemēram – ceļmalas, kā augu un sugu sabiedrību dažādotāji. Savukārt, pārmitros meža masīvos, kur svarīgs ir stabils hidroloģiskais režīms, atvērums ir cita nozīme. Kas attiecas uz augu sugu (tai skaitā sūnu, ķērpju, sēņu izplatību) – meža atvērums līdz dažu desmitu metru platumam būtiski neietekmē šo sugu

	izplatības iespējas. Papildus atvērumi meža klājā rada labvēlīgus apstākļus saulmīļu sugu attīstībai, un tām sugām, kuru dzīvotnes ir saistītas ar mežmalām, kā arī ceļmalās un grāvju malās bieži savairojas sugas ar pazeminātu konkurences spēju (tāda raksturīga daudzām aizsargājamām sugām), radot apkārtnē noturīgu sēkļu un sporu banku, kas ļauj ilgstoši sugai saglabāties apkārtnē. Sugas ar pazeminātu konkurences spēju, kas var veiksmīgi izmantot ceļmalas, grāvmalas un "jaunradītas" mežmalas ir gan starp invazīvajām, gar retajām un aizsargājamajām augu sugām (piemēram, dzegužpirkstītēm vitālākās populācijas ir tieši ceļmalās; pēdējos gados Latvijā konstatētajai garlapu cefalanterai abas atradnes ir ceļmalās, arī bruņcepuru dzegužpuķei liela daļa atradņu ir ceļmalās, jo no grants seguma un putekļiem rodas paaugstināts kaļķu saturs augsnē).
[LDF 21] (45.-46. Lpp) Vides pārskata projekta 45.-46. lpp. nepieciešams analizēt arī meža infrastruktūras (meža ceļu un meliorācijas sistēmu) renovācijas, rekonstrukcijas un būvniecības ietekmi uz vidi un bioloģisko daudzveidību un paredzēt attiecīgus piesardzības pasākumus ne tikai AS "LVM" apsaimniekotajos mežos.	Priekšlikums ņemts vērā VPP sadaļā 3.3.2. <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i> teksts precizēts ar skaidrojumu kādu ietekmi ceļu būves un rekonstrukcija atstās uz meža resursiem, bioloģisko daudzveidību, augsnes, gaisa un ūdeņu kvalitāti, kā arī ietekme uz ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu un klimata pārmaiņām Skat.iepriekš
[PDF 24] <i>Meliorācijas sistēmu atjaunošana un renovācija (46.lpp.)</i> Aprakstā nav sniegta informācija, par pasākuma negatīvo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību.	Priekšlikums ņemts vērā VPP 5.2. sadaļā precizēts Meliorācijas sistēmu atjaunošana un renovācija <u>tiešā pozitīvā un negatīvā</u> ietekme vērtējums uz meža resursiem, bioloģisko daudzveidību, augsnes, gaisa un ūdeņu kvalitāti, kā arī ietekme uz ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu un klimata pārmaiņām, t.sk. uz meža fragmentāciju.
[LOB 23] "Aptuveni 90% Latvijas zemju cieš no pārlieta mitruma." (46. lpp.) Lūdzam konkrēti norādīt, kā saprotams tas, ka "zemes cieš".	Priekšlikums ņemts vērā VPP sadaļā 3.3.2. <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i> teksts precizēts: <i>Aptuveni 90% Latvijas teritorijas potenciāli pakļautas pārlieta</i>

[LOB 24] „...nepietiekama augsnes mitruma regulēšana veicina augšņu degradāciju...” (46. lpp.) Lūdzam skaidrot, kas tiek saprasts ar "augšņu degradāciju". Vai, piemēram, tiek uzskatīts, ka dabiskie slapjie meži aug uz degradētām augsnēm? Jānorāda, ka nosusināšanai ir arī būtisks negatīvs efekts uz slapjo meža biotopu ekosistēmām. Nav arī korekti apgalvot, ka nosusināšana veicina ūdens resursu līdzsvarotu izmantošanu, jo meliorācijas sistēmas veicina sedimentu pieplūšanu upēs, sagrauj dabiskās paliņu ekosistēmas, samazina ūdens pašattīrīšanās spējas, strauji novadot plūdu ūdeņus veicina plūdu risku upju lejtecēs un mazūdens periodā samazina ūdens pieplūdi mazajās upēs, kas citādi barotos no palienēs akumulētajiem plūdu ūdeņiem.	<i>mitruma riskam.</i> Priekšlikums ņemts vērā VPP 5.2. sadaļā precizēts meliorācijas sistēmu atjaunošanas un renovācijas tiešās pozitīvās un negatīvās ietekmes vērtējums uz meža resursiem, bioloģisko daudzveidību, augsnes, gaisa un ūdeņu kvalitāti, kā arī ietekme uz ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu un klimata pārmaiņām ZM norāda, ka dabiskās paliņu ekosistēmas degradē nevis meliorācijas sistēmas, bet upju pārrakšana, kas nav akceptējama kā meža meliorācijas sastāvdaļa. Paliņu pļavas, kurām cauri iet meliorācijas grāvji, pēc meliorācijas parasti nepārveidojas par meža ekosistēmām, jo augsnes mikroflora nav piemērota kokaudzes augšanai. Meža meliorācija Latvijā veicina ūdens resursu līdzsvarotu izmantošanu, samazinot pavasara plūdus un palielinot ūdens daudzumu vasaras mazūdens periodā. Pavasara plūdu intensitāte nosusinātās teritorijās ir zemāka, jo pa grāvjiem ūdens plūst arī ziemā, tādējādi drenējot augsni, kura rezultātā pavasarī meliorēta platība ir labāk sagatavota plūdiem nekā nemeliorēta, kur augsne ir pilnīgi piesātināta ar ūdeni.
[LOB 25] „Meliorācijas sistēmu atjaunošana ir investīciju ietilpīgs ilgtermiņa ieguldījums meža vērtības saglabāšanā,...” (46. lpp.) Acīmredzot šajā gadījumā tiek runāts tikai par koksnes vērtību, taču jāņem vērā meliorācijas negatīvā ietekme uz citiem ekosistēmu pakalpojumiem (sk. iepriekšējo komentāru), meža biotopiem un meža sugu dzīvotnēm.	Meliorācijas sistēmu atjaunošanas ietekme uz meža resursiem, uz bioloģisko daudzveidību, uz augsnes, gaisa un ūdeņu kvalitāti, kā arī ietekme uz ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu un klimata pārmaiņām vērtēta VPP 5.1. sadaļas <i>Vispārējs mežsaimnieciskās darbības ietekmes uz vidi novērtējums</i> un 5.2. sadaļā pasākumu ietekmes līmenī
[LOB 26] „LVM jau plānošanas procesā izslēdz tās darbības, kam varētu būt būtiska negatīva ietekme uz vidi.” (46. lpp.) Jānorāda, kādas konkrēti darbības un pēc kādiem kritērijiem tiek izslēgtas jau plānošanas procesā, citādi tiek radīts maldīgs priekšstats, ka nekas no LVM praktiski veiktajām darbībām neatstāj būtisku negatīvu ietekmi uz vidi.	Lūdzu skatīt informāciju: <u>Valsts mežu apsaimniekotāja AS „LVM” veiktie pasākumi meža apsaimniekošanas ietekmes uz vidi samazināšanai</u> Ar informāciju par plānotajām darbībām, kurām tiek gatavoti vērtējumi par ietekmi uz vidi, var iepazīties LVM mājaslapā <u>www.lvm.lv/lat/mezs/par_mezu/fakti/</u>, kā arī sniegt priekšlikumus un uzdot jautājumus. ZM norāda, ka LVM organizējot meža darbus, veic pasākumus,

	lai tuvinātu ekosistēmas to dabiskajai struktūrai, un saglabā meža struktūras elementus, kas uztur bioloģisko daudzveidību, t.sk.: - 35% no atjaunojamām meža platībām atjauno dabiski; - veicot kopšanas cirtes, skuju koku audzēs nodrošina vismaz 5% lapu koku piemistrojumu un platlapju īpatsvara pieaugumu; - daļai iepriekš nosusināto mežu meliorācijas sistēmu atjaunošanu neveic, tādējādi veicinot dabisko struktūru atjaunošanos šajās ekosistēmās; - saudzē kokus ar lielajām putnu ligzdām, mitras ieplakas, lapsu un āpšu alas, pamežu, paaugu, atmirušu koksni (vismaz 5 m³ uz ha), izdzīvojušu un atmirušu koku grupas degušās mežaudzēs un citus bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai svarīgus meža struktūras elementus; - 5% no galvenās cirtes cirsmas izstrādā ar izlases cirtes metodi, bet 65% no visām kailcirtēm platība ir mazāka par 2 ha; - cirmās saglabā divas reizes vairāk ekoloģisko koku, nekā normatīvajos aktos noteikts, pārejas joslās no meža uz atklātām ekosistēmām – 4 reizes, bet pārmitros lapu koku mežos, kur dominē melnalksnis – 6 reizes vairāk ekoloģisko koku (t. i., vismaz 140 tūkst. koku gadā un 80 tūkst. koku vairāk nekā normatīvajos aktos noteikts).
[PDF 25] 46.lpp – 47.lpp sniegts ieskats AS „Latvijas valsts meži” īstenotos pasākumos ietekmes uz vidi mazināšanai. Lūgums papildināt ar informāciju par ietekmes uz vidi mazināšanas pasākumiem citos mežos. AS Latvijas valsts meži tiesiskā valdījumā ir mazāk par pusi Latvijas mežu. Ja gadījumā redakcijas autori uzskata, ka AS Latvijas valsts meži valdījumā esošajās teritorijās bioloģiskās daudzveidības aizsardzības pasākumi kompensē vai daļēji kompensē visos mežos šo vajadzības īstenošanu, tad tas nav šobrīd esošajā redakcija norādīts.	Lūgums ņemts vērā VPP teksts papildināts ar informāciju, kādi pasākumi jāveic meža apsaimniekošanā, lai nodrošinātu ietekmes uz vidi mazināšanu meža apsaimniekošanas procesā: <i>Meža likums nosaka, ka meža īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākums ir ievērot vispārējās dabas aizsardzības prasības, lai:</i> 1) nodrošinātu meža bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu;

2) saglabātu meža spēju pasargāt augsni no erozijas;
3) pasargātu virszemes un pazemes ūdeņus no piesārņošanas;

4) saglabātu būtiskus kultūras mantojuma elementus mežā;

5) veicinātu meža noturību un pielāgošanos klimata pārmaiņām.

Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai mežos papildus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem un aizsargjoslām tiek noteikti un saglabāti bioloģiski nozīmīgi meža struktūras elementi. Līdz ar to visiem meža īpašniekiem ir saistoši saglabāt mežaudzes ezeru un purvu salās, meža pudurus, mežaudzes ūdensteču un ūdenstilpju palienēs, ģeoloģiskus un ģeomorfoloģiskus veidojumus – gravas, kritenes, noslīdeņus, iežu atsegumus un vietējas un valsts nozīmes dižakmeņus, avotus un avoksnājus, apaugumu mikroieplakās, mežmalas un bioloģiski vērtīgas mežaudzes.

Lai saglabātu ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus, pa tiem un 10 metru platā joslā no gravu, kriteņu, noslīdeņu un iežu atsegumu augšējās malas aizliegts pārvietoties ar mehāniskiem transportlīdzekļiem, kā arī pārvietot un bojāt dižakmeņus.

Mežaudzēs aizliegts cirst un izvākt ekoloģiskos kokus, kokus ar lielām putnu ligzdām, dobumainus kokus, sausos kokus un citus kokus, kas saglabāti saskaņā ar normatīvajiem aktiem par koku ciršanu mežā. Cirsmās ir jāsaglabā vismaz 5 ekoloģiskie koki un 4 resnākie sausie krituši koki, ja tādi cirsmā ir.

Savukārt, lai saglabātu mežu ainavisko daudzveidību un barošanās vietas meža dzīvniekiem, laucēs, izņemot medijamo dzīvnieku piebarošanas lauces, ir aizliegta augsnes apstrāde un meža sēšana vai stādīšana.

Aizsargjoslās ap purviem ir aizliegts ierīkot jaunus meliorācijas grāvjus, ja tas nav nepieciešamu purvu vai citu zemes lietojuma veidu (ārpus meža) teritoriju apsaimniekošanai.

	<i>Meža apsaimniekošanā izmanto paņēmienu, kas neizraisa augsnes eroziju, kura rada cilmieža atsegumus.</i> <i>Lai netraucētu dzīvniekus vairošanās sezonā, vairākām mežsaimnieciskām darbībām ir noteikti sezonāli ierobežojumi, tostarp ir noteikts, ka no 1.aprīļa līdz 30. jūnijam visos mežos aizliegta līdz 10 gadu vecu priežu un lapu koku un līdz 20 gadu vecu egļu mežaudžu kopšana, bet no 1.aprīļa līdz 30. jūnijam bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgajās teritorijās neveic koku ciršanu, augsnes sagatavošanu un meža atjaunošanu ar motorizētu tehniku. Papildus no 15.aprīļa līdz 30. jūnijam aizliegta galvenā cirte pilsētas mežos un no 1.aprīļa līdz 30. septembrim aizliegta galvenā cirte Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotās saimnieciskās darbības joslā.</i>
[LOB 27] „LVM veic pasākumus, lai tuvinātu ekosistēmas to dabiskajai struktūrai (..)Daži piemēri: – 35% no atjaunojamām meža platībām atjauno dabiski; – 5% no galvenās cirtes cirsmas izstrādā ar izlases cirtes metodi, bet 65% no visām kailcirtēm platība ir mazāka par 2 ha;” (47. lpp.) Norādītie piemēri liecina par to, ka LVM mežu apsaimniekošanā izvēlas gandrīz tikai kailcirtes (95% galvenās cirtes cirsmu) un dod priekšroku mežu mākslīgai atjaunošanai (65% no atjaunotajām platībām). Līdz ar to šie piemēri ir ne tikai pretrunā ar minēto ekosistēmu tuvināšanu to dabiskajai struktūrai, bet arī ar citiem līdzsvarotiem un ilgtspējīgiem mežu apsaimniekošanas uzdevumiem (piemēram, saglabāt mežu bioloģisko daudzveidību un nodrošināt mežu spēju pielāgoties klimata pārmaiņām).	Iebildums ņemts vērā VPP teksts papildināts: ZM norāda uz LVM veiktajiem pasākumiem meža bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā: <i>Lai saglabātu mežu bioloģisko daudzveidību vairāk, kā 16,3% no mežiem LVM apsaimnieko dabas aizsardzībai - neiejaucoties vai ar nebūtisku koksnes ieguvu. Koksnes audzēšanas (saimnieciskā meža) platībās, realizējot kailcirtes priežu mežos un saglabājot dabiskam mežam raksturīgās struktūras, tiek atdarināts liela mēroga dabiskais traucējums – meža degšana, tai sekojošā augsnes sagatavošana veicina augsnes virskārtas mineralizāciju; realizējot izlases un pakāpeniskās cirtes, tiek atdarināti zemas intensitātes dabiskie traucējumi (vējgāzes, atsevišķu koku izgāšanās, slimību un kaitēkļu bojājumi), veidojot atvērumus audzes vainaga klājā, saglabājot audzes stabilitāti, mikroklīmu, saglabājot dabiskam mežam raksturīgās struktūras (bioloģiski vecie koki, sausie koki un atmirusī koksne dažādās trūdēšanas stadijās, pamežs, paauga, pārmitrās ieplakas, īslaicīgi vai pastāvīgi pārplūstoši klajumi,</i>

	neskartas koku grupas), meža videi raksturīgo sugu daudzveidību (dobumainie koki, dzeņveidīgo putnu izkalti koki, veci celmi un koksnes sēnes, skudru pūžņi un putnu ligzdas). Kā vienā, tā otrā gadījumā tiek veicināta mozaikveida audzes struktūras veidošanās. Savukārt meža masīvu/ainavu līmenī, plānojot meža apsaimniekošanu, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai LVM nodrošina, ka 70 gadus un vecāku audžu īpatsvars netiek samazināts zem noteiktā, LVM neatjauno meža meliorācijas sistēmas vietās, kur tas var negatīvi ietekmēt pārmitro mežu biotopu dabisko attīstību, saglabā ainavā dabas daudzveidībai īpaši nozīmīgas vietas (aizsargājamu sugu dzīvotnes, aizsargājamus biotopus, meža robežjoslas ar ūdeņiem, mitrzemēm, citām nemeža zemēm).
[PDF 26] 5% no galvenās cirtes cirsmas izstrādā ar izlases cirtes metodi, bet 65% no visām kailcirtēm platība ir mazāka par 2 ha (47.lpp.). No dabas aizsardzības viedokļa neizsakoša informācija – kailcirtes pielietojums pēc būtības rada būtisku negatīvu ietekmi uz vidi. Lūgums sniegt skaidrojumu - vai 5% izlases cirtes pielietojums AS Latvijas valsts meža valdījumā esošajos mežos ir pietiekošs no meža ekoloģijas viedokļa? [Svetlana Čertova] ...Mans ieteikums ir meža apsaimniekošanā izmantot tikai izveles izcirtumus. Jo kailcirtes ir briesmīgi kaitīgi mežām, it īpaši augiem... Izveles izcirtumi saglaba mežu, augu daudzveidību. Arī dot iespēju saglabaties mežam kā tadām. Īstā mežā vienmēr ir tadi koki kuri dzīvos tikai dažus gadus vel un tadus kokus labi izvest no meža un izmantot rūpniecībā. Izņemot vecus kokus no mēža mēs dodām vietu augt jauniem kokiem. Paldies par uzmanību.	ZM skaidrojums Galvenās cirtes ietekme uz meža resursiem, uz bioloģisko daudzveidību, uz augsnes, gaisa un ūdeņu kvalitāti, kā arī ietekme uz ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu un klimata pārmaiņām vērtēta VPP 3.3.2. sadaļas <i>Mežsaimniecība un tās vispārējais ietekmes uz vidi novērtējums</i> Vides pārskata autori nevar piekrist apgalvojumam: „kailcirtes pielietojums pēc būtības rada būtisku negatīvu ietekmi uz vidi”. Šāds apgalvojums ir pretrunā mežsaimniecības praksei boreālajos un hemiboreālajos mežos, kuros kailcirtes ir tikusi īstenota ilgā laika periodā. Lielais bioloģiski vērtīgo mežu īpatsvars norāda, ka <u>ši ietekme nav bijusi būtiski negatīva.</u> Papildus tam, norādām uz vairākos VPP apspriešanās iesniegtajos komentāros norādīts uz dabisko traucējumu nepieciešamību meža apsaimniekošanā un to ietekmi uz bioloģisko daudzveidību
3.3.2. Mežsaimniecība <i>Iespējamās izmaiņas, ja MSNP2020 netiktu īstenotas</i>	
[PDF 27] (48.lpp.)MSNP 2020 viens no izvirzītajiem mērķiem ir Latvijas mežu	Lūgums ņemts vērā

<i>apsaimniekošana ir ilgtspējīga un starptautiski atzīta. Plānotie pasākumi Meža un meža zemes efektīva un ilgtspējīga apsaimniekošana un Meža apsaimniekošanas risku mazināšana dos būtisku ieguldījumu mērķa sasniegšanā. Nerealizējot pamatnostādnes un plānotos pasākumus neuzlabosies privāto meža resursu stāvoklis, produktivitāte, dzīvotspēja. Nepieaugs arī meža bioloģiskās daudzveidība un zināšanas par meža bioloģiskās daudzveidības stāvokli, kas, savukārt, arī turpmāk nenodrošinās iespēju zinātniski pamatoru lēmumu pieņemšanai par meža apsaimniekošanu un normatīvā regulējuma normām.</i> Nav saprotams, kuri no pasākumiem dos ieguldījumu vides (iesk. bioloģisko daudzveidību) vai sociālo problēmu risināšanā (ilgtspējīgas mežsaimniecības būtība). Lūgums precizēt šo sadaļu. [LDF 22] (48.lpp.). Nepieciešams konkrēts skaidrojums, dodot atsauces uz pamatnostādņu projekta paredzētajiem pasākumiem, kādēļ pamatnostādņu projekta nerealizēšanas gadījumā “nepieaugs arī meža bioloģiskās daudzveidība” (48.lpp.).	VPP sadaļa precizēta: <i>MSNP 2020 ir izvirzīti mērķi: (1)Latvijas mežu apsaimniekošana ir ilgtspējīga un starptautiski atzīta; (3) Meža un saistīto nozaru attīstībai atbilstošs izglītības un zinātniskais potenciāls un cilvēkresursu prasmju līmenis. Plānoto rīcības virzienu (1) Meža un meža zemes efektīva un ilgtspējīga apsaimniekošana un (2) Meža apsaimniekošanas risku mazināšana ietvaros plānotie pasākumi atstās tiešu un netiešu ietekmi uz vidi (uz meža resursiem, bioloģisko daudzveidību, augsnes, gaisa un ūdeņu kvalitāti, kā arī ietekme uz ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu un klimata pārmaiņām), kas kopumā novērtēta pozitīvi.</i> <i>Savukārt rīcības virzienu: (1) Meža nozares zinātnes attīstība, (2) Meža nozares izglītības attīstība, un (3) Sabiedrības un meža īpašnieku informēšana un izglītošana plānotie pasākumi atstās netiešu pozitīvu ietekmi uz vidi.</i> <i>Nerealizējot pamatnostādnes, netiks uzlabota ietekme uz vidi, t.sk ietekme uz meža resursiem, bioloģisko daudzveidību, augsnes, gaisa un ūdeņu kvalitāti, kā arī ietekme uz ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu un klimata pārmaiņām.</i> <i>Atsevišķu meža apsaimniekošanas pasākumu tiešā un netiešā ietekme vidi apskatīta atsevišķi.</i>
3.3.3. Saistītās nozares 3.3.3.2. Būvniecība <i>Iespējamās izmaiņas, ja MSNP 2020 netiktu īstenotas</i>	
[LOB 28] <i>Iespējamās izmaiņas, ja MSNP 2020 netiktu īstenotas (50. lpp.)</i> Šajā nodaļā aplūkota ietekme uz būvniecības nozari, nevis vidi.	Iebildums ņemts vērā VPP sadaļa precizēta: <i>MSNP 2020 īstenošana neatstās tiešu ietekmi uz būvniecības nozari, jo neplāno pasākumus būvniecības nozares attīstībai. Tomēr, Pamatnostādnēs izvirzītā mērķa „Latvijas meža nozares produkcija ir konkurētspējīga ar augstu pievienoto vērtību un atbilst klienta vajadzībām” sasniegšanai plānotie pasākumi: (1) Atbalsīt ārvalstu kompetenču un tehnoloģiju pārnesi meža nozares uzņēmumu attīstībai un (3) Veicināt koksnes produktu</i>

	<i>patēriņu vietējā tirgū, piem., būvniecībā (t.sk. valsts un pašvaldību pasūtījumos par prioritāru noteikt vietējo koku sugu produktu izmantošanu), un (3) Palielināt darba ražīgumu, pārejot uz jaunākās paaudzes tehnoloģijām un iekārtām, atstās netiešu, pozitīvu ietekmi uz vidi, jo pieaugs koka māju ražošanas apjomi, kas sekmēs arī būvniecības nozares mērķu sasniegšanu</i> <i>Nerealizējot pamatnostādnes netiks uzlabota ietekme uz vidi, t.sk ietekme uz meža resursiem, bioloģisko daudzveidību, augsnes, gaisa un ūdeņu kvalitāti, kā arī ietekme uz ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu un klimata pārmaiņām. Neīstenojot Pamatnostādnes, koka māju būvniecības tempi un koka būvju celtniecība Latvijā būs lēnāka.</i>
[PDF 28] 50.lpp. – 53.lpp. uzskaitīti Globālie/ES mērķi. Vairāk kā 10 Globālie/ES mērķi ir tieši virzīti uz <u>ilgtspējīgas mežsaimniecības attīstību vai vēl precīzāk uz bioloģiskās daudzveidības aizsardzību</u>. Diemžēl Pamatnostādnes nav virzītas uz ilgtspējīgas mežsaimniecības kvalitātēm nākotnē vides un sociālajās jomās, kuras pašreiz sagatavotas fragmentāri un nepilnīgi. Šobrīd vēl nav ietverti tādi jautājumi, kā apsaimniekošanas telpiskās plānošana, dabai tuvu meža apsaimniekošanas modeļu pielietojums, bioloģiski augstvērtīgu mežu aizsardzība, dabas atjaunošanas pasākumi, meža apsaimniekošanas sezonālo aprobežojumu nosacījumi, tādējādi nonākot potenciālās pretrunās, piemēram, ar ES Bioloģiskās daudzveidības stratēģiju līdz 2020. gadam.	MSNP 2020 vieni no mērķiem ir <i>Latvijas mežu apsaimniekošana ir ilgtspējīga un starptautiski atzīta</i> Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 7. maija noteikumiem Nr. 248 „Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanas kārtība”, ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu vērtē atbilstoši šādiem kritērijiem: (1)meža resursu saglabāšana, atbilstoša uzlabošana un to ieguldījumu globālajā oglekļa apritē, (2) meža ekosistēmu veselības un dzīvotspējas uzturēšana, (3) meža produktīvo funkciju uzturēšana un attīstība, (4) Meža ekosistēmu bioloģiskās daudzveidības uzturēšana, aizsardzība, (5) meža aizsargājošo funkciju uzturēšana un atbilstoša uzlabošana meža apsaimniekošanā, un atbilstoša uzlabošana un (6) sociālekonomisko funkciju un priekšnoteikumu uzturēšana. Pamatnostādņu projektā izvirzītie mērķi, plānotie rīcības virzieni un pasākumi/uzdevumi un sasniedzamie rezultāti ir vērsti uz <u>visu ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas kritēriju līdzsvarotu attīstību</u>
4.1. Starptautiskie mērķi un Eiropas Savienības politiku mērķi un Latvijas saistības	
[LDF 23] (50.lpp.) Nav saprotams, kādēļ vides pārskata projekts neskata ES vides politikas mērķus, kas ir noteikti tās normatīvajos aktos (direktīvās un regulās) un tiek pārņemti ar Latvijas likumdošanu (50.lpp.), tostarp Biotopu un Putnu direktīvas, kuru	ZM skaidrojums Latvijas likumdošanā Putnu direktīvas prasības pārņemtas ar Sugu un biotopu aizsardzības likumu, kurā iekļautas tiesību

prasību īstenošana ir tieši atkarīga arī no aktivitātēm meža nozarē. Attiecīgi vides pārskata projekts ir **jāpapildina ar ES nozīmes aizsargājamo biotopu un sugu stāvokļa analīzi, ko ietekmē mežsaimnieciskā darbība un pamatnostādņu projektā paredzētās rīcības jāizvērtē arī šo biotopu un sugu kontekstā.**

normas, kas izriet no: 1) Eiropas Padomes 1992. gada 21. maija direktīvas 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību; 2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 30. novembra direktīvas 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību. Eiropas Komisija ir izvērtējusi, kā Latvija pārņēmusi minēto direktīvu, un ir atzinusi, ka tā ir pārņemta Savukārt meža apsaimniekošanu regulējošie normatīvie akti nodrošina bioloģiskās daudzveidības aizsardzību meža apsaimniekošanas procesā. Meža likums un tam pakārtoties normatīvie akti nosaka, ka meža īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākums ir ievērot vispārējās dabas aizsardzības prasības, lai: (1) nodrošinātu meža bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, (2) saglabātu meža spēju pasargāt augsni no erozijas, (3) pasargātu virszemes un pazemes ūdeņus no piesārņošanas, (4) saglabātu būtiskus kultūras mantojuma elementus mežā, (5) veicinātu meža noturību un pielāgošanos klimata pārmaiņām.

Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai mežos papildus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem un aizsargjoslām tiek noteikti un saglabāti bioloģiski nozīmīgi meža struktūras elementi. Līdz ar to visiem meža īpašniekiem ir saistoši saglabāt mežaudzes ezeru un purvu salās, meža pudurus, mežaudzes ūdensteču un ūdenstilpju palienēs, ģeoloģiskus un ģeomorfoloģiskus veidojumus – gravas, kritenes, noslīdeņus, iežu atsegumus un vietējas un valsts nozīmes dižakmeņus, avotus un avoksnājus, apaugumu mikroieplakās, mežmalas un bioloģiski vērtīgas mežaudzes.

Lai saglabātu ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus, pa tiem un 10 metru platā joslā no gravu, kritēņu, noslīdeņu un iežu atsegumu augšējās malas aizliegts pārvietoties ar mehāniskiem transportlīdzekļiem, kā arī pārvietot un bojāt dižakmeņus.

Mežaudzēs aizliegts cirst un izvākt ekoloģiskos kokus, kokus ar lielām putnu ligzdām, dobumainus kokus, sausos kokus un citus kokus, kas saglabāti saskaņā ar normatīvajiem aktiem par

koku ciršanu mežā. Cirsmās ir jā saglabā vismaz 5 ekoloģiskie koki un 4 resnākie sausie krituši koki, ja tādi cirsmā ir.

Savukārt, lai saglabātu mežu ainavisko daudzveidību un barošanās vietas meža dzīvniekiem, laucēs, izņemot medijamo dzīvnieku piebarošanas lauces, ir aizliegta augsnes apstrāde un meža sēšana vai stādīšana.

Aizsargjoslās ap purviem ir aizliegts ierīkot jaunus meliorācijas grāvjus, ja tas nav nepieciešamu purvu vai citu zemes lietojuma veidu (ārpus meža) teritoriju apsaimniekošanai.

Meža apsaimniekošanā izmanto paņēmienu, kas neizraisa augsnes eroziju, kura rada cilmieža atsegumus.

Līdz Valsts meža dienesta lēmuma pieņemšanai par mikrolieguma izveidošanu vai par īpaši aizsargājama meža iecirkņa statusa atcelšanu ir aizliegts veikt mežsaimniecisko darbību vai veikt galveno cirti un rekonstruktīvo cirti mežos gravu nogāzēs; ūdens vai vēja erozijas apdraudēti mežos, mežos ap ārstniecības iestādēm, medņu riestu mežos, aizsargājamus botāniskos liegumos, aizsargājamus dzērvenāju liegumos, aizsargājamus zooloģiskos liegumos, aizsargājamus dabas parkos, aizsargājamus parkos, parku stādījumos, aizsargājamus kompleksos liegumos, aizsargājamus purvu liegumos, aizsargājamus meža biotopos, aizsargājamus augu sugu meža biotopos, aizsargājamus sēņu sugu meža biotopos, aizsargājamus dzīvnieku sugu meža biotopos, saudzes kvartālos, etalonaudzēs, meža augšanas apstākļu tipu etalonaudzēs, ģeoloģisko un ģeomorfoloģisko liegumu mežos, citi ģeoloģisko un ģeomorfoloģisko objektu mežos, audzēs ar izciliem kokiem, dižkoku audzēs, īpatnēju koku audzēs.

Normatīvo regulējumu, lai netraucētu dzīvniekus vairošanās sezonā skat. ZM skaidrojumu [LOB] komentāram pie Jaunaudžu kopšanas ietekmi.

MSNP 2020 vieni no pasākumiem ir uzturēt bioloģisko daudzveidību mežā saglabāšana, paredzot, ka VMD nodrošinās, lai meža apsaimniekošanā tiktu saudzēti un saglabāti bioloģiski

	nozīmīgi meža struktūras elementi. MSNP paredz atbalstīt NATURA 2000 meža teritoriju uzturēšanu 50000 ha platībā. Kā zināms, Natura 2000 teritorijās tiek aizsargāti arī aizsargājamie meža biotopi.
[LEB 13] VPP 50.lpp. ir norādīts, ka “daudzi ES vides politikas mērķi ir noteikti tās normatīvajos aktos (direktīvās un regulās). Tā kā tie ir pārņemti ar Latvijas likumdošanu, tad šis Vides pārskats to neskata”. LEB vēlas norādīt, ka daudzas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās sugas, kas iekļautas Eiropas Padomes 21.05.1992. direktīvā 92/43/EEK par dabisko biotopu, savvaļas faunas un floras aizsardzību, ir saistītas ar meža biotopiem, un MSNP 2020 tiešā veidā var ietekmēt to aizsardzības stāvokli Latvijā. Tādēļ ir nepieciešams izvērtēt MSNP 2020 iespējamo ietekmi uz labvēlīga aizsardzības stāvokļa nodrošināšnas iespējām šīm sugām	Lūdzu, skatīt komentāru iepriekšējo [LDF 23]
[LOB 29] 4.1. Starptautiskie mērķi un Eiropas Savienības politiku mērķi un Latvijas saistības (50.–54. lpp.) Šajā nodaļā sniegtā tabula jāpārstrādā, lai sniegtu patiesu priekšstatu par MSNP 2020 atbilstību starptautiskajiem mērķiem. Šobrīd pretī salīdzinoši konkrētiem mērķiem kolonnā „Globālie/ES mērķi” gandrīz visos gadījumos sniegts vispārīgais „Latvijas mežu apsaimniekošana ir ilgtspējīga un starptautiski atzīta”, norādot, ka atbilstība ir pozitīva („+”), pat tajos gadījumos, kad MSNP 2020 paredzētie pasākumi vismaz daļēji ir pretrunā ar starptautiskajiem mērķiem (piem., „meža apsaimniekošana ir pielāgota klimata pārmaiņām”, „ir apturēta bioloģiskās daudzveidības samazināšanās un apturēta mežu degradācija”). Turklāt daļā gadījumu starptautiskajiem mērķiem atbilstošie MSNP 2020 punkti nav norādīti vispār, vienalga atzīmējot pozitīvu atbilstību. Nav norādīta atbilstība Bernes konvencijai, Riodežaneiro konvencijai un Eiropas ainavu konvencijai.	Iebildums ņemts vērā VPP teksts par MSNP 2020 atbilstība starptautiskajiem un ES dabas aizsardzības politikas mērķiem precizēts
[LDF 24] (50. – 53.lpp.) Lai izvērtētu to, kā pamatnostādņu projektā ņemti vērā ES Bioloģiskās daudzveidības stratēģijas mērķi, vides pārskatā nepietiek vērtēt pamatnostādņu projektā iekļautos rīcības virzienus, bet gan jāvērtē šo rīcības virzienu saturs – konkrēti pamatnostādņēs paredzētie pasākumi un rezultāti šo mērķu sasniegšanai.	Iebildums ņemts vērā VPP teksts par MSNP 2020 atbilstība starptautiskajiem un ES dabas aizsardzības politikas mērķiem precizēts
[LDF 24] (53.lpp) Nav saprotams, kādēļ vides pārskata projekta 53.lpp. pozitīvi novērtēta pamatnostādņu projekta atbilstība stratēģijas “Inovācijas ilgtspējīgai izaugsmei: Eiropas bioekonomika” un ES stratēģijas Baltijas jūras reģionam mērķiem, tāpat arī NAP 2020 mērķiem un sasniedzamajiem rādītājiem 55.lpp., ja nav dotas norādes uz konkrētām rīcībām un rezultātiem pamatnostādņu projektā.	Iebildums ņemts vērā VPP teksts par MSNP 2020 atbilstība minētajiem dokumentiem precizēts

[LU.BF 12] 53. lpp. Rīcības virzienā (1) nepieciešams integrēt <i>ES Bioloģiskās daudzveidības stratēģiju līdz 2020.</i> Apakšpunktā „nodrošināta zinātniski pamatotas informācijas ieguve par meža resursiem, zemes izmantošanu un bioloģisko daudzveidību mežā” nepieciešams norādīt uz informācijas ieguvi par ES aizsargājamiem biotopiem un sugām – tēma tik pat kā ignorēta Pamatnostādņēs un SIVN. Mainīt redakciju apakšpunktam „nodrošināta bioloģiskās daudzveidības uzturēšana mežā” uz „nodrošināta sugu un biotopu (prioritāte ES aizsargājamām sugām un biotopiem) saglabāšana mežā”.	ZM skaidrojums ZM nav principiālu iebildumu mainīt sasniedzamo rezultātu „nodrošināta bioloģiskās daudzveidības uzturēšana mežā” uz „nodrošinātu sugu un biotopu (prioritāte ES aizsargājamām sugām un biotopiem) saglabāšana mežā” taču priekšlikums sašaurina izpratni par bioloģiskās daudzveidības jēdzienu, kas saskaņā ar Forest Europe definīciju nozīmē: <i>visu dzīvo organismu daudzveidību visos tās avotos un ietver daudzveidību sugu ietvaros, starp sugām un ekosistēmām.</i>
[PDF 29] 53.lpp. – 54.lpp. <i>minētas Bernes konvencija, Riodežaneiro konvencija, Eiropas ainavu konvencija</i> Lūgums sniegt Pamatnostādņu sasaisti un atbilstību	Lūgums ņemts vērā VPP teksts par MSNP 2020 atbilstība minētajiem dokumentiem precizēts
4.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi	
[LOB 30] 4.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi (54.–55. lpp.) Vairāki no norādītajiem mērķiem nav vides aizsardzības mērķi: – Kļūt par vienu no ES līderiem inovatīvu un eksportējošu uzņēmumu izplatības ziņā. Apstrādes rūpniecības ieguldījuma daļa IKP – 20%, – Preču un pakalpojumu eksports - 20% no IKP – Produktivitāte apstrādes rūpniecībā Vairākos gadījumos nav norādīti nacionālajiem mērķiem atbilstošie MSNP 2020 uzdevumi, bet vienalga atzīmēta atbilstība.	Iebildums ņemts vērā VPP teksts par MSNP 2020 atbilstība minētajiem dokumentiem precizēts
[S.I. 13] 55.lp. <i>Starptautiskie un nacionālie mērķi vides aizsardzības jomā sadaļā 4.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi</i> tabulas pirmajā ailē pie Nacionālā attīstības plāna lūdzu pievienot vienu būtisku NAP mērķus un sasniedzamo rādītāju „Meža putnu indekss”, kura sasniegšana tieši atkarīga no MSNP realizācijas, kā arī veikt MSNP realizācijas ietekmi uz šo rādītāju tabulas pārējās ailēs.	Lūgums ņemts vērā VPP teksts par MSNP 2020 atbilstība NAP mērķiem precizēts
[LDF 26] (55.lpp) Nav saprotams, kā vides pārskata projektā ir izvērtēti un pozitīvi novērtēti pamatnostādņu projekta politikas rezultāti atbilstoši šādiem NAP 2020 mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem: “<i>Stimulēt zemes un citu dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu un bioloģisko daudzveidību, pielietojot vidi saudzējošas tehnoloģijas</i>” un “<i>Palielināt augsnes auglību un meža resursu vērtību, pēc iespējas mazinot ietekmi uz vidi un pielietojot vidi saudzējošas tehnoloģijas</i>”, ja nav dotas atsauces ne uz vienu konkrēti izmērāmu pamatnostādņu politikas rezultātu. Vēršam	Iebildums ņemts vērā VPP teksts par MSNP 2020 NAP mērķiem precizēts

uzmanību, ka pamatnostādņu projekta 7.2. tabulā nav doti rezultatīvie rādītāji rīcības virzienam “1.1. Meža un meža zemes efektīva un ilgtspējīga apsaimniekošana”. Attiecīgi ir jāpapildina pamatnostādņu projekts ar attiecīgajiem rezultatīvajiem rādītājiem un izvērtējums atbilstoši NAP 2020 mērķiem vides pārskata projektā.	
5. MSNP 2020 ietekmes identificēšana un novērtēšana 5.1. Paredzēto pasākumu un aktivitāšu sistēmiskā ietekme uz dabas resursiem un vides kvalitāti	
[LOB 31] „MSNP 2020 ietekme tiek vērtēta šādiem vides aspektiem: (1)Ietekme uz meža resursiem...” (56. lpp.) Lūdzam norādīt konkrēti, par kādiem resursiem tiek runāts.	ZM norāda, ka VPP sadaļas 3.3.2. un 5.1. apvienotas sadaļā 3.3.2. <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i> ZM skaidrojums Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 7. maija noteikumiem Nr. 248 „Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanas kārtība”, ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu vērtē atbilstoši šādiem kritērijiem: (1)meža resursu saglabāšana, atbilstoša uzlabošana un to ieguldījumu globālajā oglekļa apritē. Savukārt meža resursu stāvokli mēra ar šādiem indikatoriem: (1) meža platība, (2) augošu koku krāja, (3) mežaudžu vecumstruktūra, un (3) oglekļa uzkrājums. Tātad, vērtējot ietekmi uz meža resursiem, tiek vērtēta ietekme uz meža platību, krāju, vecumstruktūru un oglekļa uzkrājumu.
[LOB 32] „Meža pašatjaunošanās (t.s. dabiskā atjaunošana) nodrošina meža ekosistēmas pašsaglabāšanos, bet var veicināt attiecīgajiem apstākļiem nepiemērotu, ekonomiski un ekoloģiski neilgtspējīgu mežaudžu veidošanos...” (56. lpp.) Apgalvojums, ka meža pašatjaunošanās var veicināt apstākļiem nepiemērotu audžu veidošanos ir neloģisks. Lūdzam norādīt atsaucis uz datiem, ar kuriem pamatots apgalvojums, ka meža pašatjaunošanās var veicināt „ekonomiski un ekoloģiski neilgtspējīgu mežaudžu veidošanos”. [PDF 30] (56.lpp.)<i>Meža pašatjaunošanās (t.s. dabiskā atjaunošana) nodrošina meža ekosistēmas pašsaglabāšanos, bet var veicināt attiecīgajiem apstākļiem nepiemērotu, ekonomiski un ekoloģiski neilgtspējīgu mežaudžu veidošanos, kā arī būtiski palielināt koksnes resursu aprites ilgumu.</i> Nav izprotams apgalvojums. Lūgums precizēt, ko šeit redakcijas autori domājuši ar apgalvojumu: “<i>Meža</i>	ZM skaidrojums To pierāda Latvijas mežzinātnes pētījumi: piemēram - ozolu un bērzu pašatjaunošanās oligotrofos mežos, vai piemēram, Dienvidfrancijas un Dormšates priedes pašatjaunošanās (tātad pašatjaunošanās no ģenētiski nepiemērota materiāla) Ekoloģiski un ekonomiski ilgtspējīgākie ir kvalitatīvi, veseli un ražīgi meži, kas nodrošina planētai skābekli, absorbē ogļskābo gāzi, nodrošina ūdensregulējošās funkcijas (īpaši svarīgi Latvijā) un nodrošina ekonomiski dzīvotspējīgu mežsaimniecību, līdz ar to dodot meža īpašniekam iespēju ieguldīt citu meža ekosistēmas pakalpojumu, tai skaitā, dabas daudzveidības, uzturēšanai un šo darbību rezultātā neiegūtu ekonomisko labumu kompensēšanai.

<i>pašatjaunošanās (t.s. dabiskā atjaunošana) nodrošina meža ekosistēmas pašsaglabāšanos, bet var veicināt attiecīgajiem apstākļiem nepiemērotu, , ekoloģiski neilgtspējīgu mežaudžu veidošanos”.</i> [LOB 33] „Meža atjaunošanas mērķis ir veidot attiecīgajiem apstākļiem vispiemērotāko, (..) ekoloģiski ilgtspējīgāko mežaudzes struktūru.” (56. lpp.) Apgalvojums ir nepatiess. Meža mākslīga atjaunošana vairākumā gadījumu ir vienvecuma mežaudžu veidošana, kas nav atbilstoša „ekoloģiski ilgtspējīgākajai mežaudzes struktūrai”. [PDF 31] (56.lpp.)<i>Meža atjaunošanas mērķis ir veidot attiecīgajiem apstākļiem vispiemērotāko, saimnieciski un ekoloģiski ilgtspējīgāko mežaudzes struktūru, tāpēc ilgtermiņā ietekme uz bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu ir pozitīva.</i> Lūgums precizēt vai šāds apgalvojums attiecas arī uz vienas sugas monokultūru veidošanu, piemēram, egļu monokultūras veidošana mākslīgā meža atjaunošanas procesā pēc kailcirtes pielietojuma, neņemot vērā arī mikroreljefa īpatnības.	Jēdziens kvalitatīvi, veseli un ražīgi meži ietver arī meža pastāvēšanas priekšnoteikumu – pietiekošu bioloģisko daudzveidību MSNP 2020 mērķa <i>Latvijas mežu apsaimniekošana ir ilgtspējīga un starptautiski atzīta</i> sasniegšanai rīcības virziena „<i>Meža un meža zemes efektīva un ilgtspējīga apsaimniekošana</i>” ietvaros plānots <i>Uzturēt bioloģisko daudzveidību mežā, atbalstot mistrotu mežaudžu veidošanu meža ieaudzēšanā.</i>
[LOB 34] „Mežā visbūtiskāk ir saglabāt tieši BD ekosistēmas līmeni...” (56. lpp.) Nav pamata izcelt vienu no bioloģiskās daudzveidības līmeņiem, turklāt jāpatur prātā, ka ekosistēmu līmenis ir atkarīgs no daudzveidības ģenētiskā un sugu līmenī. [PDF 32] (56.lpp.)<i>Mežā visbūtiskāk ir saglabāt tieši BD ekosistēmas līmeni – uztverot mežu kā ekosistēmu, lai nodrošinātu meža ekosistēmas stabilitāti un pašregulācijas funkcijas.</i> Lūgums precizēt kāpēc izvirzīts šāds apgalvojums. Aplūkojot ekosistēmu līmeni, lūgums detalizētāk Vides pārskatā aplūkot pazīmes/indikatorus bioloģiskās daudzveidības nodrošinājumam ekosistēmu līmenī.	Iebildums ņemts vērā. VPP sadaļas 3.2.2. <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i> teksts precizēts ZM norāda, ka ir saglabāta Vides pārskata projekta autoru pieeju, par dabisko meža biotopu lommu meža bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā: „<i>Meža apsaimniekošanā ir būtiski saglabāt bioloģisko daudzveidību ekosistēmas līmeni – uztverot mežu kā ekosistēmu, lai nodrošinātu meža ekosistēmas stabilitāti un pašregulācijas funkcijas</i>” Jāatzīmē, ka LU Bioloģijas fakultātes profesors G.Brumelis savā komentārā (skat. iepriekš) ir uzsvēris: <i>Mainīt „nodrošināta bioloģiskās daudzveidības uzturēšana mežā” uz „nodrošināta mežu sugu un biotopu labvēlīga aizsardzības stāvokļa uzturēšana mežā”</i>
[PDF 33] (56.lpp.)<i>Sugu nomaiņa, mērķtiecīgi veicinot meža pašatjaunošanos ar lapu koku pioniersugām, var samazināt hemiboreālajiem mežiem raksturīgo biotopu izplatību.</i> Lūgums precizēt kādu biotopu izplatība šeit minēta.	Iebildums ņemts vērā. VPP sadaļas 3.2.2. <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i> teksts precizēts:

	<i>Sugu nomaiņa, mērķtiecīgi veicinot meža pašatjaunošanos ar lapu koku pioniersugām, var samazināt hemiboreālajiem mežiem raksturīgo skuju koku (parastā priede un parastā egļe) biotopu izplatību</i>
[LOB 35] „...pētījumos neapstiprinot hipotēzi, ka intensīva augsne sagatavošana veicina slāpekļa un oglekļa zudumus no augsnes (Nordborg, 2001, Wilsson, Pyatt, 1984, Johnson, 1992)” (57. lpp.) No sniegtās informācijas nav iespējams nepārprotami pateikt, kādi avoti izmantoti, taču Deils Džonsons savā rakstā „Effects of Forest Management on Soil Carbon Storage” 1992. g. izdotajā grāmatā „Natural Sinks of CO ₂ ”, kas varētu būt domāts ar Johnson 1992, norāda: „Cultivation, on the other hand, results in a large (up to 50%) loss in soil C in most (but not all) cases.” (“Turpretī augsnes apstrāde rada lielus (līdz 50%) augsnes oglekļa zudumus vairākumā gadījumu (bet ne visos).” http://link.springer.com/article/10.1007%2FBF00477097) Turklāt tas, ka „augšnes sagatavošanas ietekmē samazinās augsnes oglekļa daudzums” norādīts arī paša Vides pārskata 58. Lpp	ZM skaidrojums Plašāki pētījumi par šo jautājumu veikti lauksaimniecības zemēs, kur augsnes apstrāde notiek daudz intensīvāk. Jaunākajos pētījumos nav konstatēta sakarība starp augsnes sagatavošanu un oglekļa krājumu samazināšanos augsnē (http://www.sciencedaily.com/releases/2014/11/141117093128.htm ; http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0167880913000248). Līdzīgi rezultāti iegūti arī LVMI Silava pētījumos meža zemēs nostumtās augsnēs, kur 30-40 gadu laikā pilnībā atjaunojas zemsegas un augsnes oglekļa uzkrājums. Īstermiņa oglekļa uzkrājuma izmaiņas saistītas ar nobiru un sīksakņu mineralizācijas radītās oglekļa ieneses samazināšanos, samazinoties vainaga un sakņu kopējai biomasai, neatkarīgi no ietekmes mehānisma.
[LOB 36] „Baltalkšņa un melnalkšņa saaudžu veidošanās pārmitrās vietās meža pašatjaunošanās rezultātā var veicināt slāpekļa izskalošanos virsūdeņos un sekļajos gruntsūdeņos.” (57. lpp.) Norādīt atsauci.	Tas konstatēts LVMI Silava un citur pasaulē veiktos pētījumos
[LOB 37] „Pēc galvenās cirtes (visbiežāk – kailcirtes) īstemiņā (2-3 gadi) putekļu un aerosolu uztveršana tiek samazināta, kas vēlāk kompensējas jaunaudžu vecumā, kad tā visaktīvākā.” (58. lpp.) Norādīt atsauci.	Tas konstatēts LVMI Silava un citur pasaulē veiktos pētījumos
[LOB 38] „Mērķtiecīga meža atjaunošana ir viens no efektīvākajiem risinājumiem gan mežaudžu adaptācijai prognozējamām klimata izmaiņām, gan ietekmes uz klimata izmaiņām mazināšanai.” „Meža pašatjaunošanās var veicināt mazražīgu (ar mazu CO ₂ piesaistes potenciālu) un saimnieciski neilgtspējīgu mežaudžu veidošanos, neradot mežsaimniecības pozitīvu ietekmi uz klimata izmaiņām.” (58. lpp.) Norādīt atsauci. Citos avotos norādīts, ka priekšroka dodama mežu dabiskai atjaunošanai. (Climate Change and Forestry. Report to the Standing Forestry Committee by the Standing Forestry Committee Ad Hoc Working Group III on Climate Change and Forestry. November 2010); (Thompson I., Mackey B., McNulty S., Mosseler A. 2009. Fores Resilience,	ZM skaidrojums VPP tekstā nav izslēgta dabiskā meža atjaunošana. Mērķtiecīgi veikta meža atjaunošana ietver arī dabiski atjaunojušos mežaudžu vai dabiski aizaugušu LIZ kopšanu. Kā zināms, mežaudzes jaunaudzes vecums ir divas vecumklases Gan meža monitoringa, gan zinātnisku pētījumu dati apstiprina, ka mērķtiecīga meža atjaunošana veicina CO ₂ piesaisti caur meža apsaimniekošanas cikla saīsināšanu, lielāku krājas pieaugumu un lielāku aizstāšanas efektu. Ja apkārtējā meža ģenētiskā kvalitāte var nodrošināt līdzīgu

Biodiversity and Climate Change. A synthesis of the biodiversity/resilience/stability relationship in forest ecosystems. Secretariat of the Convention on Biological Diversity, Montreal. Technical Series no. 43)	efektu dabiskās atjaunošanās ceļā, tad mērķtiecīgas atjaunošanas papildus efekts būs mazāks
[LOB 39] „...tādēļ jebkuri pasākumiem, kas vērsti uz koku ātraudzības un vitalitātes palielināšanu jaunaudzes vecumā (meža stādīšana, agrotehniskā un jaunaudžu kopšana), samazina koku bojāejas risku.” (58. lpp.) Norādīt atsauci. Pretruna ar Eiropas Vides aģentūras ziņojumu, kurā teikts: „Vajadzība palielināt atjaunojamās enerģijas izmantošanu un oglekļa piesaisti var būt argumenti, lai izmantoti augstražīgus genotipus lai palielinātu koksnes apjomu, taču tas var samazināt pielāgošanos nākotnes klimata pārmaiņu ietekmei.” (European Environment Agency 2010. 10 messages for 2010. Forest ecosystems)	ZM skaidrojums VPP tekstā nav teikts, ka jāizvēlas „augstražīgi genotipi”, bet tekstā norādīts, ka pasākumu kopums (meža stādīšana, agrotehniskā un jaunaudžu kopšana) palielina koku ātraudzību un dzīvotspēju un samazina koku bojā ejas risku. Apgalvojums balstās uz LVMI Silava vairāk kā 50 gadu pētījumiem par meža atjaunošanu un kopšanu, kā arī . meža selekcijas un ģenētikas pētījumiem par augšanas un klimatiskajiem apstākļiem piemērotākā reproduktīvā materiāla izvēli. Uz LVMI Silava meža selekcijas un ģenētikas pētījumu pamata Latvijas teritorija iedalīta vietējo meža koku sugu reproduktīvā materiāla ieguves apgabalos. Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumi Nr.308 „Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi” nosaka kārtību, kādā meža reproduktīvo materiālu izmanto meža atjaunošanā un ieaudzēšanā. Kārtība paredz, ka, ja mežu atjauno vai ieaudzē sējot vai stādot, atbilstoši normatīvajiem aktiem par meža reproduktīvo materiālu izmanto konkrētajai vietai piemērotas izcelsmes koku sugu meža reproduktīvo materiālu.
Jaunaudžu kopšanas ietekme.	
[LOB 40] „LVMI Silava atzīmē, ka Latvijā nav pieejami pētījumu rezultāti par konkrētu putnu sugu populāciju samazināšanos, ko varētu būt veicinājusi jaunaudžu kopšana.” (59. lpp.) Lūdzam norādīt atsauci, un iepazīties ar ZM rīcībā esošo LOB sagatavoto informāciju par nepieciešamību noteikt mežizstrādes miera periodu putnu ligzdošanas laikā.	ZM skaidrojums Latvijas Ornitoloģijas biedrība [LOB] aicina no 1. aprīļa līdz 30. jūnijam noteikt mežos miera periodu, kurā nenotiek mežizstrāde un jaunaudžu kopšana. Atbilstoši MK 2012. gada 18. decembra sēdes protokola Nr. 71 48.§ 2.punktu, ar kuru ZM tika uzdots izveidot darba grupu, iekļaujot tajā dabas aizsardzību un meža nozari pārstāvošās organizācijas, un izvērtēt iespēju ieviest miera periodu putnu ligzdošanas. Dotā uzdevuma izpildei ar ZM 2013. gada 14. jūnija rīkojumu Nr.110 tika izveidota darba grupa un apstiprināts tās

nolikums. Darba grupu izveidoja saskaņā ar Zemkopības ministrijas 2008. gada 31. oktobra kārtību Nr.28 „Zemkopības ministrijas koleģiālo institūciju izveidošanas un darbības kārtība” un atbilstoši Ministru kabineta 2012. gada 3. jūlija noteikumu Nr.473 ”Meža konsultatīvās padomes nolikums” 7.punktā noteiktajam Meža konsultatīvās padomes sastāvam.

Darba grupa kopā sanāca piecas reizes un izvērtēja iespēju ieviest miera periodu putnu ligzdošanas laikā. Darba grupa konstatēja:

Latvijas likumdošanā Putnu direktīvas prasības pārņemtas ar Sugu un biotopu aizsardzības likumu, kura 11. pants nosaka aizliegtās darbības ar īpaši aizsargājamo sugu dzīvniekiem, to skaitā putniem. Starp aizliegtajām darbībām ir arī apzināta traucēšana (īpaši vairošanās, mazuļu augšanas, spalvmešanas, ziemas guļas un migrācijas laikā), dzīvotņu postīšana, apzināta putnu ligzdu un olu iznīcināšana vai bojāšana, ligzdu pārvietošana, putnu olu lasīšana un iegūšana arī tad, ja tās ir tukšas.

Putnu direktīvas 1. pielikumā esošais īpaši aizsargājamo putnu sugu saraksts Latvijas normatīvajos aktos noteikts ar Ministru kabineta 2007. gada 27. marta noteikumiem Nr. 211 „Noteikumi par putnu sugu sarakstu, kurām piemēro īpašus dzīvotņu aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu sugu izdzīvošanu un vairošanos izplatības areālā”.

Savukārt Meža likums 37. pantā noteikts, ka Ministru kabinets izdod noteikumus par dabas aizsardzību meža apsaimniekošanā, kuros citu starpā nosaka saimnieciskās darbības ierobežojumus dzīvnieku vairošanās sezonas laikā. Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 936 „Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā” paredz, ka:

- no 1. aprīļa līdz 30. jūnijam visos mežos aizliegta līdz 10 gadu vecu priežu un lapu koku un līdz 20 gadu vecu egļu mežaudžu kopšana, izņemot jaunaudzes, kur skuju koku

	vidējais augstums nepārsniedz 0,7 metrus, bet lapu koku vidējais augstums – vienu metru; - no 1. aprīļa līdz 30. jūnijam ezeru un purvu salās, meža puduros, ūdensteču un ūdenstilpju palienēs, bioloģiski vērtīgās mežaudzēs un aizsargjoslās ap purviem neveic koku ciršanu, augsnes sagatavošanu un meža atjaunošanu ar motorizētu tehniku; - no 15. aprīļa līdz 30. jūnijam aizliegta galvenā cirte pilsētas mežos; - no 1. aprīļa līdz 30. septembrim aizliegta galvenā cirte Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslā. Sezonāli saimnieciskās darbības aprobežojumi ir noteikti arī normatīvajos aktos par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un mikroliegumiem, piemēram, Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumos Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” ir noteikts, ka: - dabas liegumos aizliegts veikt mežsaimniecisko darbību no 15. marta līdz 31. jūlijam, izņemot meža ugunsdrošības un ugunsdzēsības pasākumus un bīstamo koku ciršanu un novākšanu; - dabas parkos un aizsargājamo ainavu apvidos aizliegts veikt mežsaimniecisko darbību no 15. marta līdz 31. jūlijam, izņemot meža ugunsdrošības un ugunsdzēsības pasākumus, bīstamo koku ciršanu un novākšanu, meža atjaunošanu ar rokas darbarīkiem bez motora, jaunaudžu kopšanu, kur vidējais augstums skuju kokiem ir līdz 0,7 metriem, bet lapu kokiem – līdz vienam metram. MK 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu” nosaka sezonālu ierobežojumu:

	- buferzonās ap međņu riestu mikroliegumiem aizliegtas veikt mežsaimniecisko darbību no 1. marta līdz 31. jūlijam, izņemot ugunsgrēku dzēšanu un meža atjaunošanu, ko veic, izmantojot tikai roku darbu; - mikrolieguma buferzonā ir aizliegtas visu veidu cirtes, kokmateriālu pievešana un augsnes mehanizēta sagatavošana šādos laikposmos: a) ap melnā stārķa, melnās klijas, sarkanās klijas, zivju ērgļa, čūskērgļa, vidējā ērgļa, mazā ērgļa, lielā piekūna, ūpja, vistu vanaga, zaļās vārnas un meža baloža mikroliegumiem – no 1. marta līdz 31. jūlijam; b) ap jūras ērgļa un klinšu ērgļa mikroliegumiem – no 1. februāra līdz 30. oktobrim. Darba grupai nenonāca pie vienota viedokļa par to, ka tieši mežizstrāde ir vainīga pie putnu skaita samazināšanās, piemēram, pētījumu par melno stārķu izdzīvošanu pārlidošanas laikā. Tika atzīmēts, ka LOB izteiktais priekšlikums nav samērīgs, jo jebkura mežizstrādes pārtraukšana - dīkstāve maksā dārgāk par jebkuru ietaupījumu maksimāli labvēlīgos apstākļos. <u>ZM ir sagatavojusi un 23.03. 2015 iesniegusi MK informatīvo ziņojumu par Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra sēdes protokola Nr. 71 48.§ 2.punkta izpildi:</u> (http://polsis.mk.gov.lv/view.do?id=5171)
[LOB 41] „Kokaugi ar vainagu uztver sīkās putekļu un aerosolu daļiņas, uzlabojot gaisa kvalitāti, kādēļ veicināmi jebkuri pasākumi, kuri nodrošina iespējami ātrāku mežaudzes koku augšanu.” (59. lpp.) Jāņem vērā, ka attīstot izlases ciršu izmantošanu un „mūžīgā meža” pieeju gaisa kvalitāte tiktu uzlabota nepārtraukti un nebūtu nepieciešami pasākumi „kuri nodrošina iespējami ātrāku mežaudzes koku augšanu.”	ZM skaidrojums Šajā sadaļā tiek vērtēta jaunaudžu kopšanas ietekme uz vidi. Jāatzīmē, ka ar izlases cirtēm hemiboreālajos mežos nevar ne atjaunot, ne izaudzēt saulmīļu (priežu, bērzu, apšu baltalkšņu, melnalkšņu) kokaudzes. Atsevišķos mezotrofajos un eitrofajos meža tipos var audzēt egles un, iespējams, liepas.
Starpcirtes (krājas kopšanas) ietekme	
[LOB 42] „Netiešā ietekme izpaužas kā lielāki ieņēmumi, realizējot kokmateriālus un biokurināmo, kas, savukārt, nodrošina iespēju ieguldīt vairāk līdzekļu (..) ietekmes uz klimata izmaiņām pasākumu īstenošanā.” (59. lpp.)	Iebildums ņemts vērā. VPP sadaļas 3.2.2. <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekms uz vidi novērtējums</i> teksts precizēts:

Lūdzam atsauci uz datu avotu, kurā būtu redzams, ka, pieaugot ieņēmumiem, meža nozare iegulda vairāk līdzekļu klimata pārmaiņu mazināšanas pasākumu īstenošanā.	<i>Netiešā ietekme izpaužas kā lielāki ieņēmumi nākotnē, realizējot kokmateriālus un biokurināmo, kas sekmē meža ekonomisko dzīvotspēju un meža īpašnieka iespēju, ieguldīt vairāk līdzekļu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā, meža atjaunošanā, meža infrastruktūras pilnveidošanā un ietekmes uz klimata izmaiņām pasākumu īstenošanā.</i> Vīnes Eiropas meža ministru konferences rezolūcija „Ilgtspējīgas Eiropas mežu apsaimniekošanas ekonomiskās dzīvotspējas vicināšana” uzsver, ka mežu ekonomiskā dzīvotspēja ir ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas balsts un priekšnoteikums, lai saglabātu mežu daudzveidīgos labumus sabiedrības labā un dotu ieguldījumu ilgtspējīgā attīstībā un cilvēku iztikas nodrošināšanai, it sevišķi, lauku apvidos
[LOB 43] „Trupējušas, svaigas egles koksnes (inficētas ar sakņu piepi <i>Heterobasidion annosum</i> s.l.) lielu dimensiju mežizstrādes atlieku atstāšana mežā veicina sēnes auglķermeņu attīstību un palielina svaigu celmu inficēšanas risku ar <i>Heterobasidion</i> spp. Īpaši aktuāli tas ir meža tipos ar bagātīgu veģētāciju (Stivriņa u.c., 2010).” (60. lpp.) Rindkopa svītrojama, jo neatbilst virsrakstam par krājas kopšanas ietekmi uz bioloģisko daudzveidību. [PDF 34] (60.lpp.) <i>Trupējušas, svaigas egles koksnes (inficētas ar sakņu piepi <i>Heterobasidion annosum</i> s.l.) lielu dimensiju mežizstrādes atlieku atstāšana mežā veicina sēnes auglķermeņu attīstību un palielina svaigu celmu inficēšanas risku ar <i>Heterobasidion</i> spp. Īpaši aktuāli tas ir meža tipos ar bagātīgu veģētāciju (Stivriņa u.c., 2010)</i> Lūgums precizēt vai svītrot. Nav saprotams, kāpēc apgalvojums iekļauts sadaļā “Ietekme uz meža ekosistēmu bioloģisko daudzveidību”.	Iebildums ņemts vērā Rindkopa svītrotā
[LU.BF 13] 60. lpp. kā papildus starpcirtes ietekmi uz bioloģisko daudzveidību būtu jāmin, ka starpcirtes nodrošina, ka nākotnē mežaudzes pašizretināšanas procesā būs mazāks daudzums ar atmirušo koksni, kas ir dzīvotne tūkstošiem saprokslām sugām.	Iebildums ņemts vērā, VPP sadaļas 3.2.2. <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i> teksts precizēts un papildināts: <i>Krājas kopšanas cirtes rezultātā samazinās atmirušās koksnes daudzums mežaudzē</i>

Meža ceļu būves un rekonstrukcijas ietekme [LOB 44] „Ceļu būves rezultātā veidojas mežmalas, kas veido „meža mēteli” - aizsargā mežu no klimatisko faktoru ietekmes (temperatūras, vējš, u.t.t.)...” (61. lpp.) Teikums pārformulējams vai svītrojams, lai nerastos priekšstats, ka tiek apgalvots, ka ceļu būve aizsargā mežus no klimatisko faktoru ietekmes. [S.I. 14] 61.lpp. Frāze „Ceļu būves rezultātā veidojas mežmalas, kas veido „meža mēteli” - aizsargā mežu no klimatisko faktoru ietekmes (temperatūras, vējš, u.t.t.)” ir dīvainā, jo tieši ceļu būve rada šo atklāto audzes malu un klimatisko faktoru ietekmi, mežsaimnieciskās darbības neietekmētā audzē bez ceļiem tas nav aktuāli. <u>Lūdzu svītrot šo dīvaino un ekoloģiski nelōģisko teikumu.</u> [PDF 35] (61.lpp.)<i>Pa ceļu var notikt gan jaunu sugu ienākšana ekosistēmā, gan arī esošo sugu pārvietošanās, ja tāda ir iespējama. Ceļa uzbērumi var radīt dzīvotnes tādām sugām, kurām līdz šim apkārtējā ekosistēma nebija pieņemama, piemēram, saules ekspozīcijas izmaiņu dēļ. Ceļi var kalpot kā sugu pārvietošanās koridori. Ceļu būves rezultātā veidojas mežmalas, kas veido „meža mēteli” - aizsargā mežu no klimatisko faktoru ietekmes (temperatūras, vējš, u.t.t.) un vairo mežmalu sugas – sugas, kas izmanto daudzveidīgas ekoloģiskās nišas, kas veidojas saskares joslā mežs-atklāta ainava.</i> Ceļu būvniecība ir mākslīgas mikrovides veidošana mežā, tā pastiprina meža fragmentāciju un “mežmalas efekta” palielināšanu meža ekosistēmas iekšienē, līdzīgi tas notiek kailciršu mežsaimniecībā. Šādu procesu nevar uzskatīt par pozitīvu bioloģiskās daudzveidības aizsardzībā. Lūgums svītrot sadaļas “Ietekme uz meža ekosistēmu bioloģisko daudzveidību” (61.lpp.) pirmo rindkopu.	Iebildums ņemts vērā. VPP sadaļas 3.2.2. <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i> teksts precizēts un papildināts: <i>Ceļi var kalpot kā sugu pārvietošanās koridori. Pa ceļu t.sk. meža ceļiem, meža ekosistēmā ienāk gan jaunas sugas gan arī invazīvās sugas, gan arī esošo sugu pārvietošanās, ja tāda ir iespējama. Ceļa uzbērumi var radīt dzīvotnes tādām sugām, kurām līdz šim apkārtējā ekosistēma nebija pieņemama, piemēram, saules ekspozīcijas izmaiņu dēļ. Ilgtermiņā ceļu būves rezultātā veidojas mežmalas, kas veido „meža mēteli” - aizsargā mežu no klimatisko faktoru ietekmes (temperatūras, vējš, u.t.t.) un vairo mežmalu sugas – sugas, kas izmanto daudzveidīgas ekoloģiskās nišas, kas veidojas saskares joslā mežs-atklāta ainava</i> Kā fragmentācijas piemērs tiek pieminēta klasisko autoceļu ietekme, kur tiek veidoti uzbērumi un ierīkoti nožogojumi, tādējādi ietekmējot (izolējot) atsevišķas dzīvnieku populācijas. Līdz 20metrim platus meža ceļus nevar uzskatīt par mežu fragmentāciju, jo pašizrobošanās kā pozitīvā pazīme ir minēta visiem meža biotopiem, piem., sausā skujkoku mežā traucējums noteiktā apjomā un intensitātē ir nepieciešams, piemēram – ceļmalas, kā augu un sugu sabiedrību dažādotāji. Savukārt, pārmitros meža masīvos, kur svarīgs ir stabils hidroloģiskais režīms, atvērums ir cita nozīme. Kas attiecas uz augu sugu (tai skaitā sūnu, ķērpju, sēņu izplatību) – meža atvērums līdz dažu desmitu metru platumam būtiski neietekmē šo sugu izplatības iespējas. Papildus atvērums meža klājā rada labvēlīgus apstākļus saulmīļu sugu attīstībai, un tām sugām, kuru dzīvotnes ir saistītas ar mežmalām, kā arī ceļmalās un grāvju malās bieži savairojas sugas ar pazeminātu konkurences spēju (tāda raksturīga daudzām aizsargājamām sugām), radot apkārtnē noturīgu sēkļu un sporu banku, kas ļauj ilgstoši sugai saglabāties apkārtnē. Sugas ar pazeminātu konkurences spēju,

	<i>kas var veiksmīgi izmantot ceļmalas, grāvmalas un “jaunradītas” mežmalas ir gan starp invazīvajām, gar retajām un aizsargājamajām augu sugām (piemēram, dzegužpirkstītēm vitālākās populācijas ir tieši ceļmalās; pēdējos gados Latvijā konstatētajai garlapu cefalanterai abas atradnes ir ceļmalās, arī bruņcepuru dzegužpuķei liela daļa atradņu ir ceļmalās, jo no grants seguma un putekļiem rodas paaugstināts kaļķu saturs augsnē).</i>
S.I.] 61.lp attiecībā uz sadaļu <i>Ietekme uz bioloģisko daudzveidību</i>, nepieciešams atzīmēt, ka pa ceļiem dabiskās ekosistēmās ienāk arī invazīvās sugas, visvairāk Latvijā zināma problēma ar Sosnovska latvāņa <i>Heracleum sosnowsky</i> ienākšanu mežos tieši pa ceļiem un meliorācijas sistēmu atbērtņēm. Lūdzu papildināt ar šo informāciju.	Iebildums ņemts vērā. VPP sadaļas 3.2.2. <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i> teksts precizēts un papildināts: <i>Ceļi var kalpot kā sugu pārvietošanās koridori. Pa ceļu t.sk. meža ceļiem, meža ekosistēmā ienāk gan jaunas suga gan arī invazīvās sugas,</i>
[S.I. 15] 61.lpp. rindkopā <i>Ietekme uz ainavu un kultūras mantojumu</i> jāatzīmē arī negatīvā ietekme, kad ceļu būves rezultātā tiek iznīcināti nelineārie vēsturiskie zemes ceļi, tiek iztaisnoti vai pārbūvēti, veidojot mežsaimniecībai piemērotākus augstas izturības ainavā lineārus ceļus, noplicinot ainavas daudzveidību un vēsturi. Īpaši negatīvi vērtējams tas ir aizsargājamās teritorijās, piepilsētu un piejūras mežos.	Iebildums ņemts vērā. VPP sadaļas 3.2.2. <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i> teksts precizēts un papildināts. Vienlaicīgi ZM norāda, jo meža ceļu būves ietekmes uz vidi vispārējā novērtējumā nav norādīta meža ceļu būves negatīvā ietekme uz ainavu, jo komentārā dots subjektīvs vērtējums, kas vēlreiz norāda uz Ainavu politikas pamatnostādņēs minēto problēmu: <i>ka nav metodisku vadlīniju ainavu novērtēšanai dažādos teritorijas attīstības plānošanas līmeņos, pašlaik Latvijas ainavas tiek vērtētas, izmantojot dažādas pieejas. Līdz ar to trūkst salīdzināmas, visaptverošas un pēctecīgas informācijas par Latvijas ainavām.</i> Ikaunieces komentārs arī sniedz atbildi, kāpēc nepieciešama ceļu būve, jo veido <u>mežsaimniecībai piemērotākus augstas izturības ceļus.</u>

	Jāatzīmē, ka ceļu iztaisnošana notiek arī ārpus meža, kuru sabiedrība neuztver negatīvi.
[LOB 45] „Mežizstrāde un ceļu būvniecība neidentificētu, pret traucējumu jūtīgu, putnu sugu ligzdu, riestu tiešā tuvumā ligzdošanas laikā var samazināt ligzdošanas sekmes.” (61. lpp.) Svītrot „neidentificētu”, jo traucējumam ir negatīva ietekme arī uz identificētām putnu ligzdošanas vietām. Tas pats 62. lpp.	Iebildums ņemts vērā VPP teksts precizēts: <i>Ceļu būvniecība pret traucējumu jūtīgu, putnu sugu ligzdu, riestu tiešā tuvumā ligzdošanas laikā var samazināt ligzdošanas sekmes.</i>
[LDF 27] Meža ceļu būves un rekonstrukcijas ietekmes izvērtējums (61. lpp.) jāpapildina ar ceļu būves un rekonstrukcijas vajadzībām atmežotās platības ietekmes uz meža resursiem izvērtējumu, izvērtējot konkrētus atmežoto un turpmākai atmežošanai plānoto platību apjomus	Iebildums ņemts vērā VPP teksts papildināts ar informāciju par ceļu būvei nepieciešamo atmežoto platību apjomu: <i>AS „LVM”, kas šobrīd ir teju vienīgi meža ceļu būvētāji Latvijā jaunu ceļu būvniecības nodrošināšanai ik gadu atmežo līdz 300 ha meža.</i>
Galvenās cirtes ietekme	
[LOB 46] „Kailciršu saimniecība (..) nodrošina vislabākos apstākļus mežsaimniecības organizācijai visos tās etapos, tādējādi radot maksimāli labvēlīgus apstākļus meža vērtības pieaugumam.” (62. lpp.) Vienpusējs apgalvojums, kam pamatā pieņēmums, ka koksnes ražošana ir vienīgā meža vērtība.	Iebildums ņemts vērā VPP teksts precizēts: <i>Kailciršu saimniecība veido labvēlīgus apstākļus meža vērtības pieaugumam un ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas konkurētspējas pieaugumam globālajā tirgū.</i>
[PDF 36] (62.lpp.) <i>Galvenās cirtes ietekme. Ietekme uz meža ekosistēmu bioloģisko daudzveidību.</i> Lūgums skaidrot galvenās cirtes veidu ietekmi uz bioloģisko daudzveidību visaptveroši un pēc būtības. Šobrīd šāda informācija Vides pārskata nav iekļauta, aplūkotas tikai atsevišķas struktūras bioloģiskās daudzveidības aizsardzībai, turklāt trūkst ciršanas veidu ietekme uz šīm struktūrām.	Iebildums ņemts vērā VPP sadaļas 3.2.2. <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i> teksts precizēts un papildināts
[S.I. 16] 62.lp. 7.2.4. sadaļu <i>Galvenās cirtes ietekme</i> būtu loģiski sākt ar pašsaprotamu atziņu, ka viennozīmīgi galvenās cirtes ietekme lielākajā daļā situāciju būs negatīva. Un tad var turpināt ar esošo tekstu, kurā ir dažādi skaidrojumi par ietekmes mazināšanu. Par galvenās cirtes ietekmi uz ainavu un kultūrmantojumu teikumu „Nocērtot mežaudzi kailcirtē, ainava, visticamāk, izmainās, daļā cilvēku sabiedrības locekļu radot negatīvu tās vizuālo vērtējumu” izteikt sekojošā redakcijā „Nocērtot mežaudzi kailcirtē, ainava izmainās, lielā daļā cilvēku sabiedrības locekļu radot negatīvu tās vizuālo vērtējumu”. Svītrots vārds „visticamāk”, jo, nocērtot mežu, ainava nevis visticamāk izmainās, bet patiešām izmainās. Vārdu salikums „daļā	Iebildums ņemts vērā daļēji VPP Teksts precizēts: <i>Nocērtot mežaudzi kailcirtē, ainava izmainās, daļā cilvēku sabiedrības locekļu radot negatīvu tās vizuālo vērtējumu.</i> Tomēr jānorāda, ka VPP autori un eksperti nevar piekrist komentāra autoram, ka „viennozīmīgi galvenās cirtes ietekme lielākajā daļā situāciju būs negatīva”

cilvēku sabiedrības” aizstāts ar „lielā daļā cilvēku sabiedrības”, jo, kā rāda socioloģiskās aptaujas un cilvēku reakcija teritorijās kurās notiek intensīva ciršana, liela daļa sabiedrības ainavas izmaiņas pēc kailcirtēm vērtē negatīvi.	Koku ciršanas, t.sk. galvenās cirtes, ietekme jāvērtē kompleksi pilnā ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas kritēriju spektrā un ietekmes uz vidi spektrā: ietekme uz meža resursiem, bioloģisko daudzveidību, augsnes, gaisa un ūdeņu kvalitāti, kā arī ietekme uz ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu un klimata pārmaiņām. <u>Jāatceras, ka Latvijas produktīva un ilgtspējīga dabas resursu izmantošana ir Latvijas un meža nozares ekonomiskās dzīvotspējas priekšnoteikums</u>
[LDF 28] (62.lpp.) Nepieciešams papildus skaidrojums, norādot atsauces uz informācijas avotiem, ka kailcirtes ir “<i>izplatītākais un racionālākais koksnes ražas ievākšanas veids</i>” (vides pārskata projekta 62.lpp. vai svītrot šo apgalvojumu. Tāpat arī nepieciešams dot izlases cirtes ietekmes uz koksnes resursiem ietekmes izvērtējumu. [LDF 29] (62.lpp.) Nepieciešams būtiski papildināt galvenās cirtes – gan kailcirtes, gan izlases cirtes ietekmes uz bioloģisko daudzveidību sugu un ekosistēmu līmenī (vides pārskata projekta 62.lpp.).	Iebildums ņemts vērā daļēji VPP teksts precizēts <i>Kailcirtes ir izplatītākais un racionālākais koksnes ražas ievākšanas veids boreālajos un hemiboreālajos mežos, t.sk.Latvijā.Jāatzīmē, ka citās valstīs par kailcirti neuzskata vienlaidus izcirtumu, kura platība mazāka par 3 ha. Šāds cirtes veids nodrošina telpu meža selekcijas rezultātu praktiskai realizācijai, t.i. meža atjaunošanai ar tādu meža reprodiktīvo materiālu, kam ir ģenētiski noteikta augstāka ražība</i>
[LDF 30] (62.lpp.) Nepieciešams papildus skaidrojums, kā tieši “<i>līdz šim lietotās ikgadējo ciršanas apjomu aprēķināšanas metodes valsts mežos nav tieši saistītas ar Latvijas Meža politikā definētajiem meža apsaimniekošanas mērķiem, līdz ar to tiek ierobežota iespēja izmantot visu meža resursu ekonomisko, sociālo un ekoloģisko potenciālu</i>” (vides pārskata projekta 62. lpp.) un ko konkrēti salīdzinājumā ar līdzšinejo situāciju piedāvā mainīt pamatnostādņu projektā iekļautās metodes un principi?	Iebildums ņemts vērā Teksts palidzināts ar informāciju: Latvijas mežzinātnes pārstāvji, atsaucoties uz Zviedrijas praksi, ir norādījuši, ka līdz šim, aprēķinot maksimālo koku ciršanas apjomu valsts mežos, netiek ievērtēta ekonomiskie mērķi, kas norādīti Latvijas Meža politikā: Valsts mežs, ņemot vērā tā specifiskās publiskās funkcijas, ir uzskatāms par valsts kapitālu. Valstij kā šā kapitāla īpašniekam ir divas pamatintereses: – kapitāla (meža) vērtība nedrīkst samazināties, tai vēlams pieaugt; – īpašnieks (valsts) vēlas gūt peļņu no kapitāla (meža). MSNP 2020 projektā noteikšanas mērķis: ir regulēt koksnes ražas novākšanu valsts mežos, lai nodrošinātu ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu, stabilu un prognozējamu koksnes produktu

	piegādi, ievērojot esošos dabas aizsardzības un rekreācijas vajadzību ierobežojumus.
[LEB 14] VPP 62.lpp. ir raksturota galvenās cirtes ietekme uz meža ekosistēmu bioloģisko daudzveidību, norādot, ka “teritorijās, kuru apsaimniekošanas mērķis ir specifisku, jūtīgu meža ekosistēmu komponentu aizsardzība, galvenā cirte netiek veikta, kādēļ tās ietekme nav izvērtējama”. LEB ir jāatzīmē, ka diemžēl daudzas bioloģiskās daudzveidības vērtības joprojām Latvijā nav apzinātas un nav iekļautas teritorijās, kuru mērķis būtu jūtīgu meža ekosistēmu komponentu aizsardzība. Tādēļ daudzviet aizsargājamās sugas, to skaitā Eiropas nozīmes sugas, par kurām Latvijai regulāri jāsniedz ziņojums Eiropas Komisijai, ir pakļautas galvenās cirtes negatīvajai ietekmei. LEB uzskata, ka ir VPP ir nepieciešams detalizēti raksturot galvenās cirtes iespējamo ietekmi uz mežu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu	Iebildums ņemts vērā VPP tekstā papildināts Galvenās cirtes ietekmes uz vidi vērtējumu Skat. iepriekš.
[PDF 37] (63.lpp.) <i>Galvenās cirtes ietekme.</i> Lūgums izvērtēt visas ietekmes, izvērtējot dažādu galvenās cirtes veidu (piemēram, izlases cirte, pakāpeniskā cirte, kailcirte) alternatīvas un to radītās ietekmes.	ZM skaidrojums Izlases cirti var izmantot egļu (iespējams – liepu) mežu audzēšanai mezatrofajos un eitrofajos mežos. Saulmīļu sugām no nekailciršu metodēm iespējams izmantot pakāpeniskās cirtes. Jāuzvērtē koku noturības aspekti (vējnoturība) un Latvijas mežsaimniecības konkurētspēja, nekailcirtēs sadārdzinoties koksnes produktiem. Jāizvērtē ieguvumi bioloģiskajai daudzveidībai, kokaudzi nocērtot kailcirtē (1 paņēmiens) vai pakāpeniskajā cirtē (3 paņēmiens 15 gados (vienas vecumklases ietvaros). Nekailciršu metodes ir ekonomiski dārgākas un sekmīgi darbojas nelielos apjomos, kamēr koksni var iepludināt koksnes tirgū, kuru pamatā veido un uztur kailcirtes. Valstij piederošo mežu apsaimniekošana ar nekailcirtēm nebūtu iespējama, jo koksnes cena nebūtu konkurētspējīga globālajā tirgū. Bet, iespējams, šeit ir kādi aprēķini citiem kolēģiem nozarē.
[LDF 31] Nepieciešams papildināt galvenās cirtes ietekmes uz augsnes kvalitāti izvērtējumu un salīdzināt kailcirtes un izlases cirtes ietekmes uz augsnes kvalitāti (vides pārskata projekta 63.lpp.).	VPP teksts 3.2.2. sadaļā <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i> precizēts un papildināts ZM norāda, ka jebkura antropogēna darbība meža ekosistēmā

	rada ietekmi. Taču koki (meža ekosistēmu definējošais komponents) aug ilgu laiku, tādēļ būtiska ir nevis tūlītējā, bet ilgstošā ietekme. Analizējot pat tādas radikālas darbības kā visas koku biomasas izvākšanu no kailcirtēm konstatēts, ka 10 gadus pēc tam jaunaudzē ir neliels skuju koku augšanas samazinājums, taču tas saistīts tieši ar slāpekļa trūkumu (Jacobson et al., 2000). Slāpeklis, savukārt tiek pakāpeniski papildināts ar nokrišņiem (skat. komentāru par silu eitrofikāciju). LVMI „Silava” pētījumos tiek vērtēti objekti, kur koki ne tikai nocirsti, bet arī veikta celmu izvākšana. Sākotnējie rezultāti liecina, ka pēc 40 gadiem augsnes parametri statistiski būtiski neatšķiras no kontroles; tomēr pētījumi ir izstrādes procesā. Jāatzīmē, ka kailcirte zināmā mērā atdarina ugunsgrēku un kontrolētās dedzināšanas ietekmi uz meža ekosistēmu. (skat. [LOB] komentāru turpmāk)
[LOB 47] „...nav iespējams saglabāt ar barības vielām nabadzīgas augtenes un arī tām raksturīgās sugas.” (63. lpp.) Vispārzināma pieeja šādu biotopu saglabāšanai ir kontrolētā dedzināšana, kas nav pieminēta ne MSNP 2020, ne šajā Vides pārskatā.	Iebildums ņemts vērā VPP teksts precizēts <i>Meži ir dinamiski. Uzkrājoties trūdvielām meža augsnē un gaisa piesārņojuma (autotransports, dažādi rūpniecības un lauksaimniecības izmeši, pārrobežu gaisa piesārņojums, u.c.) ietekmē notiek eitrofikācija (augšņu bagātināšanās ar barības vielām), kā rezultātā pietiekami ilgā laika periodā ir samazinājies nabadzīgo podzolaugsņu uz smilts cilmieža īpatsvars. Palielinoties meža zemes auglībai, ir samazinājusies sila platība, sarukušas barības vielām nabadzīgo augtņu jeb oligotrofo purvaino mežu platības. Tāpat samazinās skujkoku mežaudžu īpatsvars, bet palielinās lapkoku - bērza un baltalkšņa platības. Šāda koku sugu platību maiņa ir saistīta arī ar zemes izmantošanas veidu maiņu - lauksaimniecības zemju aizaugšanu, un, iespējams, ar klimata pārmaiņām.</i>
[LDF 32] 63. lpp Ietekmes uz ūdens resursiem izvērtējumā vides pārskata projekta 63. lpp. ir minēts, ka “LVMI Silava un SIA MNKC veiktā pētījumā netika konstatēta	Iebildums ņemts vērā VPP teksts 3.2.2. sadaļā <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz</i>

<i>biogēno elementu koncentrācijas būtiska palielināšanās virszemes ūdeņos un gruntsūdeņos pirmajā gadā pēc kailcirtes (Lībiete, 2013).”, taču kāda ir situācija turpmākajos gados pēc kailcirtes?</i>	vidi novērtējums precizēts un papildināts
[LOB 48] Ietekme uz klimata pārmaiņām (63. lpp.) Šajā nodaļā ar galveno cirti tiek saprasta kailcirte. Ir virkne avotu, kas norāda uz šāda mežu apsaimniekošanas veida negatīvo ietekmi uz klimata mērķiem, (Āboliņa K. (red.) 2009. Klimata mainība Latvijā: aktualitātes un piemērošanās pasākumi. Rīga: Valsts pētījumu programma „Klimata mainības ietekme uz Latvijas ūdeņu vidi”). bet tie šeit nav pat apskatīti, turklāt sniegtā informācija ir bez atsaucēm un vismaz daļēji pretrunā minētajos avotos sniegtajai informācijai.	Iebildums ņemts vērā daļēji VPP precizēts un papildināts Galvenās cirtes ietekmes uz klimata izmaiņām vērtējums Jāatzīmē, kas galvenajā cirtē iegūtā koksne nodrošina aizstāšanas efektu, izmantojot koksnes biokurināmo, kā arī atjauno oglekļa depozītu koksnes produktos. Galvenā cirte ļauj saīsināt meža atjaunošanās ilgumu, kā arī samazināt laiku, kad novecojoša mežaudze vairs nerada CO₂ piesaisti vai arī kļūst par SEG emisiju avotu, mineralizējoties nedzīvajai biomasai un veidojoties SEG emisijām no augsnes Norādām, ka valsts pētījumu programmas (VPP) KALME ietvaros tika veikti kvalitatīvi un detalizēti pētījumi par ūdens saimniecību, taču attiecībā uz mežu darbību šajā VPP aprobežojas ar viedokli (nevis pētījumu!), kas izklāstīts dažās rindkopās, no kurām daļa attiecas uz tropiskajiem mežiem, nevis situāciju Latvijā, jo mūsu valstī mežu platība nesamazinās uz līdumu zemkopības un kalnrūpniecības rēķina un Latvija atrodas mežu zonā, kur pēc kailcirtes mežs atjaunojas dabiski vai tiek atjaunots..
[LDF 33] [63. Lpp] Vides pārskata projekta 63. lpp. nepieciešams būtiski papildināt ietekmes uz ainavu un kultūrmantojumu izvērtējumu “<i>Latvijas mežu strukturālā (ainaviskā) daudzveidība ir izveidojusies vēsturiski veiktu kailciršu rezultātā, kas rada cilvēku sabiedrībai pierasto meža ainavu. Nocērtot mežaudzi kailcirtē, ainava, visticamāk, izmainās, daļā cilvēku sabiedrības locekļu radot negatīvu tās vizuālo vērtējumu. Tomēr, izcirtumu mērķtiecīgi atjaunojot, izveidojas jaunaudze, kura atkal vizuāli tiek vērtēta pozitīvi.</i>” gan Ainavu politikas pamatnostādnes minēto problēmu, gan sabiedrības viedokļu, gan ainavekoloģijas kontekstā. Apgalvojumam “<i>Latvijas mežu strukturālā (ainaviskā) daudzveidība ir izveidojusies vēsturiski veiktu kailciršu rezultātā, kas rada cilvēku sabiedrībai pierasto meža ainavu</i>” ir nepieciešams plašāks skaidrojums, raksturojot	Iebildums ņemts vērā Teksts papildināts ar Ainavu politikas problēmu skaidrojumu, kā arī galvenās cirtes dažādu paņēmienu izvērtējumu 3.3.2. sadaļā Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums

apskatītās “vēstures” laika posmus, ainavu telpas, kailciršu intensitātes, kā arī norādot informācijas avotus, vai arī minētais apgalvojums svītrojams. Tāpat arī nepieciešams dot konkrētas atsauces uz sabiedrības viedokļa pētījumiem, ka <i>“izcirtumu mērķtiecīgi atjaunojot, izveidojas jaunaudze, kura atkal vizuāli tiek vērtēta pozitīvi”</i>.	
5.2. MSNP -2020 ietekme pasākumu līmenī	
[LDF 34] [65. – 71. Lpp] Vides pārskata projekta 5.2. nodaļā ir nepieciešama papildus argumentācija par daudziem tekstā un tabulās minētajiem apgalvojumiem, ko šādas “kvalitātes” dokumentā nav iespējams detāli komentēt. Piemēram, par CO² emisijām un piesaisti un biomasas sadalīšanos mežos uz slapjas un nosusinātas kūdras augsnēm, “+/-“ vērtējumu meliorācijas sistēmu rekonstrukcijas, renovācijas un būvniecības ietekmei uz bioloģisko daudzveidību (65.lpp.), meža atjaunošanas pozitīvo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību (67.lpp.), hemiboreālajai zonai raksturīgo biotopu samazināšanās meža pašatjaunošanās dēļ (67.lpp), “+” vērtējums mazvērtīgo mežaudžu nomaiņas ietekmei uz bioloģisko daudzveidību, “+/-“ vērtējums valdošās koku sugas nomaiņas pāraugušās apšu un baltalkšņu audzēs ietekmei uz bioloģisko daudzveidību (71.lpp., jāatzīmē, ka šis vērtējums raisa īpašu neizpratni par autoru izmanto argumentāciju), “+/-“ vērtējums mazvērtīgo mežaudžu nomaiņas un valdošās koku sugas nomaiņas pāraugušās apšu un baltalkšņu audzēs ietekmei uz ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu, “+1” vērtējums meža ieaudzēšanas ietekmei uz bioloģisko daudzveidību, jo īpaši dabisko zālāju kontekstā, “+/-“ vērtējums meža ieaudzēšanas ietekmei uz ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu.	Norādījums ņemts vērā VPP 5.2. sadaļā precizēts plānoto uzdevumu/pasākumu tiešās ietekmes uz vidi (uz meža resursiem, bioloģisko daudzveidību, augsnes, gaisa un ūdeņu kvalitāti, ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu un klimata pārmaiņām) novērtējums.
[LDF 35] [64. Lpp] Vides pārskata projekta 5.2. nodaļas saturu par ietekmes izvērtējumu pasākumu līmenī nepieciešamas strukturēt atbilstoši pamatnostādņu projektā apskatītajiem uzdevumiem un pasākumiem un izvērtēt visus pamatnostādņu projektā dotos pasākumus. VVD 6] (65.lpp) 4) Vides pārskatā dažiem 5.2. apakšpunkta tabulās (par atbalstāmās aktivitātes sagaidāmās ietekmes uz vidi nozīmīgumu) lietotajiem apzīmējumiem ir nepieciešams pievienot paskaidrojumu, piemēram, „+/-“, „+/-0”; [VKP 10] (64.lpp) 9. Vides pārskata projektā iekļautajā izvērtējumā pasākumu līmenī (5.2. nodaļa) vērtētie pasākumi neatbilst pamatnostādņu projektā minētajiem, izvērtējums ir haotisks un nav vērtēti visi pamatnostādņu projektā minētie pasākumi,	Iebildums ņemts vērā VPP ievietots sabiedriskās apspriešanas sanāksmē 2015. gada 9. janvāri prezentētais MSNP 2020 visu plānoto uzdevumu/pasākumu netiešās ietekmes novērtējums un kā arī precizēts plānoto uzdevumu/pasākumu tiešās ietekmes novērtējums

kā arī daudziem vērtējumiem nav skaidrojumu un pamatojumu, piemēram, “+/-“ vērtējums meliorācijas sistēmu rekonstrukcijas, renovācijas un būvniecības ietekmei uz bioloģisko daudzveidību, ūdeņu kvalitāti, ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu, “+/-“ vērtējums valdošās koku sugas nomaiņai pāraugušās apšu un baltalkšņu audzēs ietekmei uz bioloģisko daudzveidību u.c. [LOB 49] 5.2. MSNP -2020 ietekme pasākumu līmenī (64.–74. lpp.) Šajā nodaļā vērtētie pasākumi neatbilst apspriešanai nodotajai MSNP 2020 redakcijai, tāpēc detalizēti nav analizēti. Jāatzīmē, ka nav saprotams, uz kā balstīti tabulās atspoguļotie vērtējumi. Turklāt no izmantotajiem vērtējumiem skaidroti tikai „+3”, „+2”, „+1” un „0”, bet izmantoti arī apzīmējumi „+/-” un „+/-0”, kuru nozīme ir neskaidra.	
<u>5.2.1. Pasākuma „Atbalsts meža infrastruktūras attīstībai” Meliorācijas sistēmu rekonstrukcija, renovācija</u>	
[PDF 38] (65.lpp) Prezentācijas 27.attēlā plānotās aktivitātes “Meliorācijas sistēmu rekonstrukcija, renovācija meliorācijas objektam pieguļoša ceļa būvniecība, rekonstrukcija vai renovācija” sagaidāmās ietekmes uz vidi nozīmīgums ietekmei uz bioloģisko daudzveidību un ūdeņu kvalitāti novērtēts ar “+/-“. Lūgums izskaidrot, ko nozīmē šāds vērtējums “+/-“, jo līdzšinēji (uz 22.01.2015) publiski pieejamā Vides pārskata projekta versijā, šāda apzīmējuma skaidrojums nav dots. Atgādinājumam vēlamies norādīt, ka Lauku attīstības programmas 2014.-2020.gadam Vides pārskatā (publiski pieejams zm.gov.lv; Valsts pārraudzības biroja atzinums Nr.40, 20.12.2013) līdzīgas plānotās aktivitātes ietekme uz bioloģisko daudzveidību novērtēta “-3”, ūdeņu un hidroģeoloģiskie apstākļi “-2” (Lauku attīstības programmas 2014.-2020.gadam Vides pārskats, 51.lpp.). [S.I. 17] 64.lpp. Nodaļā 5.2.1. Pasākums „Atbalsts meža infrastruktūras attīstībai”. <i>Meliorācijas sistēmu rekonstrukcija, renovācija</i> sadaļa, kurā aprakstīta pasākuma ietekme uz bioloģisko daudzveidību, tiek runāts par Šenona – Vīnera (<i>Shanon – Wiener</i>) daudzveidības indeksu un to, ka meža ekosistēmu (nogabalu) daudzveidība ir vislielākā, ja teritorijā ir gan pārmitri meliorēti, gan pārmitri nemeliorēti meži. Šis apgalvojums neko nepasaka par bioloģisko daudzveidību, kādu to saprotam ekoloģijā, jo mehāniska sugu skaita saskaitīšana, kas šajā gadījumā notiek, neko neliecina par bioloģisko daudzveidību un sugu kvalitatīvo sastāvu. Sugu skaits un	Norādījums ņemts vērā Meža hidrotehniskās meliorācijas sistēmu rekonstrukcijas un renovācijas ietekme uz vidi (ietekme uz meža resursiem, bioloģisko daudzveidību, augsnes, gaisa un ūdeņu kvalitāti, ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu un klimata pārmaiņām) novērtējums precizēts un papildināts. ZM norāda, ka tiek vērtēta meža hidrotehniskās meliorācijas sistēmu <u>rekonstrukcijas un renovācijas ietekme</u>, kas ir atšķirīga no pirmreizējās meža hidrotehniskās meliorācijas. Vienlaikus jānorāda, arī pirmreizējā meža meliorācija, kas tika veikta apmēram 20-22% no kopējās meža teritorijas pirms 40 – 60 gadiem, ir arī pozitīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību. Ja Latvijā nebūtu āreņu un kūdreņu meža ekosistēmas ar tiem raksturīgām kokaudzēm un meža strukturālo daudzveidību, Latvijas mežu ainava būtu daudz vienveidīgāka. Daudzi autori Šenona- Vīnera indeksu izmanto bioloģiskās daudzveidības raksturošanai, šī pieeja publicēta vispārējās ekoloģijas grāmatās (<i>Stugren B. (1972) Grundlagen der allgemeinen Ökologie. Veb. Gustav Fisher Verlag, Jena, s.223.</i>) un izmantota Latvijas meža

kvalitatīva bioloģiskā daudzveidība nav sinonīmi. Teksts par Šanona-Vīnera indeksu ir lieks un tendenciozs, dodot sabiedrībai nepareizu signālu, ka, jo lielāks sugu skaits, jo vērtīgāka audze no bioloģiskās daudzveidības viedokļa. Lūdzu svītrot [LU.BF 14] 64. lpp. Izmantojot Šanona-Vīnera daudzveidības indeksu, tīri matemātiski bioloģiskais daudzveidības indekss palielinās ar objektu skaitu, un līdzīgu daudzumu (platību) objektiem. Tādēļ matemātiski indekss sasniegs maksimumu kādā teritorijā, ja tajā atradīsies visi meža tipi (ieskaitot meliorētos tipus) ar vienādu platību. Tas nav jāpierāda, tas jau ir matemātiski noteikts. Rēķinot šo indeksu meža tipiem kādā teritorijā, nav skaidra tā saistība ar bioloģisko daudzveidību, jo nav ņemts vērā sugu sastāvs šajās teritorijās. Tā kā tekstā ir raksturota meliorācijas negatīvā ietekme uz pārmitro mežu sugu sabiedrībām, proti, to negatīvo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, teksts par Šanona-Vīnera daudzveidības indeksu ir lieks un būtu sabiedrībai mulsinoši, vai arī radītu domu, ka SIVN autori vēlās mākslīgi kaut ko labu pateikt par meliorācijas ietekmi uz bioloģisko daudzveidību.	ekosistēmu daudzveidības vērtēšanā (Zālītis P. (2006) Mežkopības priekšnosacījumi. Rīga: et cetera, 219 lpp.). Nav taisnība, ka daudzveidība ar šo indeksu tikai pieaug, tā arī samazinās, piemēram, 100% nosusinot visu Latvijas slapjainu un purvainu nogabalus).
5.2.3. Pasākums: „Atbalsts meža atjaunošanai pēc dabas katastrofām”	
[S.I. 18] 69.lp. Nodaļā 5.2.3. <i>Pasākums: Atbalsts meža atjaunošanai pēc dabas katastrofām</i> tabulā, kurā vērtētas pasākuma aktivitāšu sagaidāmās ietekmes uz vidi nozīmīgums, otrā pasākuma „Ugunsgrēkos un citās dabas katastrofās cietuša meža potenciāla atjaunošana” realizēšanas ietekme uz bioloģisko daudzveidību vērtējama tikai negatīvi. Tiek novāktas audzes struktūras, kuras radušās dabas traucējuma rezultātā un bieži ir nozīmīgas bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai. Īpaši negatīva ietekme uz aizsargājamo bezmugurkaulnieku sugu populācijām ir apdegušās koksnes izvākšanai pēc mežu ugunsgrēkiem. [PDF 39] 23.01] 69.lpp Prezentācijas 29.attēlā plānotās aktivitātes “Ugunsgrēkos un citās dabas katastrofās cietuša meža potenciāla atjaunošana” sagaidāmās ietekmes uz vidi nozīmīgums ietekmei uz bioloģisko daudzveidību novērtēts ar ”+/- 0“. Lūgums sniegt argumentētu skaidrojumu šādam novērtējumam. Atgādinājumam vēlamies norādīt, ka Lauku attīstības programmas 2014.-2020.gadam Vides pārskatā (publiski pieejams zm.gov.lv; Valsts pārraudzības biroja atzinums Nr.40, 20.12.2013) līdzīgas plānotās aktivitātes ietekme uz bioloģisko daudzveidību novērtēta “-2” (Lauku	Norādījums ņemts vērā VPP 5.2. sadaļā precizēts plānoto uzdevumu/pasākumu tiešās ietekmes uz vidi (uz meža resursiem, bioloģisko daudzveidību, augsnes, gaisa un ūdeņu kvalitāti, ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu un klimata pārmaiņām) novērtējums. Jāatzīmē, ka atbalsts meža atjaunošanai pēc dabas katastrofām tiek plānots privātajos saimnieciskajos mežos, kuros svarīgi atjaunot meža potenciālu apjomā, kas nodrošina to spēju īstenot nozīmīgas ekoloģiskās, ekonomiskās un sociālās funkcijas, un meža ekosistēmu produktivitāti, atjaunošanās spēju, dzīvotspēju un meža bioloģisko daudzveidību pietiekošā apjomā. ZM norāda, ka īpaši aizsargājamās meža teritorijās, kur meža īpašniekam tiek kompensēti saimnieciskās darbības ierobežojumu rezultātā radītie zaudējumi, atbalsts netiek

attīstības programmas 2014.-2020.gadam Vides pārskats, 58.lpp.).	plānots. Mežos, kuru apsaimniekošanas mērķis ir dabas aizsardzība, pasākumu vērtējot teorētiski, tikai no bioloģiskās daudzveidības aspekta, meža potenciāla atjaunošanu pēc dabas katastrofām var vērtēt arī negatīvi.
5.2.4. Pasākums: Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai	
[LU.BF 15] 70. lpp. Citētā rakstā Spies un Franklin (1991) netiek runāts par jaunaudzju kopšanas ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, ne pozitīvi, ne negatīvi. Toties autori norāda uz cirtmeta pagarināšanas un ekoloģisko koku saglabāšanas labvēlīgo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību. Pēc SIVN autoru iedzilināšanās raksta saturā, kas acīm redzot nav izdarīts, ieteiktu rakstā minētos priekšlikumus integrēt nodaļā par Galvenās cirtes ietekmi (62.lpp).	Iebildums ņemts vērā Iebildums ņemts vērā, teksts papildināts VPP 3.2.2 sadaļā <i>Mežsaimniecība, vispārējs ietekmes uz vidi novērtējums</i> ar dažādu ciršu veidu ietekmes novērtējumu. Vienlaikus jāatzīmē, ka Eiropas valstu mežsaimniecībā normatīvi netiek regulēts ciršanas vecums, tāpēc bieži tādas audzes, kas vecākas par 70 gadiem, tiek uzskatītas vecām audzēt
5.2.5. Pasākums: „Atbalsts meža ilgtermiņa ieguldījumam oglekļa apritē”	
[S.I. 19] 71.lp Nodaļā 5.2.4. <i>Pasākums: Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai</i> skatot tabulu., kurā vērtēts pasākuma aktivitāšu sagaidāmais ietekmes uz vidi nozīmīgums, nav skaidrs, kāpēc tieši šo pašu pasākumu vērtējums <u>Lauku attīstības programmas 2014-220 SIVN 9.tabulā</u> tik ļoti atšķiras no vērtējuma Meža nozares pamatnostādņu projekta SIVN. Aktivitātes kā tādas ir tās pašas, un ietekme nevar mainīties atkarībā no tā, kura politikas dokumenta kontekstā to vērtē, vērtējumam jābūt objektīvam un neitrālam. Pieņemu, ka man nav šeit jāpievieno minētā LAP tabula, kas ir publiski pieejama. Lūdzu sniegt skaidrojumu par tik krasajām atšķirībām vērtējumā. Un veikt objektīvu aktivitāšu ietekmes izvērtējumu šajā dokumentā. [PDF 40] 71.lpp Prezentācijas 30.attēlā plānoto aktivitāšu „Jaunaudzju kopšana (sastāva kopšana mākslīgi un dabiski atjaunotās un ieaudzētās mežaudzēs) un atzarošana”, Mazvērtīgo mežaudžu nomaina (ietver mazvērtīgu mežaudžu nomainu neproduktīvu mežaudžu aizstāšanu ar produktīvām audzēm no ciršanas noteikumiem”, „Valdošās koku sugas nomaina pāraugušās apšu un baltalkšņu audzēs” sagaidāmās ietekmes uz vidi nozīmīgums ietekmei uz bioloģisko daudzveidību novērtēts attiecīgi „+1”, „+1”, „+/-”. Lūgums sniegt argumentētu	Norādījums ņemts vērā precizēts plānoto uzdevumu/pasākumu tiešās ietekmes novērtējums

skaidrojumu šādiem novērtējumiem. Nepieciešams izskaidrot, ko nozīmē vērtējums "+/-". Atgādinājumam vēlamies norādīt, ka Lauku attīstības programmas 2014.-2020.gadam Vides pārskatā (publiski pieejams zm.gov.lv; Valsts pārraudzības biroja atzinums Nr.40, 20.12.2013) līdzīgu plānoto aktivitāšu ietekme uz bioloģisko daudzveidību novērtēta "-1", „-2”, „-2” (Lauku attīstības programmas 2014.-2020.gadam Vides pārskats, 59.lpp.). Papildu nepieciešams skaidrojums, kādi atbalsta mehānismi plānoti aktivitātes „Valdošās koku sugas nomaiņa pāraugušās apšu audzēs” īstenošanai. [S.I. 20] 71.-73. lpp. Nodaļā 5.2.5. <i>Pasākums: „Atbalsts meža ilgtermiņa ieguldījumam oglekļa apritē”</i> daļā, kur vērtēta ietekme uz bioloģisko daudzveidību pie negatīvajām ietekmēm gribētu atzīmēt, ka ne tikai bioloģiski vērtīgu zālāju apmežošana pazemina bioloģisko daudzveidību, bet kopumā mežaudžu īpatsvara palielināšanās un lauksaimniecības zemju apmežošana ietekmē vispārējo lauku putnu sastopamību un var atstāt ietekmi uz lauku putnu indeksu.	
5.3. Kopējā MSNP 2020 pasākumu ietekme uz vidi	
[LDF 36] (74.lpp) Vides pārskatam vispār nav izstrādāta 5.3. nodaļa, kurā būtu jānodod kopsavilkums par pasākumu ietekmēm, tajā skaitā arī par to, kuri no pamatnostādņu projektā plānotajiem pasākumiem tieši pozitīvi ietekmē bioloģisko daudzveidību, kā arī nav izstrādāta 6., 7. un 8. nodaļa.	Iebildums ņemts vērā. VPP iekļautas attiecīgas nodaļas, kuras pilnvērtīgi varēja sagatavot tikai pēc Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas sanāksmes 2015. gada 9. janvārī un sabiedriskās apspriešanas noslēguma 23. janvārī Vides pārskata projektā (VPP) ievietots arī VPP sabiedriskās apspriešanas sanāksmē 2015. gada 9. janvārī prezentētā MSNP 2020 visu plānoto uzdevumu/pasākumu netiešās ietekmes novērtējums un tiešo, pasākuma līmenī vērtēto ietekmju kopsavilkums
1.pielikums	
[VKP 11] 1. Pamatnostādņu projekts, kā arī Vides pārskata projekts saturiski lielā mērā balstās uz 1. pielikumā pievienoto <i>Meža nozares attīstības novērtējumu</i>, taču tas ir ļoti nepilnīgs: lielākā daļa indikatoru ir vērtēti tikai par periodu līdz 2010. gadam, daudziem nav norādīti datu avoti, vairāki MK noteikumos Nr.248, 07.05.2013.	MSNP 2020 projekta 1. pielikums papildināts un precizēts

“Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanas kārtība” minētie indikatori 1. pielikumā ir vērtēti nepilnīgi (piemēram, atmirusī koksne un aizsargātie meži) vai nav vērtēti vispār (ainavas raksts un apdraudētās sugas)	
[VKP 12] 6. Nav kritiski izvērtēta izmantotā <i>Forest Europe</i> klašu atbilstība Latvijas aizsargājamo dabas teritoriju kategorijām, piemēram, kā spēkā esošais normatīvais regulējums dabas parkos atbilst klasei 1.3., kur apsaimniekošanas galvenais mērķis ir bioloģiskā daudzveidības saglabāšana, aktīvi apsaimniekojot un nedrīkst veikt pasākumus, kas kaitē apsaimniekošanas mērķim un negatīvi ietekmē bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu (tabula 1. pielikuma 17.-18.lpp.)	MSNP 2020 projekta 1. pielikums papildināts un precizēts
[LDF 37] 1. Vides pārskata projekta ievadā ir teikts, ka “<i>Vides pārskats ir sagatavots, balstoties uz MSNP 2020 projekta izstrādes laikā veikto nozares analīzi (...)</i>”, taču vēršam uzmanību, ka 1. pielikumā <i>Meža un saistīto nozaru pamatnostādņem “Meža nozares attīstības novērtējums. Latvijas ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtējums, ievērojot Paneiropas meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas kritērijus un indikatorus. 1990.-2013. gads”</i> aktuāla informācija sniegta tikai par 12 no 34 indikatoriem (atbilstoši MK noteikumiem Nr.248, 07.05.2013. “Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanas kārtība”), turklāt ne visiem indikatoriem ir norādīts datu avots. Vairākumam indikatoru informācija ir līdz 2010. gadam vai vecāka. Savukārt vispār netiek vērtēti tādi indikatori kā ainavas raksts un apdraudētās sugas, bet atmirusī koksne un aizsargātie meži nav novērtēti atbilstoši Ministru kabineta noteikumos definētajiem kritērijiem. Tādējādi rodas jautājums, uz kādu “nozares analīzi” balstās vides pārskata gatavotāji, bet minētā 1. pielikuma saturs rada šaubas par pamatnostādņu projekta un vides pārskata sagatavošanai izmantotās informācijas kvalitāti. Attiecīgi nepieciešams aktualizēt 1.pielikuma saturu atbilstoši MK noteikumos Nr.248 minētajiem kritērijiem un situācijai uz 2014. gadu, kā arī aktualizēto informāciju izmantot pamatnostādņu un vides pārskata sagatavošanai.	MSNP 2020 projekta 1. pielikums papildināts un precizēts
[LDF 38] 1. pielikumā (17.-18. lpp.) Vēršam uzmanību, ka pamatnostādņu projekta 1. pielikuma 17.-18.lpp. tabulā ir dota <i>Forest Europa</i> klašu atbilstība Latvijas aizsargājamo dabas teritoriju kategorijām, taču zonējums tiek ņemts vērā tikai dabas rezervātiem un nacionālajiem parkiem, turklāt rodas šaubas par vairāku kategoriju atbilstību starptautiskajai klasei. Piemēram, “<i>Klase 1.3. <u>Apsaimniekošanas galvenais mērķis – bioloģiskā daudzveidības saglabāšana, aktīvi apsaimniekojot. Nedrīkst veikt pasākumus, kas kaitē apsaimniekošanas mērķim un negatīvi ietekmē bioloģiskās</u></i>	MSNP 2020 projekta 1. pielikums papildināts un precizēts

daudzveidības saglabāšanu.” ietver dabas rezervāta dabas parka zonu (aizliegta galvenā cirte), dabas liegumus (teritorijās bez zonējuma aizliegta galvenā cirte, kopšanas cirte no attiecīga vecuma, ierobežojumi sanitārajai cirtei), dabas parkus (teritorijās bez zonējuma aizliegta kailcirte) – kā, piemēram, kailcirtes aizliegums dabas parkos nodrošina bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos? “*Klase 2, Apsaimniekošanas galvenais mērķis – ainavu un specifisku dabas elementu aizsardzība. Darbība ir tieši vērsta uz to, lai aizsargātu ainavu daudzveidību, kultūras, estētiskās, garīgās un vēsturiskās un atpūtas vērtības un specifiskus dabas elementus.*” – kā tas tiek nodrošināts nacionālo parku neitrālajā zonā? Diskutabls jautājums ir arī tas, kā šīs klases prasības mežu apsaimniekošanā tiek īstenotas aizsargājamo ainavu apvidos un ainavu aizsardzības zonās.

Attiecīgi ierosinām izvērtēt Latvijas aizsargājamajās teritorijās pastāvošo prasību

atbilstību *EuropeForest* klasēm un **precizēt tabulu pamatnostādņu projekta**

1. pielikumā (17.-18. lpp.) un vides pārskata projektā (26.-27. lpp.), ņemot vērā visu īpaši aizsargājamo teritoriju zonējumu un teritorijās un to zonās spēkā esošās prasības.